

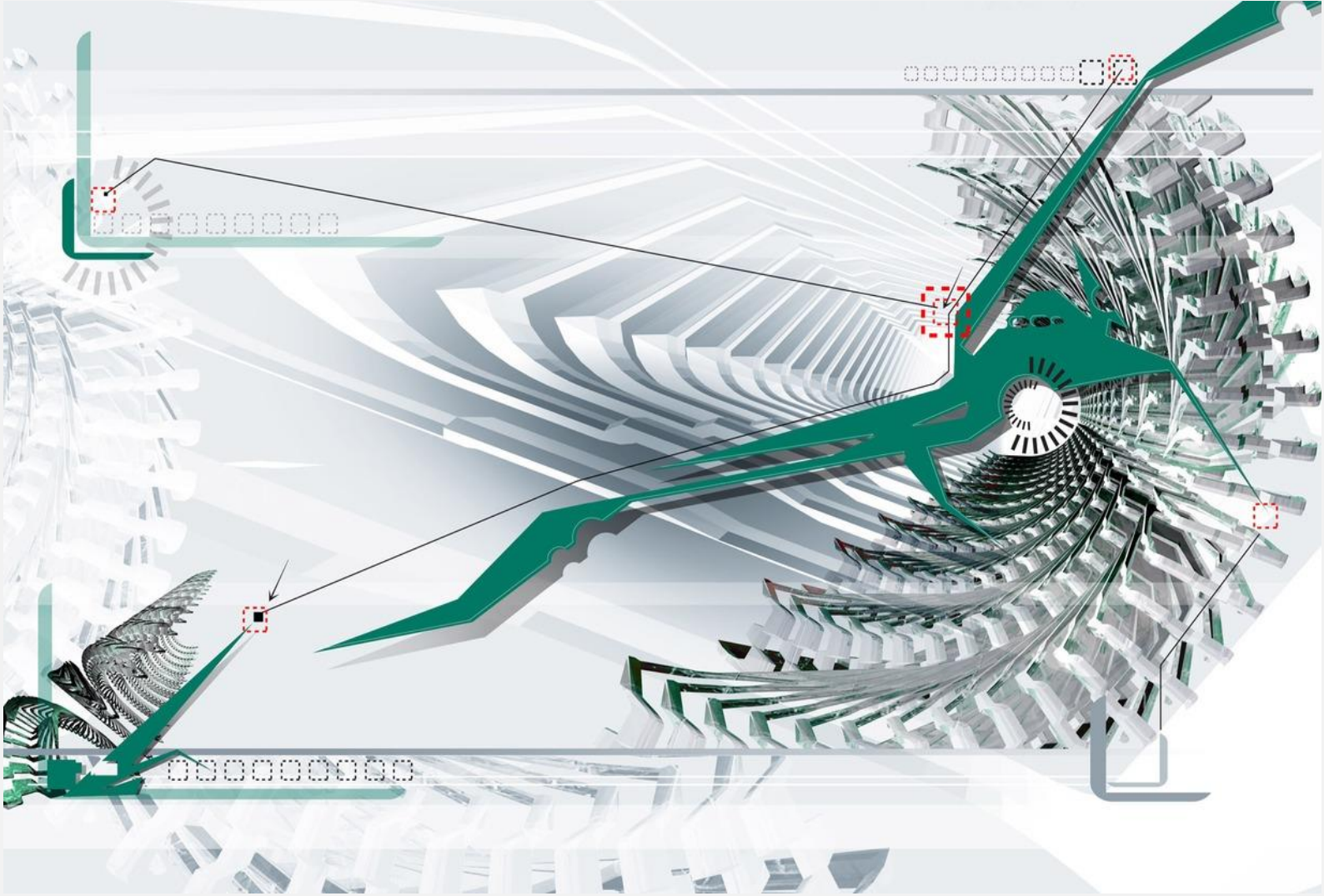
3

DENİZLİ İLİ MAKİNE SEKTÖRÜ

STRATEJİK YOL HARİTASI

MAYIS 2014

DENİZLİ SANAYİ ODASI

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı

Memişoğlu Pasajı No:76 D:2,

Denizli Merkez/Denizli

Telefon:(0258) 242 1004

www.dso.org.tr

“Denizli İli Makine Sektörü Stratejik Yol Haritası“ T.C. Kalkınma Bakanlığı genel koordinasyonunda; Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen 2013 Yılı Doğrudan Faaliyet Destek Programı hibe desteği ile

Denizli Sanayi Odası adına

nt eğitim ve danışmanlık hizmetleri nt eğitim ve danışmanlık hizmetleri

tarafından hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili tek sorumluluk Denizli Sanayi Odası’na aittir ve Güney Ege Kalkınma Ajansı’nın görüşlerini yansıtmaz.

Bu yayının 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’na göre her hakkı Denizli Sanayi Odası’na aittir. Gerçek veya tüzel kişiler tarafından izinsiz çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

(Kaynak gösterilmek suretiyle kullanılabilir.)

Mayıs 2014

SUNUŞ

Sanayileşmenin simgesi olan Makine Sektörü tüm sektörlerin itici gücüdür. Dünyada ülkelerin gelişmişlik seviyesine en fazla katkı sağlayan bu sektör, diğer sektörlerin de katma değerini arttırıcı bir rol oynamaktadır.

Ülkemizde de makroekonomik büyüklükler açısından en büyük sanayi sektörlerinden birisi olan Makine Sektörünün belirli bölgelerde yoğunlaştığı görülmektedir. Ancak Denizli maalesef bu bölgelerden birisi değildir. İlimizin değer zincirinde bir üst basamağa sıçraması için bütünsel bir yaklaşımla sektöre ilişkin varlıklarını tanımlaması, eksikliklerini tamamlaması ve bir yol haritası çizmesi gerekmektedir.

Bu çalışma ile Denizli Makine Sektörünün Stratejik Yol Haritasının belirlenerek, Denizli'nin rekabetçilik düzeyinin arttırılması ve orta - yüksek teknolojiye geçişinin sağlanması beklenmektedir.

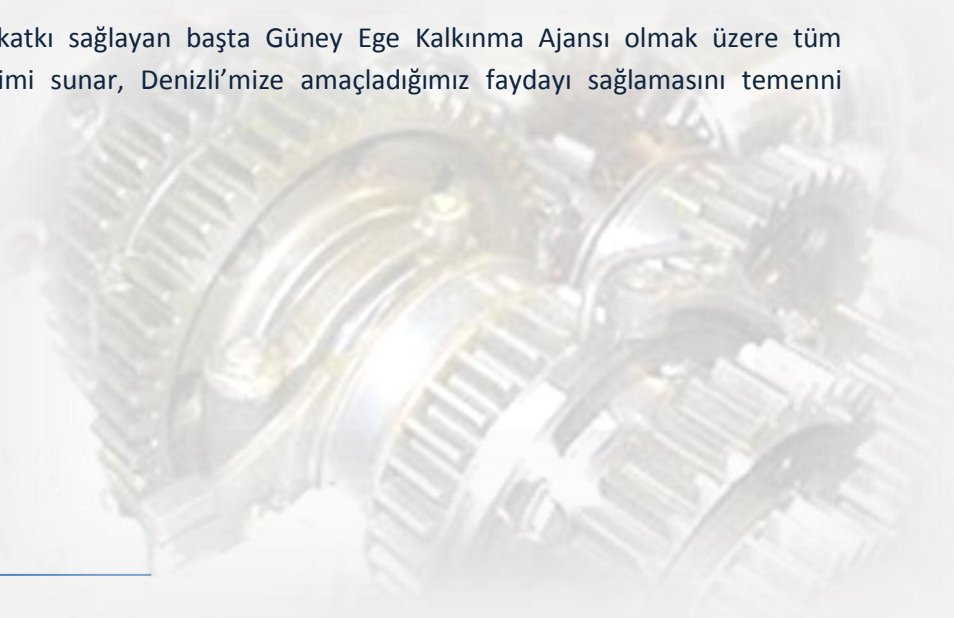
Çalışmamızın yapılmasına katkı sağlayan başta Güney Ege Kalkınma Ajansı olmak üzere tüm paydaşlarımıza teşekkürlerimi sunar, Denizli'mize amaçladığımız faydayı sağlamanı temenni ederim.

Saygılarımla

Müjdat KEÇECİ

Yönetim Kurulu Başkanı

Denizli Sanayi Odası

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	1
KISALTMALAR	5
1. ÇALIŞMANIN ALTYAPISI	8
1.1. ÇALIŞMANIN KAPSAMI	12
1.2. ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ	12
1.2.1. GENEL	12
1.2.1. VERİ TOPLAMA YÖNTEMLERİ	12
1.2.2. STRATEJİ VE EYLEM PLANI HAZIRLIKLARI	14
2. DURUM ANALİZİ	15
2.1. GENEL	16
2.2. DÜNYADA MAKİNE SEKTÖRÜ	16
2.1.1. TARİHİ	16
2.1.2. SEKTÖRÜN TANIMI	18
2.1.3. SEKTÖRÜN DÜNYA EKONOMİSİ VE AB ÜLKELERİNDEKİ DURUMU	18
2.3. TÜRKİYEDE MAKİNE SEKTÖRÜ	19
2.3.1. SEKTÖRÜN TANIMLANMASI	19
2.3.2. SEKTÖRÜN ULUSAL POLİTİKALARDAKİ ROLÜ	20
2.3.3. SEKTÖRÜN FAYDALANABİLECEĞİ TEŞVİK POLİTİKALARI	21
2.3.4. SEKTÖRÜN MEVCUT DURUMU	22
2.3.5. SEKTÖRÜN FIRSATLARI	23
2.3.6. SEKTÖRÜN 2023 PROJEKSİYONU	24
2.4. DENİZLİ İLİNDE MAKİNE SEKTÖRÜ	26
2.4.1. DENİZLİ VE EKONOMİSİ	26
2.4.2. DENİZLİ' DE MAKİNE SEKTÖRÜNÜN GEÇMİŞİ	26
2.4.3. DENİZLİ' DE MAKİNE SEKTÖRÜNÜN DURUMU	28
2.4.4. DENİZLİ MAKİNE SEKTÖRÜ ENVANTERİ	36
2.4.5. DENİZLİ MAKİNE SEKTÖRÜNÜN ANALİZİ	45
2.4.6. ÖNCELİKLİ SORUN ALANLARI	52
3. GELECEĞE BAKIŞ	55
3.1. GENEL	56
3.2. VİZYON	56
3.3. MOTTO	56
3.4. DEĞERLERİMİZ	57
3.5. STRATEJİLER	58

3.6.	<i>UYGULAMA, İZLEME VE KOORDİNASYON MEKANİZMASI</i>	77
3.7.	<i>HEDEF, STRATEJİ VE FAALİYETLERİN ULUSAL PLAN VE STRATEJİLER İLE UYUMU</i>	77
3.7.1.	<i>ONUNCU KALKINMA PLANI (2014-2018)</i>	78
3.7.2.	<i>TÜRKİYE SANAYİ STRATEJİ BELGESİ (2011 - 2014)</i>	78
3.7.3.	<i>2023 TÜRKİYE İHRACAT STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI</i>	78
3.7.4.	<i>GİRDİ TEDARİK STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI (2013 - 2015)</i>	79
3.7.5.	<i>TÜRKİYE MAKİNA SEKTÖRÜ STRATEJİ BELGESİ VE EYLEM PLANI (2011-2014)</i>	79
3.8.	<i>SONUÇ</i>	79
4. EKLER		81
KAYNAKÇA		96

KISALTMALAR

AB	:	Avrupa Birliği
ABD	:	Amerika Birleşik Devletleri
ARGE	:	Araştırma Geliştirme
BYS	:	Başka Yerde Sınıflandırılmamış
DSO	:	Denizli Sanayi Odası
EML	:	Endüstri Meslek Lisesi
FSHK	:	Fikri Sınai Haklar Kanunu
GİTES	:	Girdi Tedarik Stratejisi
GSYİH	:	Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
GTİP	:	Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu
GZFT	:	Güçlü ve Zayıf Yönler, Fırsat ve Tehditler
İKY	:	İnsan Kaynakları Yönetimi
KOBİ	:	Küçük ve Orta Ölçekli İşletme
KOSGEB Başkanlığı	:	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi
MYO	:	Meslek Yüksek Okulu
OECD	:	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
OSB	:	Organize Sanayi Bölgesi
PAÜ	:	Pamukkale Üniversitesi
SSCB	:	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
TEPAV	:	Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı
TİM	:	Türkiye İhracatçılar Meclisi
TKDK	:	Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
TTO	:	Teknoloji Transfer Ofisi
TÜİK	:	Türkiye İstatistik Kurumu

ŞEKİLLER

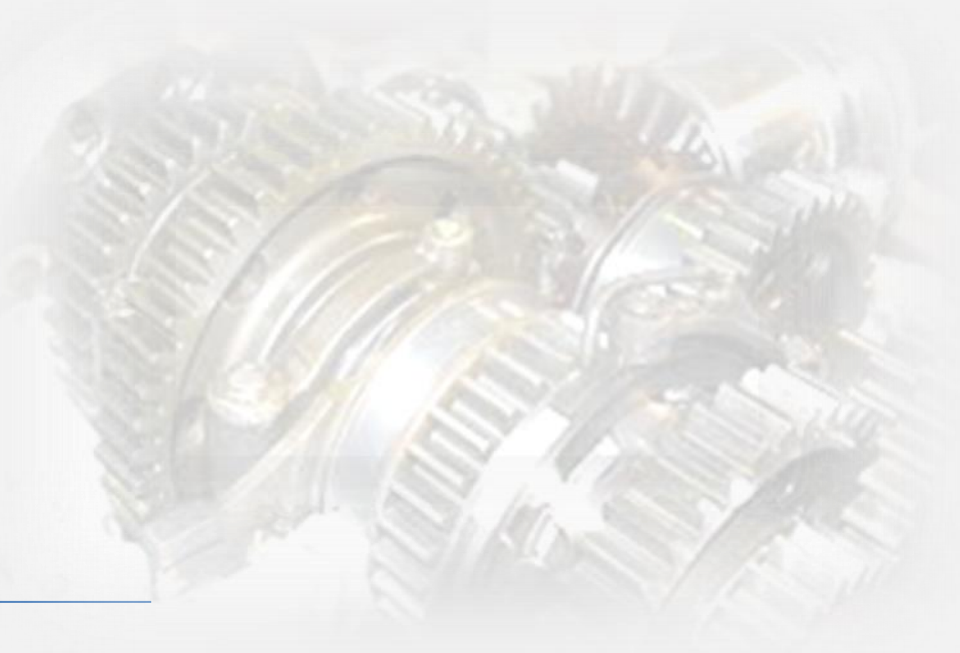
Şekil 1-Firmaların Kapasite Kullanım Oranları.....	37
Şekil 2-Değer Zinciri (Stratejik yönetim/Stratejik Planlama, 2012).....	46

TABLolar

Tablo 1-İmalat Sanayi Sektörlerinin Teknoloji Yoğunluğuna Göre Sınıflandırılması	18
Tablo 2- Dünya Makine Ticaretinin Toplam Ticaretten Aldığı Pay	18
Tablo 3- Sektörün Ülke Gruplarına Göre Yarattığı Katma Değer	19
Tablo 4-İmalat Sanayinde Gelişmeler ve Hedefler (Kaynak: Onuncu Kalkınma Planı)	19
Tablo 5-Teşvik Türleri	21
Tablo 6- Teşvik Türleri	22
Tablo 7-Makine ve Aksamlarını ithalatının toplam ithalat içindeki payı.....	22
Tablo 8- Denizli' de Firmaların Sektörel Dağılımı	28
Tablo 9.Denizli'de Üretim Kodlarına Göre Makine Sektörü Firmalarının Sayısal Dağılımı	29
Tablo 10-Denizli Makine Sektörü İhracatı	33
Tablo 11-Denizli' den Makine İhracatı Yapılan Ülkeler (Kaynak: TUIK).....	34
Tablo 12-Denizli Makine Sektörünün Hitap Ettiği Sektörler	36
Tablo 13-Sektörde Çalışanların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	37
Tablo 14- Sektör Firmalarının Yurtdışı Pazarlama Yöntemleri	38
Tablo 15 KOSGEB ile ARGE çalışması yapan Sektör firmaları.....	39
Tablo 16-Sektörün Sahip Olduğu CNC Makine Sayıları	40
Tablo 17-Sektörün Sahip Olduğu Pres Sayıları	40
Tablo 18-Sektörün Sahip Olduğu Pres Cins ve Sayıları.....	41
Tablo 19-Sektörün Sahip Olduğu Torna Tezgahları ve Cinsleri	42
Tablo 20-Sektörün Sahip Olduğu Saç Şekillendirme Silindirleri ve Sayıları.....	43
Tablo 21-Sektörün Sahip Olduğu Kesme Tezgahları ve Sayıları	43
Tablo 22-Sektörün Sahip Olduğu Kaynak Makineleri ve Sayıları.....	43
Tablo 23-Sektörün Sahip Olduğu Planya ve Vargel Tezgah Cinsleri ve Sayıları.....	44
Tablo 24-Ansoff Matrisi.....	51

GRAFİKLER

Grafik 1-Türkiye' de Teknoloji Gruplarına Göre Şirketler	21
Grafik 2-Türkiye İhracatının Teknolojik Dağılımı	21
Grafik 3-Sektörün Dış Ticaret Dengesii.....	22
Grafik 4-Türkiye'nin Makine İhraç Ettiği Ülkeler	23
Grafik 5-Türkiye'nin Makine İthal Ettiği Ülkeler	23
Grafik 6-Yıllara Göre Kapasite Kullanım Oranları	23
Grafik 7-Türkiye Makine Sektörünün 2023 Projeksiyonu - (TİM, 2009).....	24
Grafik 8-Denizli Makine Sektörü İstihdam Sayıları	32
Grafik 9-İller İtibariyle Makine Üreticisi ve Çalışan Sayıları (2012) ve Denizli'deki Makine Üreticilerinin Alt Sektörler İtibariyle Dağılımı	35
Grafik 10-Ankete Katılan Firmaların Dağılımı	36
Grafik 11-Firmaların Kapasite Kullanım Oranları.....	37
Grafik 12-Lisans Mezunu Çalışanların Meslek Gruplarına Göre Dağılımı.....	37
Grafik 13-Sektördeki Firmaların Toplam Satışlarının İçinde İhracat Cirosu Payı	38
Grafik 14-Sektördeki Firmaların Yurtiçi Pazarlama Yöntemleri.....	38
Grafik 15-Denizli Makine Sektöründe Patent Sahibi Olan Firmalar	39
Grafik 16-KOSGEB ile ARGE Çalışması Yapan Sektör Firmaları.....	39
Grafik 17-Denizli Makine Sektörü Beşgüç Analizi.....	45

**DENİZLİ İLİ
MAKİNE SEKTÖRÜ STRATEJİK YOL
HARİTASI**

**1. ÇALIŞMANIN
ALTYAPISI**

1.ÇALIŞMANIN
ALTYAPISI

YÖNETİCİ ÖZETİ

“Denizli İli Makine Sektörünün Stratejik Yol Haritası” Projesi, adından da anlaşılacağı üzere Denizli’ de makine sektörünün geliştirilmesi için yapılması gerekenlerin sistematik ve katılımcı bir yaklaşımla belirlenmesi için hazırlanmıştır.

Yapılan çalışmalarda birincil ve ikincil kaynakların incelenmesi, sektör temsilcileriyle yapılan görüşmeler, paydaş toplantıları gibi birçok enstrümandan faydalanılmıştır. Bu nedenle Stratejik Yol Haritası, ilgili tüm aktörlerin katılımı ve katkısı ile hazırlanan kolektif bir çalışmanın ürünü olarak değerlendirilmelidir.

Diğer taraftan sektörün geleceğine yönelik olarak belirlenen vizyon, tespit edilen hedefler ve eylem planlarına ancak stratejilerin kararlılıkla uygulanması halinde ulaşılabilecektir.

Proje kapsamı 3 bileşenden oluşmaktadır.

Birinci bileşen saha çalışmasıdır. Saha çalışması için üç yöntem eş zamanlı kullanılmıştır. Bu yöntemlerden ilki olarak kullanılan anket yöntemi ile sektörün envanterinin elde edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Denizli Denizli Sanayi Odası (DSO)’na kayıtlı makine sektöründe faaliyet gösteren 100 firmaya profesyonel bir anket şirketi aracılığıyla bir anket uygulanmıştır.

Saha çalışmasında kullanılan ikinci yöntem olan yüzyüze görüşmelerde ise deneyimli uzmanlar birebir şirket/STK/kamu yetkilileri veya onların görevlendirdikleri kişiler ile görüşmüş, görüşmeleri kaydetmişlerdir. Görüşmeler; makine, makine yan sanayi ve tedarikçi konumundaki 40 şirket ve 11 paydaş kurum ile yapılmıştır. Şirketlerle yapılan görüşmelerde GZFT analizi yapılmış, sektörün sorunları ve

çözüm önerileri ile sektörün ilgili devlet birimleri ve STK’lara ilişkin görüşleri alınmıştır. Kamu ve STK yetkilileri ile yapılan görüşmelerde de sektörün imajı, sorunları ve çözüm önerileri ile geleceğine ilişkin görüşler konusunda bilgi alınmaya çalışılmıştır. Görüşme sonuçlarına göre sektör oyuncularının, sektörün geleceğine ilişkin düşünceleri olumludur. Ancak, özellikle devletin sektöre desteği konusunda beklentilerin karşılanmadığı noktasında oluşan uzlaş, sektörün gelişimini yavaşlatan bir olgu olarak görülmektedir. Sektörde en büyük sıkıntı nitelikli personel bulamamak olarak belirtilmiştir. Ayrıca devlet hibe ve desteklerinden yeterince yararlanılmadığı, üniversite ile işbirliğinin henüz gelişmediği ve pazar bulma konusunda yönlendirilmediklerinin altı çizilmiştir. Sektörün tedarik açısından müştereken önemseddiği bir sorunu bulunmamaktadır. Müşteri konusunda ise , Denizli’ de makine üreten firmaların büyük bir kısmı üretim konusu itibarıyla bölgede tek/az sayıda olduğundan çoğunlukla yerli müşteri sıkıntısı çekmemekte ve iç pazara çalışmaktadırlar.

Saha çalışmasının üçüncü yöntemi ise sektör sanayicileri, STK ve ilgili kamu yöneticilerinin katılımı ile yapılan çalıştıdır.

Çalıştıyda öncelikle katılımcılara Denizli Makine Sanayii hakkında bir sunum yapılmıştır. Daha sonra ise sektörün vizyonu ve bu vizyona ulaştırabilecek stratejiler konusunda ortak akıl aranmıştır. Çalıştıyın sonunda ise konuya ilişkin olarak grupların önerileri paylaşılmıştır.

Çalışmanın ikinci bileşeni ile ise Dünya, Türkiye ve Denizli’deki makine sektörüne ilişkin olarak, ulaşılabilen basılı yayınlar, süreli – süresiz yayınlar, sektör dergileri, internet siteleri, yüksek lisans tezleri, araştırma raporları, gazete

yazıları vb. tüm kaynaklar taranmış, faydalanılacak olanlar bir araya getirilerek bu çalışmada yer almıştır. Böylelikle konuya ilişkin olarak daha önce yapılmış olan çalışmalar ile bütünlleştirilerek faydalanıcılara daha geniş bir bakış açısı sağlanması amaçlanmıştır. Çalışmada; sektör, dünyada, Türkiye’de ve Denizli’deki durumu şeklinde üç aşamada incelenmiş, ayrıca Denizli’nin genel ekonomisi içindeki katkısıyla birlikte irdelenmiştir. Bu çalışma sırasında Denizli Sanayi Odası’nın T.C. Ekonomi Bakanlığı’nın URGE Destekleri ile gerçekleştirdiği “Makine Sektöründe Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Projesi” kapsamında yapmış olduğu çalışmalardan da faydalanılmıştır.

Çalışmanın üçüncü bileşeni ise ilk iki bileşen ile toplanan bilgilerin ve envanterin analiz edilerek sektörün stratejik yol haritasının çıkarılmasıdır.

Bu aşamada, elde edilen tüm veriler toplanarak sektörün vizyonu ve bu vizyona ulaştıracak stratejileri ile eylem planları, performans göstergeleri ile birlikte belirlenmiştir.

Çalışma süresince gerek firmaların ve gerekse kurumların ilgisi hiç azalmamış, her aşamada katılım sağlamışlardır.

PROJENİN AMACI

Kayıtlara göre sanayi işletmelerinin %71’i, İstanbul (%31), Bursa (% 8), Ankara(% 7), İzmir(% 5), Konya(% 4), Gaziantep (% 3), Denizli(% 3), Kocaeli(% 2) , Adana(% 2), Tekirdağ(% 2), Kayseri(% 2), Mersin(% 2) olmak üzere, on iki ilimizde yer almaktadır.. Denizli ilinde sanayi siciline kayıtlı sanayi sicil belgesi sahibi 1.866 işletme vardır. Bu çerçevede Denizli, toplam sanayi işletmeleri içerisinde %3’lük bir oran ile sanayisi gelişmiş yedinci ildir.

Denizli ilinde bulunan sanayii işletmelerinin sektörel dağılımına baktığımızda, % 45 tekstil ürünleri imalatı, % 12 gıda ürünleri imalatı, % 8 diğer madencilik ve taş ocakçılığı, %5 başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı sektörleri ilk sıralarda yer almaktadır. Önemli sektörlerden biri olan ana metal sanayi ise % 3’lük paya sahiptir.

Dolayısıyla makine, ekipman ve ana metal sanayinin toplam payı % 8’dir.

Kalkınma Bakanlığı (öncesinde DPT) tarafından hazırlanan 9. ve 10. Kalkınma Planları, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan “Sanayi Strateji Belgesi”, GEKA tarafından hazırlanan “Bölge Planı” ve hazırlanmakta olan “Taslak Bölge Planı” incelediğinde ortak stratejinin, ithalatın azaltılması, ihracatın artırılması, ARGE- inovasyonun teşviki ve katma değer artırılması olduğu anlaşılmaktadır. Makine sanayinin ise belirtilen stratejiler ekseninde adeta merkezci bir kuvvete sahip olduğu göze çarpmaktadır.

Makineler, sürdürülebilir kalkınmanın temel taşlarından biri olan sanayide hemen her işletmenin ihtiyacıdır.

Üretime konu yatırımlarda en büyük pay genellikle makine parkuruna yapılan yatırımdır. Ülkemizde, bölgemizde ve bir sanayi şehri olan ilimizde makine ihtiyacı nispeten ulusal

üreticilerden sağlanabilse de ithalatın payı oldukça yüksektir ve her zaman sektörün ihracatının üzerinde rakamlarla karşımıza çıkmaktadır. Sadece makine ithalatıyla sınırlı kalmayan bu durum, makine yedek parçalarının ithalatı ve makine konusunda uzmanların yurt dışından getirilerek montaj, bakım ve onarımının yapılması suretiyle tetiklenen bir dış ticaret açığını ortaya çıkarmaktadır.

Bu noktadan hareketle DSO'nun, Denizli Makine Sanayii'ne ivme kazandırmak istemesiyle hayata geçirdiği projenin genel kapsamlı hedefi;

“Denizli ili makine sanayinin gelişimi ile Güney Ege Bölgesi'nin rekabetçilik düzeyini arttıran, sürdürülebilir bölgesel kalkınmaya ivme kazandıran ortamın oluşmasına katkı sağlamaktır.”

Projenin başaracağı özel amaç ise ; “Denizli ili Makine Sanayi Stratejik Yol Haritası'nın hazırlanması ile makine sanayine rekabetçi ve işbirlikçi bir yöntem sunmaktır”.

PROJENİN GEREKÇESİ

Türkiye'nin yedinci büyük sanayi şehri olan Denizli, makine üreticisi iller arasında ön planda olmamakla beraber, ilin sanayisinin yaklaşık % 8'lik bölümü makine ve ilişkili sektörlerdedir. Denizli'nin sanayisi tekstil, mermer ve kablo üzerine gelişirken makine sanayii aynı ivmeyi yakalayamamıştır. Bu durumun en önemli sebebi, tekstil, mermer ve kablo gibi bir birlikteliğin ve ihracat gücünün yakalanamamış olmasıdır.

Son yıllarda özellikle DSO öncülüğünde hareketlenen Denizli Makine Sektörü Temsilcileri yeni arayışlar içine girmiştir. Bu amaçla, savunma sanayiini incelemek için Ankara'ya 2 kez heyet olarak ziyarette bulunmuşlardır. Girişimlerin devamında,

savunma sanayii temsilcilerini ilimizde ağırlayarak tedarikçi beklentileri öğrenilmiştir.

Ancak bu arada Denizli'de hangi makine firmasının ne üretebileceği, ne kadar üretebileceği konusunda yeterli bilginin olmadığı tespit edilmiştir. Hatta, makine sektöründeki firmaların Denizli'deki makine, tekstil, kablo ve mermer işletmeleri makine parkurları hakkında yeterli bilgiye sahip olamadıkları, bu nedenle işletmelere makine-teçhizat ve donanım tedariki açısından yeterli düzeyde hizmet veremedikleri ortaya çıkmıştır.

1.1. ÇALIŞMANIN KAPSAMI

Denizli Sanayi Odası verilerine göre Denizli’de makine sanayini oluşturan firma sayısı 150 olarak tahmin edilmektedir. Ancak bu firmalar belli bir/birkaç faaliyet alanında olmayıp oldukça geniş bir sektör yelpazesinde faaliyet göstermektedirler. Firmalar; mermer kesme, kablo toplama ve boşaltma, gıda ve içecek, tekstil makineleri, iş makinesi ataşmanları, ahşap kesiminde kullanılan bıçakların üretimi, merdane, hadde tesisi, tekstil makineleri, araç üstü ekipmanları ve vinç üretmektedirler.

Projenin hazırlanışı sırasında anket çalışmasının Denizli Sanayi Odası’na kayıtlı 70 adet makine üreticisi ile makine yan sanayicisini kapsamı planlanmıştır. Ancak anket faaliyeti sürdürülmekte iken DSO veri tabanında yer almayan fakat Denizli Ticaret Odası ve Denizli Esnaf Sanatkarlar Odası’na kayıtlı bulunan makine üreticileri ve yan sanayicileri olduğu tespit edilmiştir. Anketlerle, tam olarak Denizli’ye ilişkin bir envanter ortaya çıkarılması öngörüldüğünden bahsi geçen firmaların eklenmesi ile 113 firmalık bir örneklem içinden en az 100 anket sonucu alınması hedef alınmıştır.

Anket çalışması ile bu faaliyet alanlarında çalışan 113 firmaya anketörler gitmiş, kabul eden 100 firma ile anketler yapılmıştır.

Bir diğer saha çalışması olan yarı yapılanmış birebir paydaş ve firma görüşmelerinde (yüzyüze görüşmelerde); 51 firma/kurum/paydaşla açık uçlu sorular yöntemi ile birebir mülakatlar şeklinde, sorun ve ihtiyaçların tesbitine çalışılmıştır. Çalışmaya katılan 40 katılımcı ile de stratejiler belirlenmiştir.

Projemiz ile oluşacak olumlu etkilerin doğrudan ulaşacağı hedef grubumuz; Denizli makine sektöründe faaliyet gösteren yaklaşık 150

makine üreticisi / yan sanayi / tedarikçi işletme ve Denizli Sanayi Odası’dır.

1.2. ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ

Proje ekibi ve sözleşme makamı projenin her aşamasında görüşmüş, projenin biten safhalarını gözden geçirmiş, bir sonraki çalışmalar için ön çalışmaları planlamıştır.

1.2.1. VERİ TOPLAMA YÖNTEMLERİ

Projenin temeli, araştırmanın bilimsel metotlarla yapılması ve güncel verilere dayandırılmasıdır. Bu nedenle iki grupta topladığımız, birden fazla veri toplama yöntemi kullanılmıştır.

1.2.1.1. Birincil Veri Toplama Teknikleri

Denizli Makine Sektörü hakkında derinlemesine bilgi edinebilmek amacıyla birbirini tamamlayan üç farklı birincil veri toplama tekniğine müracaat edilmiştir. Bu bağlamda;

- Anketler
- Yarı yapılanmış birebir paydaş ve firma görüşmeleri
- Çalıştay

Birincil veri toplama teknikleri olarak kullanılmıştır.

ANKETLER

Eylem planının hazırlanmasına altyapı oluşturacak ihtiyaç analizi için gerekli birincil verilerin toplanması için gerçekleştirilen yaygın bir uygulamadır. Anket formları Denizli Sanayi Odası uzmanları tarafından hazırlanmıştır. Form ile firmaların, pazar payı, ARGE, makine-teçhizat ve istihdam verileri

sorgulanmıştır. Çalışma profesyonel bir anket firması tarafından gerçekleştirilmiştir.

YARI YAPILANMIŞ BİREBİR PAYDAŞ VE FİRMA GÖRÜŞMELERİ

Gerek çalışma için veri toplanması ve gerekse konuyla ilgili farkındalığın artırılması amacıyla birebir görüşme yöntemi kullanılmıştır. Birebir görüşme yönteminde önceden belirlenmiş kurum ve firmaları temsil eden kişiler ziyaret edilerek bir dizi soru sorulmuş, ihtiyaç duyulan veriler toplanmıştır. Çalışmanın bu aşamasında görüşme yapılacak şirketler/kurumlar DSO tarafından belirlenmiştir. Şirket sahibi veya yöneticisinin yanı sıra makine sektörü ile ilişkili devletin ilgili birimlerinin Denizli'deki organizasyonlarının sorumluları, STK'lar ve tedarikçi firmalardan görüşme talebinde bulunulmuştur. Talebi kabul eden 40 firma ve ,11 paydaş kurum ile görüşülmüştür. (Bkz Ek 2 ve Ek 3)

Görüşmelerde kullanılan yarı-yapılanmış sorular için standart soru formu kullanılmış, görüşmelerden edinilen bilgiler bu forma not alınmıştır. Görüşmeler sırasında sektörün GZFT analizi yapılmaya çalışılmış, sektörün rekabet gücü hakkında görüşler alınmaya özen gösterilmiştir.

Birebir görüşmeleri gerçekleştirilecek uzmanların sana görüşme deneyimi olmasına özellikle önem verilmiştir.

Çalıştay:

Çalıştaylar ortak akıl yaratmayı amaçlayan katılımlı bir planlama metodolojisidir. Ortak görüş yaratmayı, ortak sorunlara çözüm bulmayı, daha iyiye ulaşmak, gelişmek için neler yapılması gerektiğini belirlemeyi ve ortak hedefler seçmeyi sağlar. Kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını temsilen kişilerin katıldığı çalıştaylarda aynı konuya farklı bakış açıları ile yapılan yaklaşımlar ile konu çok taraflı olarak değerlendirilir.

Çalışmamızda da , proje kapsamında yapılan faaliyetlerin paydaşlar ve sektörün ileri gelen aktörleri ile paylaşılmasını, sorun ve çözümler konusunda ortak akılı arama amacıyla çalıştay yapılmıştır.

Çalıştayın birinci bölümünde proje uzmanı tarafından Dünya, Türkiye ve Denizli Makine Sanayi hakkında bir bilgilendirme sunumu yapılmıştır. Daha sonra anket ve görüşme sonuçlarının özet halinde paylaşıldığı bölümün ardından katılımcılar Denizli Makine Sektörü'nün vizyonunun belirlenmesi çalışması için gruplara bölünmüştür. Çalışma sonucunda gruplar ;

- ✓ Sektör vizyonu
- ✓ Sektörün stratejik hedefleri
- ✓ Hedeflere ulaşmak için eylem önerilerini

belirlemişler ve sunmuşlardır.

1.2.1.2. İkincil Veri Toplama Yöntemi

Literatür Taraması

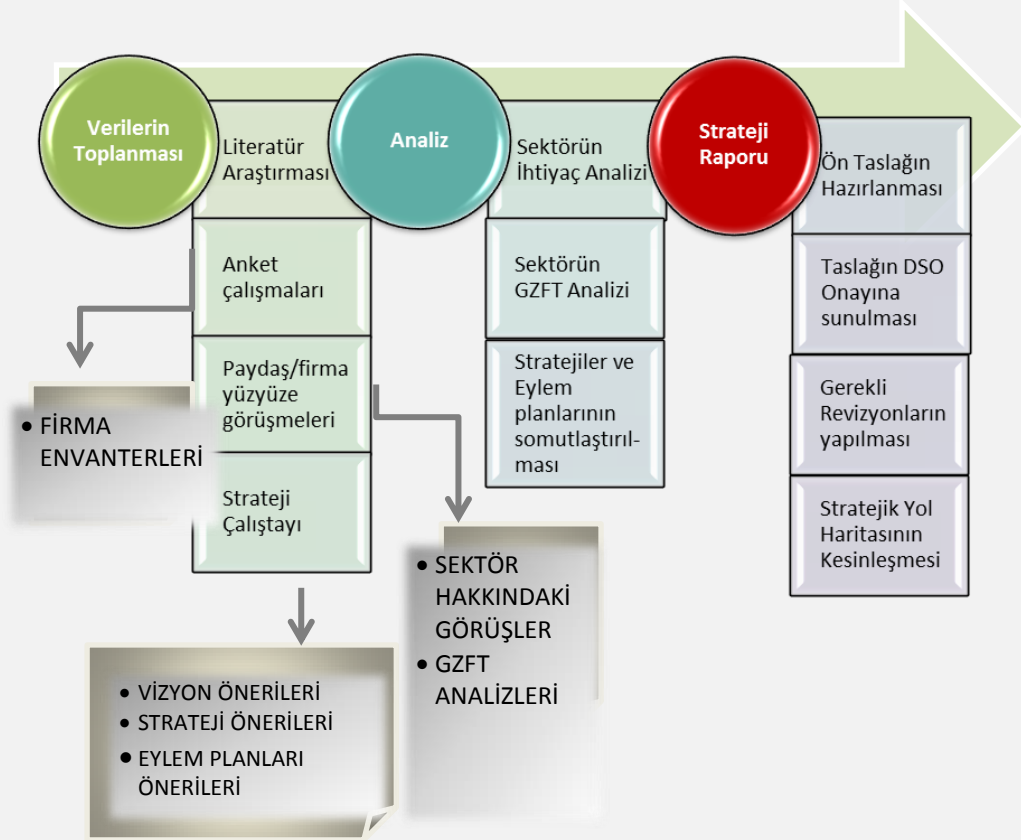
İkincil veri analizi ile Denizli Makine Sektörü'nün mevcut yapısı ile Türkiye ve Dünyada sektörün durumunun araştırılması amaçlanmıştır. İkincil veri toplama yöntemi dahilinde, Dünya, Türkiye ve Denizli İli dâhilinde bölgeyi ve sektörü tanıtan veya bölgede faaliyet gösteren değer zincirini oluşturan alt sektörler ile etkin aktörlere (Mülki Amirler, Belediyeler, STKlar, Üniversite, TÜİK, vb) ait gazete ve dergi yazıları, bilimsel yayınlar

ve kitaplar, sektörel yayınlar, sektörün ve şirketlerin tanıtım broşürleri, ilgili internet kaynakları ve görsel dokümanlar araştırılmıştır. Daha önce benzer konuda yapılmış araştırmalardan geniş ölçüde faydalanılmış olup bunlar "Kaynaklar" listesinde belirtilmiştir.

1.2.2.STRATEJİ VE EYLEM PLANI HAZIRLIKLARI

Analiz ve Eylem Planı: literatür çalışması, paydaş/firma mülakatları, strateji çalıştay ve firma anketleri ile elde edilen tüm bilgi ve veriler Proje kapsamında görevlendirilen uzmanlar tarafından derlenmiş, analiz edilmiş, yorumlanmış ve somut eylem önerilerine dönüştürülmüştür.

Yapılan tüm çalışmaların çıktısı hazırlanan "Makine Sektörü Stratejik Yol Haritası " kitabı ile kalıcı hale getirilmiştir.

Şekil 1- Çalışmanın Yöntemi

DENİZLİ İLİ MAKİNE SEKTÖRÜ
STRATEJİK YOL HARİTASI

2. DURUM ANALİZİ

2. DURUM ANALİZİ

2.1. GENEL

Makine sanayiinin gelişimi ile, ülkelerin gelişmişlik düzeyleri birbirine paralel seyretmektedir.

Bu nedenle sektörlerin gelişimi bir ölçüde makine sektörünün değişimine ve gelişimine stratejik anlamda bağımlı hale gelmiştir

Başta ileri sanayi ülkeleri olmak üzere tüm ülkelerde, makine sanayiinin üretimdeki payının, artış gösterdiği görülmektedir. Makine sektörü, elektrik-elektronik sanayiyle birlikte dünya genelinde 1 trilyon doların üzerindeki pazar hacmi ile 21. yüzyılın en fazla işgücü barındıran sektörü haline gelirken, artık tek başına bir sanayi dalı olmaktan çıkmış, diğer tüm sektörleri geliştiren temel bir sanayi sektörüne dönüşmüştür.

Her türlü makine imalatı önemli olmakla birlikte, makine üreten makineler olarak tanımlanan “takım tezgahları” ile “iş ve inşaat makineleri”, “pomplar, vanalar ve kompresörler”, “tarım makineleri” ve “gıda makinelerinin” ayrı bir önemi vardır.

Makinelerin ve diğer mekanik ekipmanların performansı, tarım, balıkçılık, madencilik,

inşaat, nakliye, proses endüstrileri ve diğerlerinin verimliliğinin artmasında önemli rol oynamaktadır.”¹

2.2. DÜNYADA MAKİNE SEKTÖRÜ

2.1.1.TARİHİ

Sanayi Devrimi öncesi üretim, basit aletlerle ve aile üyelerinin katılımıyla evlerde ya da atölyelerde yapılmaktaydı. Sanayi Devriminden sonra ise üretimin makinelerle ve ev dışında fabrikalarda yapılmaya başlanıldığı görülmektedir..

İlk defa 18. yy da karmaşık makinelerin imalatı ile başlayan endüstrileşme sürecini buhar makinesinin icadı ve geliştirilmesi hızlandırmıştır. İngiltere’ de başlayan Sanayi Devrimi. 19. yüzyılın ortalarına doğru Belçika ve Fransa’ya sıçramıştır. 19. yüzyılın son otuz yılında ise Almanya ve ABD kendi sanayi devrimlerini gerçekleştirmişlerdir. 20. yüzyılın başına gelindiğinde sanayileşme sürecine SSCB ve Japonya’nın, katıldığı, görülmektedir. Çin ve Hindistan gibi ülkeler sürece 20. yüzyılın ortalarında katılmış, ancak çok hızlı bir ivme yakalamışlardır

İngiltere’de maden ocaklarını basan suyun tahliye sorununa çözüm bulmak için, Thomas Savery (1650-1713), 1698 de ilk buhar makinesini (buhar pompası) icat etmiştir. Bunu Newcomen’in 1712 de atmosferik buhar makinesinin imali izlemiştir. 1765 de James Watt tarafından geliştirilen buhar makinesinin ticari üretimine geçilmiştir.. 1802 yılında Trevitchik tarafından geliştirilen yüksek basınçlı buhar makinesi, kısa bir süre sonra gemilere ve tren tekerlekleri üzerine yerleştirilmiştir. Böylece fosil yakıtlarından kimyasal enerjiyi dönüştürerek elde edilen mekanik enerji üretim ve ulaşımda kas

¹ (KILIÇ, 2013)

gücünün yerine geçmiş ve donanım (makine-teçhizat, hardware) sermayenin asli ürünü haline gelmiştir. Toprağın yanında parasal sermaye, hammadde, donanım ve emek başlıca üretim faktörleri oluşturmaya başlamıştır.

Sanayi Devriminin öncü sanayilerinden olan tekstil sanayiinde ise, İngiltere’de bir işçi olan John Kay’ın, 1733’te icat ettiği ‘uçan mekik’ adı verilen düzenek dokuma makinelerinin hızını artırmıştır. Dokuma hızının artmasıyla daha fazla ipliğe ihtiyaç doğmuştur. 1766 da Hargreaves, birkaç ipliği aynı anda daha hızlı eğirebilen iplik eğirme makinesini (spinning jenny) icat etmiştir. 1769’da Richard Arkwright su gücüyle çalışan eğirme tezgahını (water frame), 1779’da Samuel Crompton ‘eğirme katır’ denen bir eğirme makinesini yapması ile dokuma ipliği üretiminin hızla artması dokumacılık alanında yeni buluşları zorlamıştır. 1785’te Edmund Cartwright’in icat ettiği su gücüyle çalışan mekanik dokuma tezgahı, dokuma sanayisinin hızla gelişmesine yol açmıştır.²

19. yüzyılın ikinci yarısında meydana gelen teknik ilerlemeler; elektrik motoru, içten yanmalı motor, elektrik ampulü, telefon, telsiz, telgraf gibi icatlara dayalı sanayiler dünya ekonomik sistemini değiştirmiştir. Bu yeni dönem İkinci Sanayi Devrimi dönemi olarak adlandırılmıştır. Nükleer enerji ve elektronik endüstrisi ekonomik sistemde bir başka yeni

evrime yol açmıştır. Bu sonuncu dönemde bilgisayar ve elektronik sanayii veya kısaca bilgi teknolojileri sanayi öncelikle çok farklı niteliklerde yeni bir endüstri süreci başlatmıştır. Bu dönem, üçüncü endüstri devrimi dönemi olarak adlandırılabilir.³

21.yy da ise dünya ekonomilerinde görülen uluslararasılaşma sonucunda makine sektöründe rekabet artmaktadır. Ayrıca yapısı ileri teknoloji yönlü değişmeye başlayan makine imalat sektöründe akıllı makinelerin kullanımına bağlı olarak büyük verimlilik artışları ve istihdam azalışları sözkonusudur.

Akıllı makinelerin üretim sürecine entegre edilmesi, nihai ürünlerin imalat süresini kısaltmakta, çok daha küçük oranlarda stoklarla çalışılmasını sağlayarak stok maliyetlerini düşürmektedir. Aynı zamanda makinelerin bakım ve onarım maliyetlerini de azaltmaktadır. Öte yandan, sektörde çok daha fazla çevreye duyarlı makine kullanımı da gittikçe artmaktadır.⁴

² (Mom)

³ (GÜNAY)

⁴ (ERKEK, 2009)

2.1.2. SEKTÖRÜN TANIMI

OECD tarafından sektörler, teknoloji sınıflarına göre dört grupta tanımlanmıştır.

Tablo 1-İmalat Sanayi Sektörlerinin Teknoloji Yoğunluğuna Göre Sınıflandırılması (Kaynak: T.C.Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)

SEKTÖRLER	NACE Rev. 2 ⁴
Yüksek Teknoloji	
Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	21
Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	26
Hava taşıtları ve uzay araçları ile bunlarla ilgili makinelerin imalatı	30.3
Orta-Yüksek Teknoloji	
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	20
Silah ve mühimmat (cephane) imalatı	25.4
Elektrikli teçhizat imalatı, makine ve ekipman imalatı (bys ⁵), motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	27-29
Diğer ulaşım araçlarının imalatı (30.1 gemi ve tekne yapımı ve 30.3 hava taşıtları ve uzay araçları ile bunlarla ilgili makinelerin imalatı hariç)	30 (30.1 ve 30.3 hariç)
Tıbbi ve dişçilik ile ilgili araç ve gereçlerin imalatı	32.5
Orta-Düşük Teknoloji	
Kayıtlı medyanın çoğaltılması	18.2
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	19
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı, Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı, Ana metal sanayii	22-24
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (25.4 makine ve teçhizat ile silah ve mühimmat imalatı hariç)	25 (25.4 hariç)
Gemi ve tekne yapımı	30.1
Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı	33
Düşük Teknoloji	
Gıda ürünlerinin imalatı, İçeceklerin imalatı, tütün ürünleri imalatı, tekstil ürünlerinin imalatı, giyim eşyalarının imalatı, deri ve ilgili ürünlerin imalatı, ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı, kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	10-17
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması (18.2 kayıtlı medyanın çoğaltılması hariç)	18 (18.2 hariç)
Mobilya imalatı	31
Diğer imalatlar (32.5 Tıbbi ve dişçilik ile ilgili araç ve gereçlerin imalatı hariç)	32 (32.5 hariç)

Makine Sanayinin bulunduğu en alt teknoloji sınıfı orta-düşük, en ileri teknoloji sınıfı ise yüksek teknoloji sınıfıdır.

2.1.3. SEKTÖRÜN DÜNYA EKONOMİSİ VE AB ÜLKELERİNDEKİ DURUMU

Ülkelerin gelişme sürecinde, makine imalat sanayinin imalat sanayi içerisindeki önemi giderek artmaktadır. Bu artış trendine paralel olarak; 2011 yılı toplam dünya ticareti 33,2 trilyon ABD Doları, toplam dünya makine ticareti ise 3,0 trilyon ABD Doları olmuştur.

Makine sektörünün dünya ticaretinden aldığı pay ise 2011 yılı itibarıyla % 9 seviyesindedir.⁵

Tablo 2- Dünya Makine Ticaretinin Toplam Ticaretten Aldığı Pay

Yıl	Toplam Ticaret	Makine Ticareti	Oran (%)
	(Trilyon ABD Doları)		
2005	20,2	1,9	9,2
2006	23,5	2,1	9,0
2007	26,9	2,5	9,5
2008	31,1	2,9	9,2
2009	24,1	2,1	8,9
2010	29,1	2,5	8,7
2011	33,2	3,0	9,0

Sektörün yarattığı katma değer ise yıllar itibarı ile artarken, artış hızı olarak endüstriyelleşmiş ülkelerde ve endüstriyelleşmekte olan ülkelerde azalmaktadır. Türkiye'nin içinde bulunduğu grupta da (Tablo 3) sektörün büyüme hızı 2003-2007 yıllarında ortalama %6,78 iken 2007-2012 yılları arasında %3,51'e düşmüştür. Ancak Türkiye, grubun bu ortalamasını yükselten gruptaki tek ülkedir.

⁵ (T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Genel Müdürlüğü, 2014)

Tablo 3- Sektörün Ülke Gruplarına Göre Yarattığı Katma Değer

Manufacturing value added by industrialization level, region and income group, 2007-2012								
	Manufacturing value added (constant 2005 \$ billion)						Average growth rate (percent)	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2003-2007	2007-2012
World	8,400	8,380	7,740	8,460	8,720	8,900	4.98	1.18
Industrialized economies	6,100	5,960	5,220	5,730	5,780	5,800	3.79	-1.02
Industrializing economies	2,300	2,430	2,520	2,730	2,940	3,110	8.60	6.23
<i>By industrialization level</i>								
Emerging industrial economies	2,060	2,180	2,270	2,460	2,660	2,820	8.91	6.55
Other industrializing economies	209	217	216	228	235	240	5.91	2.84
Least developed countries	32	34	36	39	41	44	7.47	6.52
<i>By region</i>								
East Asia and the Pacific	1,170	1,270	1,400	1,520	1,670	1,810	11.32	9.08
Excluding China	201	210	207	226	238	253	6.24	4.64
Europe	161	168	163	174	182	186	8.60	3.00
Excluding Poland	96	98	92	94	96	97	6.99	0.26
Latin America and the Caribbean	481	489	453	492	511	517	4.24	1.43
Excluding Mexico	315	324	304	328	340	340	5.09	1.52
Middle East and North Africa	186	190	185	200	212	221	6.76	3.51
Excluding Turkey	91	95	97	100	102	107	5.12	3.36
South and Central Asia	224	231	247	264	282	294	9.38	5.61
Excluding India	76	76	77	81	86	89	8.85	3.26
Sub-Saharan Africa	76	78	74	78	81	84	4.08	2.04
Excluding South Africa	30	31	32	34	35	37	3.94	4.49

2.3. TÜRKİYEDE MAKİNE SEKTÖRÜ

Türkiye’ de imalat sanayinin toplam katma değer içindeki payı maalesef düşüş trendindedir. Bu nedenle, üretim süreçlerinde ithal aramalı kullanımının artması ve imalat sanayi sektörlerinde ana-yan sanayi bağının göreceli olarak zayıflaması, gelecek döneme ilişkin olarak potansiyel büyümenin sürdürülebilirliği açısından muhtemel risk unsurları olarak görünmektedir. Oysa imalat sanayi, bütün dünyada olduğu gibi ülkemizin sanayileşmesinin de itici gücüdür.

Tablo 4-İmalat Sanayinde Gelişmeler ve Hedefler (Kaynak: Onuncu Kalkınma Planı)

	2006	2012	2013	2018
İmalat Sanayii / GSYH (Cari, %)	17,2	15,6	15,5	16,5
İmalat Sanayii İhracatı (Milyar Dolar) ¹	79,6	129,9	144,1	257,1
Yüksek Teknoloji Sektörlerinin İmalat Sanayii İhracatı İçindeki Payı (%) ¹	5,6	3,7	3,7	5,5
Ortanın Üstü Teknoloji Sektörlerinin İmalat Sanayii İhracatı İçindeki Payı (%) ¹	30,8	31,4	31,4	32,1
Türkiye Üçlü Patent (Triadic) Başvuru Sayısı ²	14	35 ³	63	167
Sanayide TFV Artışı (%)	1,2	-0,9	-0,8	1,9

Öte yandan Türk makine sanayi 1990 yılından bu yana yaklaşık % 20 oranında yıllık büyüme oranı göstermiştir. Birçok ülkede olduğu gibi, Türkiye’de de makine imalatçılarının büyük çoğunluğu KOBİ niteliğinde olup, bu yapı değişen ekonomik koşullara ve teknolojik gelişmelere karşı daha esnek ve hızlı cevap verme imkânı sağlamaktadır. Sektörde faaliyet gösteren KOBİ’lerin sahip olduğu ucuz işgücü avantajı ve gelişmiş mühendislik becerileri, makine imalatçılarının uluslararası pazarlarda rekabet şansını arttıran unsurlardır. Türk makine sanayinde, her türlü parça ve aksamın yüksek kalitede ve rekabet edebilir fiyatlarda üretimi yapılmaktadır. Üretim sürecindeki yerli girdi oranı ise % 80–85 civarındadır.⁶

2.3.1. SEKTÖRÜN TANIMLANMASI

Türkiye’ de makine Sektörü GTİP kodlarına göre aşağıdaki şekilde 18 alt sektör halinde sınıflandırılmıştır;

- Reaktörler ve kazanlar
- Türbinler ke turbo jetlerin aksam ve parçaları
- Pompalar ve kompresörler
- Vanalar

⁶ (TC.BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, 2014)

- Endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri
- Endüstriyel ısıtıcılar ve fırınlar
- Hadde ve döküm mak., kalıplar, aksam ve parçaları
- Gıda san. makineleri, aksam ve parçaları
- Tarım ve ormancılıkta kullanılan makineler aksam ve parçaları
- Yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri aksam ve parçaları
- İnşaat ve madencilikte kullanılan makineler aksam ve parçaları
- Kağıt imaline ve matbaacılığa mahsus makineler
- Endüstriyel kurutma, yıkama, ütüleme ve ambalaj makineleri, aksam ve parçaları
- Tekstil ve konfeksiyon makineleri, aksam ve parçaları
- Deri işleme ve imalat makineleri, aksam ve parçaları
- Kauçuk, plastik, lastik işleme ve imaline mahsus makineler
- Takım tezgahları
- Diğer makineler, aksam ve parçaları

2.3.2.SEKTÖRÜN ULUSAL POLİTİKALARDAKİ ROLÜ

Ülke sanayisinin en büyük sektörlerinden olan makine sektörünün sürdürülebilir üretim yapısına kavuşması ve rekabet üstünlüğünü artırarak sürdürmesi ülke sanayisinin geleceği için büyük önem taşımaktadır.

Bu kapsamda T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından 2011 – 2014 yıllarını kapsayacak, makine sektörü ile ilgili sorunların belirlenmesi ve çözüm yolları üretilmesi için “Makine Sektörü Strateji Belgesi” oluşturularak hükümet politikası olarak uygulamaya yansıtılmıştır.

Çalışmaların genel amacı üretimde ve ihracatta sektörün orta-düşük teknoloji sınıfından orta-yüksek teknoloji sınıfına geçmesidir.

Sektör temsilcileri, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve diğer katılımcı kişi ve kuruluşlar gibi geniş katımlı paydaşlarla birlikte yapılan durum analizi ve sorun alanlarının tespiti gibi çalışmaların ardından, sektöre ilişkin vizyon, genel amaç ve stratejik hedefler tespit edilmiştir:

Buna göre Makine sektörünün vizyonu; “Makine Sektöründe Teknoloji Üretim Üssü Olmak”,

Genel Amacı; “Makine Sektörünün Geliştirilmesi ve Yüksek Teknolojili Ürünlerin İmal Edilmesinin Sağlanması”,

Hedefleri ise şu şekilde belirlenmiştir:

Hedef 1 - “Katma Değeri” ve “Marka Değeri” yüksek makine sanayine dönüşümü sağlayıcı hukuki düzenlemeleri ve yapısal tedbirleri hayata geçirmek.

Hedef 2- Yurtiçi ve yurtdışında sürdürülebilir büyümeyi ve ölçek ekonomisinin avantajlarını yakalamak amacıyla sektöre yönelik sağlıklı finansal çözümler sağlamak.

Hedef 3 - Sürdürülebilir, yetkinliğini kazanmış, yüksek performansa sahip, teknoloji odaklı, öğrenmeye ve değişime açık her düzeyde insan kaynağı sağlamak.

Hedef 4 - Türk Makine Sektörünün kalite, güven ve teknoloji unsurlarını ön plana çıkaran, yurt içinde ve dışında etkin bir tanıtım yapmak ve ihracatı arttırmak.

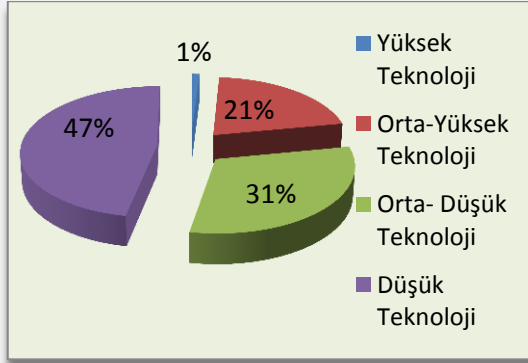
Hedef 5 - Global düzeyde rekabet edebilen, katma değerleri yüksek ürünler üretebilmek için AR-GE ve inovasyon yapmak.

Ayrıca bu hedeflerden hareketle, stratejinin sahada uygulanmasını temin edecek 39 eylemden oluşan tedbirler setini içeren “Eylem Planı” oluşturulmuştur.

Tablo 5-Teşvik Türleri

TEŞVİK TÜRLERİ	GEN. TEŞV. UYGULAMASI	BÖLGESEL TEŞV. UYG.	B.ÖLÇEKLİ YAT. TEŞV.	STRATEJİK YAT. TEŞVİKİ
KDV İstisnası	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi		✓	✓	✓
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		✓	✓	✓
Gelir Vergisi Stopajı Desteği	✓	✓	✓	✓
Sigorta Primi Desteği		✓	✓	✓
Faiz Desteği ⁶		✓		✓
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	✓	✓
KDV İadesi ⁷				

Strateji Raporunda belirlenen eylem planının uygulanmasına yönelik olarak, Bakanlıklar, Birlikler, TÜBİTAK, KOSGEB, TOBB, TTGV ve TÜBİTAK gibi çeşitli aktörlerin yer aldığı uygulama, izleme ve değerlendirme mekanizması oluşturulmuştur.⁷

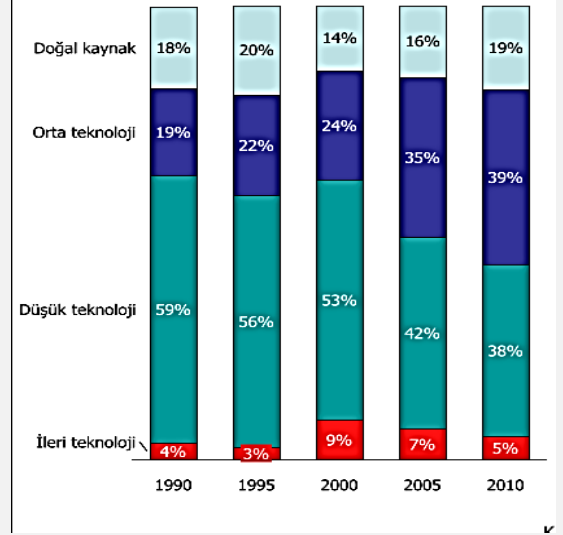
Grafik 1-Türkiye' de Teknoloji Gruplarına Göre Şirketler⁸

Çalışma sonucu belirlenen politikalara göre; Makine sektöründe siparişe dayalı, kaliteli ve yüksek performanslı imalat için farklılık

⁷ (T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, Ağustos,2012)

⁸ (Sanayi Kapasite Raporu İstatistikleri 2013)

yaratan, enerji verimliliğini artıran ürünler ve satış sonrası hizmet sağlayan faaliyetler desteklenecektir.⁹

Grafik 2-Türkiye İhracatının Teknolojik Dağılımı¹⁰

2.3.3. SEKTÖRÜN

FAYDALANABİLECEĞİ TEŞVİK POLİTİKALARI

Sektöre yönelik yatırımları tetikleme, ithalatın azaltılması ve sektörde ARGE çalışmalarının artırılması amacıyla 15.06.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren teşvik sistemi 4 farklı uygulamadan oluşmaktadır:

- 1- Genel Teşvik Uygulamaları
- 2- Bölgesel Teşvik uygulamaları
- 3- Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki
- 4- Stratejik Yatırımların Teşviki

Bu uygulamalar kapsamında sağlanacak destek unsurları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

⁹ (TÜRKİYE CUMHURİYETİ, 2013)

¹⁰ (SAK, 2012)

Tablo 6- Teşvik Türleri

TEŞVİK TÜRLERİ	GEN. TEŞV. UYGULAN	BÖLGESEL TEŞV. UYG	B. ÖLÇEKLİ YAT. TEŞV.	STRATEJİK YAT. TEŞV.
KDV İstisnası	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi		✓	✓	✓
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		✓	✓	✓
Gelir Vergisi Stopajı Desteği	✓	✓	✓	✓
Sigorta Primi Desteği ⁵		✓	✓	✓
Faiz Desteği ⁶		✓		✓
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	✓	✓
KDV İadesi ⁷				

TABLO AÇIKLAMALARI:

5. YATIRIMIN 6. BÖLGEDE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ HALİNDE SAĞLANMAKTADIR.
 6. BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARINDA, YATIRIMIN 3., 4., 5. VEYA 6. BÖLGELERDE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ HALİNDE SAĞLANMAKTADIR.
 7. SABİT YATIRIM TUTARI 500 MİLYON TL ÜZERİNDE OLAN STRATEJİK YATIRIMLARA SAĞLANMAKTADIR.

2.3.4. SEKTÖRÜN MEVCUT DURUMU

Türk Makine İmalat Sanayii hızlı gelişimi ve sahip olduğu potansiyelle Türkiye ihracatı içinde hak ettiği yere hızla gelmeye aday bir sektördür. Dinamik ve eğitimli işgücünün yanı sıra, üretimlerin istenilen miktarda, kalitede, rekabetçi fiyatlarda olması ve zamanında teslim konusundaki profesyonel çalışma anlayışı, Türk Makine Üreticilerinin uluslararası pazarlarda tercih edilmesini sağlayan başlıca özelliklerdir. Ancak halen dış ticarete denge Türkiye'nin aleyhine bir durum sergilemektedir. 39,3 milyar \$ dış ticarete sahip sektörün, ithalat rakamları; 2011 yılında 27,1 milyar \$ ve 2012 yılında 26,3 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Bu durum sektörün 2012 yılında dış ticaret dengesindeki eksi yönde 14,3 milyar \$ kadar bir açığa işaret etmektedir.¹¹ Sektör en son 2013

¹¹ (İhracat Stratejileri, Analiz, 2013)

yılında yaklaşık 11,5 milyar \$ dış ticaret açığı vermiştir.

Grafik 3-Sektörün Dış Ticaret Dengesi¹²

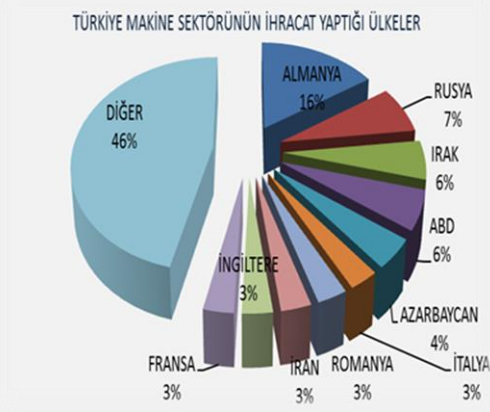
Tablo 7-Makine ve Aksamlarını ithalatının toplam ithalat içindeki payı (T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Genel Müdürlüğü, 2014)

Yıl	Toplam İthalat (Milyar ABD Doları)	Makina İthalatı (Milyar ABD Doları)	Toplam İthalat İçerisindeki Oran (%)
2005	116,8	14,5	12,4
2006	139,6	16,8	12,0
2007	170,1	20,3	12,0
2008	202,0	21,0	10,4
2009	140,9	15,9	11,3
2010	185,5	19,9	10,7
2011	240,8	25,5	10,6
2012	236,5	24,8	10,5
2013*	167,0	18,4	11,0

¹² (TC.BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, 2014)

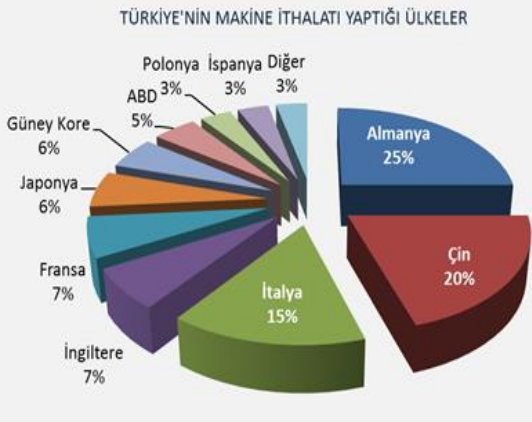
Türk Makine İmalat Sanayii, yarattığı yüksek katma değer, mühendislik becerileri ve rekabetçi fiyatlarla üretimi sonucunda uluslararası pazarlarda rekabet gücünü arttırarak, 200'den fazla ülkeye ihracat yapmaktadır. Türkiye'nin 2023 yılı için hedeflediği 500 milyar \$ tutarındaki ihracatın 100 milyar \$'lık bölümü makine sektörünün hedefi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Makine ve ekipman imalatına ait kapasite kullanımına gelince; toplam imalat sanayine paralel bir seyir izlediği görülmektedir. Ancak, imalat sanayinde 2011 yılından itibaren yaşanmakta olan düşüşün aksine, makine sektöründe kapasite kullanımı her geçen yıl artmaktadır.¹³

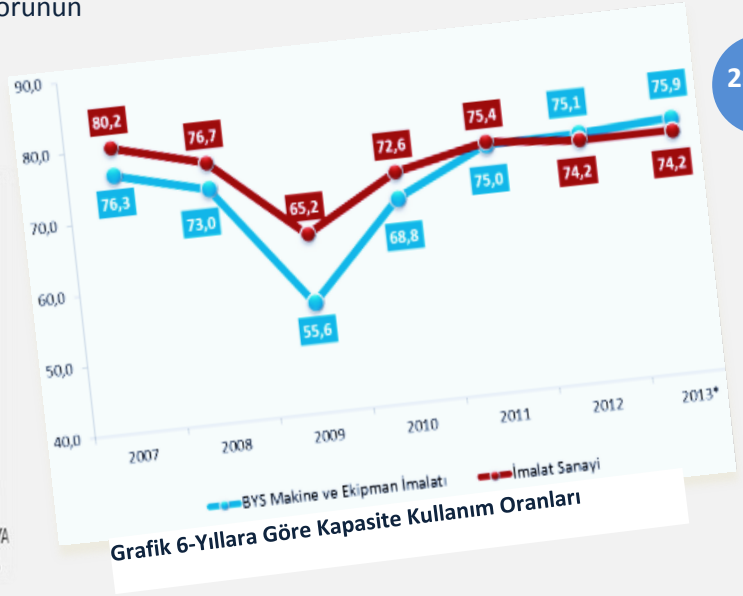

Grafik 4-Türkiye'nin Makine İhraç Ettiği Ülkeler

Türkiye'nin makine sektöründe en fazla ithalat yaptığı ülke ise 20 milyon \$ ile Almanya'dır. Onu 16 milyon \$ ile Çin ve 11,7 Milyon \$ ile İtalya izlemektedir.

Grafik 5-Türkiye'nin Makine İthal Ettiği Ülkeler

2.3.5. SEKTÖRÜN FIRSATLARI

Çeşitli hükümet programları ve planlarında 2010-2023 yılları arasında yapılacağı açıklanan 1000 büyük projede öne çıkan aşağıda sıralanan- yatırım projeleri öncelikle iş makineleri olmak üzere tüm sektörü ilgilendiren fırsatlar olarak öne çıkmaktadır;

- 2023 yılına kadar sadece ulaştırma sektörüne (karayolları, deniz, hava ve demiryolları) 368 Milyar \$ yatırım planlanmaktadır.
- 2023 yılına kadar 400 milyar \$ enerji yatırımı planlanmaktadır
- İstanbul'da "Çılgın Proje" olarak nitelendirilen kanal projesinin 50

¹³ (TC.BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, 2014)

milyar \$'a mal olacağı tahmin edilmektedir.

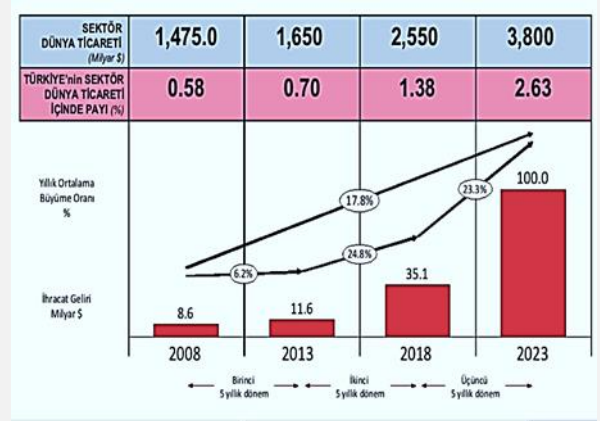
- 2023 yılına kadar yeni 20.000 km duble yol, toplam 5.000 km.lik yeni 12 otoban yapılacağı belirtilmektedir. Ayrıca;
- 2023 yılında dünyanın en büyük 10 Limanları arasına girme
- 35 ilde doğal gaz hatları inşa etme
- 140 Milyar \$ tutarında çevre ve geri dönüşüm projeleri gerçekleştirme
- Sinop ve Mersin'de nükleer santral projeleri
- 14.000 km. tren yolu inşaatı
- 2023 yılına kadar 100 milyar \$ tutarında demiryolu yatırımı
- 5 ayrı bölgede hızlı tren projeleri
- 5 büyük suyolları
- 100 ad. yeni baraj inşaatı
- GAP projeleri
- DAP projeleri
- KAP projeleri
- 2015 yılına kadar 500.000 adet yeni konut inşaatı
- 50 şehirde büyük alt yapı ve üst yapı inşaatları
- İstanbul ve Çanakkale Boğazı'na yeni boğaz köprüsü inşaatları
- İzmit körfezine 3 km'lik Avrupa'nın en büyük 2. Köprü inşaatı
- 1 Boğaz köprüsü (İzmir Körfez için)
- İstanbul – İzmir Otoban Projesi
- 2 tüp geçit biri otoban - diğeri raylı sistem (İstanbul Boğazında)
- 10 adet yeni havaalanı projeleri¹⁴

Planlanmaktadır.

5 Mayıs 2011 PERŞEMBE	Resmî Gazete	Sayı : 27925
KURUL KARARI		
<u>Yüksek Planlama Kurulundan:</u>		
Tarih :	2/5/2011	
Karar No :	2011/10	
Konu :	"Türkiye Otomotiv Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2011-2014" ve "Türkiye Makina Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2011-2014"	
<u>Yüksek Planlama Kurulunca;</u>		
Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 8/3/2011 tarih ve 266 sayılı yazısı dikkate alınarak; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı koordinatörlüğünde katılımcı kurum ve kuruluşların görüşleri alınmak suretiyle hazırlanan "Türkiye Otomotiv Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2011-2014" ile "Türkiye Makina Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2011-2014"nın kabulüne, karar verilmiştir.		

2.3.6. SEKTÖRÜN 2023 PROJEKSİYONU

TİM'in Türkiye'nin 2023 Vizyonunu temel olarak yapmış olduğu sektörlerin 2023 Projeksiyonu ve stratejisini tanımladığı "2023 Türkiye İhracat Stratejisinin Uygulamaya Aktarılması ve Sektörel Kırılım Projesi"nde 2023 yılında Türkiye'nin Makine Sektörü'nün dünya ticaretinden alacağı payın %2,63' e çıkması hedeflenmiştir.

Grafik 7-Türkiye Makine Sektörünün 2023 Projeksiyonu - (TİM, 2009)

¹⁴ (KILIÇ, 2013)

Rakamlarla Türk Makine Sektörü

- Türk makine ihracatı 1998-2008 yılları arasında 10 kat artış göstermiş ve 10 milyar \$'a ulaşmıştır.
- Türk makine sanayi 200 ülkeye ihracat gerçekleştirmektedir.
- Dünya makine ihracatında Türkiye 29. sıradadır.
- Türkiye, Avrupa'nın 6. en büyük makine imalatçısıdır.
- İhracatımızın % 60'ı, başta Almanya olmak üzere AB ülkeleri ve ABD gibi kalite ve teknoloji açısından rekabetçi pazarlara gerçekleştirilmektedir.
- Yıllık ortalama ihracat artış oranı % 20 seviyesindedir.
- Makine sektörünün toplam ihracat içerisindeki payı %8'dir.
- Makine sektörünün katma değer oranı imalat sanayi ortalamasının üstündedir.
- Türk makine sektörünün yıllık ihracat artış oranı, son yıllarda ülkemizin toplam ihracat artış oranının üzerinde kaydedilmektedir.
- Türk Patent Enstitüsü'ne göre imalat sektöründe en fazla patent başvurusu makine sektörüne aittir. (Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği)

MAKİNE SEKTÖRÜNÜN İHRACAT HEDEFİ

2023'te 500 milyar \$ olarak hedeflenen ülkemiz toplam ihracatı içerisinde 100 milyar \$ makine ihracatı gerçekleştirerek dünyada ilk 5 makine ihracatçısı ülke arasına girmek ve Türkiye'nin toplam ihracatı içinde % 8-9 olan makine payını % 20'ye çıkarmaktır.

2.4. DENİZLİ İLİNDE MAKİNE SEKTÖRÜ

2.4.3. DENİZLİ VE EKONOMİSİ

TEPAV'ın Denizli Sanayi Odası için "Makine Sektöründe Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Projesi" kapsamında hazırladığı "Denizli İhtiyaç Analizi dokümanında Denizli'deki sanayi yapısı hakkında aşağıdaki veriler sunulmaktadır;

"B2B iş modeline sahip olan makine üreticilerinin müşterileri, ağırlıklı olarak diğer imalat sanayi alt sektörleridir. Denizli'nin makine üreticileri için elverişlilik düzeyini anlamak için ildeki sanayi altyapısı ile ilgili fikir sahibi olmak yararlı olacaktır. Genel itibarıyla değerlendirildiğinde, Denizli'nin, özel sektör aktivitesinin yoğun olduğu bir il olduğunu söylemek mümkündür.

Denizli'de toplam 27 bin 501 kayıtlı özel sektör işletmesi bulunmaktadır. Bu firmaların sektörel dağılımı incelendiğinde, ilk sırayı yaklaşık 4 bin firma ile inşaat sektörünün, 3 bin 700 firma ile perakende ticaret sektörünün ve 3 bin 175 firma ile taşımacılık sektörünün aldığı görülmektedir. Buna karşılık, sektörel çalışan sayılarına bakıldığında ise en çok çalışan sayısının tekstil sektöründe bulunduğu, bunu inşaat ve taşımacılık sektörlerinin takip ettiği görülür.

Denizli'deki 5 adet Organize Sanayi Bölgesi (OSB) içerisinden sadece Denizli OSB faaliyettedir. Denizli OSB'de toplam 178 firma bulunmaktadır. Bu firmaların 117'si halihazırda üretim yapmakta, 10'unun inşaatı sürmekte, 9'unun ise fizibilite etüdü devam etmektedir. Firmaların 42'si ise üretime ara vermiştir. Toplam 184 parselin bulunduğu Denizli OSB'nin doluluk oranı %% 100'dür. 1982 yılında kurulan ve ilin ilk sanayi bölgesi olan Denizli OSB'deki

öncelikli sektörler tekstil, dokuma, giyim, demir-çelik ferforje, demir dışı metaller ve tarım aletleridir. Öncelikli sektörler incelendiğinde, özellikle tekstil ve metal mamul sektörlerinin ildeki toplam firma sayısı içerisinde de önemli yer tuttukları görülmektedir. OSB'deki firmalarda yaklaşık 24 bin kişi istihdam edilmektedir, kurulu sanayi tesislerinin tam kapasite ile çalışmaları durumunda ise bölgede sağlanan istihdamın 30 bine çıkacağı tahmin edilmektedir."¹⁵

Öte yandan, Denizli, Kalkınma Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen illerin "Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralamasında (SEGE-2011)" 10.sıradadır. Bu sıralamada Denizli'nin daha ön sıralarda yer almamasının nedenlerinden birisi ildeki yatırımların büyük çoğunluğunun tekstil sektöründe olmasıdır. Tekstil sektörü düşük-orta sınıf teknoloji sınıfında yer almaktadır. Türkiye'nin tekstil sektörü, ücretli çalışan başına üretim değeri açısından imalat sanayi ortalamasından yaklaşık olarak %42, çalışan başına katma değere göre de %37 daha az bir değere sahiptir.¹⁶

2.4.1. DENİZLİ' DE MAKİNE SEKTÖRÜNÜN GEÇMİŞİ

Denizli'de sanayinin geçmişine uzandığımızda Hicri 1301 tarihinde yayınlanan, Aydın Vilayeti Salnamesi'nde, dokumacılığın bölgede lokomotif sektör olduğunu görüyoruz.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde İngilizler tarafından İzmir- Aydın Demir Yolunun Sarayköy'e kadar uzatılmasıyla, Avrupa Sanayii için önemli olan hammaddeleri bu yolla İzmir'e oradan da Avrupa'ya aktarıldığı için Denizli ve çevresindeki sanayii kolları da

¹⁵ (TEPAV)

¹⁶ (Doç.Dr.Hüseyin TAŞTAN)

Avrupa'nın bu ihtiyaçları doğrultusunda şekillenmeye başlamıştır.

Osmanlı Devleti zamanında gelişmeye başlayan bu sanayi yapısı Cumhuriyetin ilanından sonra Atatürk döneminde de devam etmiştir. Bu nedenle Denizli'de pamuk ve kromun üretilerek, dışarıya satılması önemli bir ekonomik etkinlik olarak karşımıza çıkmıştır. Bu ürünlerin üreticiden düşük fiyatlarla alınmasına karşın, batıda üretilen mamul mallar yüksek fiyatlarla satın alınmış, böylece fiyat farklılığına bağlı bu işleyiş aracılığıyla, Denizli'de üretilen ürünlerin katma değerinin önemli bir bölümü dışa aktarılmıştır. Bu durum Denizli'nin iktisadî gelişimi için gerekli olan sermaye birikimi sürecini olumsuz yönde etkilediği gibi, yerli mallara oranla ucuz ve kaliteli olan dış alım malları karşısında, yerli Denizli sanayisinin rekabet gücünü de azaltmıştır.

Atatürk döneminde Denizli Sanayiisi'nin yapısı hakkında bilimsel bilgileri, ilk defa 1927 sanayi sayımı sonuçlarından öğrenebilmekteyiz. 1927 sanayi sayımına göre Denizli'de 1581 tane küçük işletme vardır. Denizli'de bulunan bu imalathanelerini sayısı Türkiye'deki toplam imalathanelerin % 2,5 ini meydana getirmektedir. Bu imalathanelerden 1.388 (%88'i) tanesi 4'ten az işçi çalıştıran küçük imalathanelerdir.

Atatürk döneminin ilk yıllarında (1923-1927) Denizli sanayisinin itici gücünü oluşturan imalathanelerinin yoğunlaştığı sanayi kolları, tarıma bağlı sanayi, el dokumacılığı ve maden, maden işletme ve makine imalatı sanayisi alanlarındaki imalathanelerdir. Bu sanayi kollarını inşaat, ağaç işleri sanayileri izlemektedir.

Makine sanayii, Atatürk döneminde Denizli ve çevresinde tarım ve hayvancılığa bağlı olarak gelişen sanayi kolları kadar olmasa

bile, bu dönem sanayisi içerisinde önemli bir yere sahiptir. Maden işleme ve makine imalatı sanayisi içerisinde en fazla üretimin gerçekleştirildiği kollar ise demir-bakır haddeciliği ve metal eşya sanayi kollarıdır.

Hammadde, kredi yetersizliği ve taşımacılık gibi sıkıntıları bulunan maden işleme ve makine imalatı sanayi kolunda üretim yapan işletme sayısı, 1927 sanayi sayımına göre 279'dur. Bu küçük işletmelerde 594 kişi çalışarak, üretim yapmaya gayret etmişlerdir.

Haddecilerden sağladıkları hammaddeleri Ergani Bakır İşletmesi'nden direkt olarak sağlamaya başladıktan sonra demir-bakır haddeciliği ve metal eşya sanayisi gelişmeye başlamıştır. Bu durum ise bu sanayi kolunun temel dinamiğini meydana getirmiştir. Bu dönemde özellikle Kadıköy'de (Babadağ) bulunan bakır ve demir işleme atölyesinde yapılan tezgah üretimi önem kazanmıştır.

Makineleşmesini tam olarak sağlayamayan ve ilkel metotlarla üretimini gerçekleştiren bu demir imalathanelerinde her çeşit parmaklık, işlemeli demir kapılar, demir para kasaları, mağaza kapıları, saban, kazma, balta, çapa, orak gibi ziraat aletleri ve Denizli'deki fabrikaların döküm malzemeleri üretilebilmiştir. Ayrıca yine ilkel metotlarla yapılan bakır işlemeciliği sonrasında birçok sofrta takımı, ibrik, leğen, yemek tencereleri, kazan üretilebilmiş, hatta bu dönemde bakır ürünlerinin bir kısmı ihraç edilebilmiştir.¹⁷

1940-1950 yılları arasında da demir-bakır haddeciliği ve metal eşya üreticiliği önemini korumuştur. Bu dönemde dokuma tezgahlarının üretimi de başlamıştır.

1950-1960 yılları arasında Denizli' de ilk makine parçası üreten şirket açılmıştır.

¹⁷ (KODAU, 1988)

1960 da ise planlı dönemler başlamıştır. 1973 – 1977 yılları arasında metal eşya sanayi önemli bir gelişme göstermiştir. Bu dönemde Denizli’de kurulan şirketlerin % 36,3’ü metal sektöründedir. Özellikle işçi şirketleri dönemin yatırımları olarak dikkati çekmektedir.

1978-1984 yılları arasındaki beşinci beş yıllık kalkınma döneminde ise 60 yeni tesis kurulmuştur. Bunların %13,2’ si metal eşya, %6,7 si ise metal sanayi işyerleridir.

1990 yıllarında tekstil sanayiinin hızlı gelişmesi makine sanayiini gölgede bıraksa da tekstil sektörünün krize girdiği 1999 yılından sonra Denizli sanayii yatırımları çeşitlenmiş, makine sanayiine ilgi artmıştır.

2.4.2. DENİZLİ’ DE MAKİNE SEKTÖRÜNÜN DURUMU

Denizli’de toplam 27 bin.501 adet kayıtlı özel işletme bulunmaktadır¹⁸. Bunlardan 1319 adeti DSO’ ya kayıtlı sanayi işletmeleridir.¹⁹ Bu işletmelerinin sektörel dağılımına baktığımızda, % 45 tekstil ürünleri imalatı, % 12 gıda ürünleri imalatı, % 8 diğer madencilik ve taş ocaklığı, %5 başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı sektörleri ilk sıralarda yer almaktadır. Diğer sektörlerden biri olan ana metal sanayi % 3’lük bir paya sahiptir. Dolayısıyla makine, ekipman ve ana metal sanayinin payı % 8’dir.

Tablo 8- Denizli’ de Firmaların Sektörel Dağılımı

SEKTÖRLER	%
TEKSTİL ÜRÜNLERİ İMALATI	47
GIDA ÜRÜNLERİ İMALATI	12
DİĞER MADENCİLİK, TAŞ OCAKLIĞI	8
BAŞKA YERDE SINIFLANDIRILMAMIŞ MAKİNE VE EKİPMAN İMALATI	5
FABRİKASYON METAL ÜRÜNLERİ İMALATI (MAKİNE VE TEÇHİZATI HARİÇ)	3
MOTORLU KARA TAŞITI (RÖMORK, YARI RÖMORK GİBİ)	1

TOBB Sanayi veri tabanında yer alan kapasite raporları verilerinden derlenen bilgilere göre Denizli’ de üretim kodu ve faaliyetlerine göre makine sektörü firma sayıları Tablo-10’ daki gibidir.

¹⁸ (TEPAV)

¹⁹ (DSO)

Tablo 9-Denizli'de Üretim Kodlarına Göre Makine Sektörü Firmalarının Sayısal Dağılımı (Kaynak TOBB veri tabanı)

S. NO.	ÜRETİM KODU VE FAALİYETLER	İŞL. SAY.	S. NO.	ÜRETİM KODU VE FAALİYETLER	İŞL. SAY.
1	28.12.11-Doğrusal hareketli hidrolik ve pnömatik motorlar (silindirler)	2	36	28.93.16-Kurutucular, tarımsal ürünler için	1
2	28.12.15-Hidrolik takımlar (tertibatlar)	1	37	28.93.17-Başka yerde sınıflandırılmamış makineler, gıda ve içeceklerin (katı ve sıvı yağlar dahil) endüstriyel olarak hazırlanması veya imalatı için	6
3	28.12.16-Hidrolik sistemler	1	38	28.93.20-Tohumların, tanelerin veya kuru baklagillerin temizlenmesi, tasnif edilmesi veya derecelendirilmesi için kullanılan makineler	1
4	28.13.23-Kompresörler, soğutma ekipmanları için	1	39	28.94.11-Suni ve sentetik tekstil malzemesinin ekstrüzyonu, çekilmesi, tekstüre edilmesi veya kesilmesi için makineler; tekstil elyafı hazırlama makineleri	3
5	28.21.12-Sanayi ve laboratuvar ocak ve fırınları (elektriksiz), çöp yakma fırınları dahil, fakat ekmek ve unlu mamul fırınları hariç	1	40	28.94.21-Tekstil ipliği ve kumaşını yıkama, temizleme, sıkma, ütüleme, presleme, boyama, sarma ve benzerleri için makineler; keçe imalatında ve bitirilmesinde kullanılan makineler	4
6	28.22.11-Başka yerde sınıflandırılmamış vinç palangaları ve yük asansörleri	2	41	28.94.23-Santrifüjlü çamaşır kurutma makineleri	1
7	28.22.13-Krikolar; taşıtları kaldırmak için kullanılan kaldırma tertibatları (araç liftleri vb.)	1	42	28.94.24-Dikiş makineleri (ev tipi dikiş makineleri ve kitap dikme makineleri hariç)	1
8	28.22.14-Kaldırma ve taşıma kuleleri; vinçler; hareketli kaldırma kafesleri, portal vinçler (tekerlekli büyük taşıyıcılar) ve vinçli küçük yük arabaları (vinçli kamyonlar hariç)	1	43	28.94.51-Dokuma ve bükme makinelerinin parça ve aksesuarları	3
9	28.22.15-Forkliftler (çatallı kaldırıcı), diğer yük arabaları; demir yolu platformlarında kullanılan türde çekiciler	2	44	28.95.11-Kağıt ve mukavva üretiminde kullanılan makineler, bunların parçaları hariç	1
10	28.22.16-Asansörler, skipli yük asansörleri, yürüyen merdivenler ve yürüyen yollar	3	45	28.96.10-Plastik ve kauçuk işlemek için veya bu malzemelerden ürün imalatı için kullanılan başka yerde sınıflandırılmamış makineler	1
11	28.22.17-Pnömatik ve diğer devamlı hareketli asansör ve konveyörler (eşya veya malzeme taşımak için)	1	46	28.99.32-Atlı-karınca, salıncaklar, atış standları ve eğlence amaçlı diğer panayır araçları	1
12	28.22.18-Diğer kaldırma, taşıma, yükleme veya boşaltma makineleri	3	47	28.99.39-Hava taşıtı kalkış ve iniş tertibatı, fren takımları ve benzerleri; tekerlek balans ekipmanları; başka yerde sınıflandırılmamış özel amaçlı makineler	5
13	28.22.19-Kaldırma ve taşıma ekipmanlarının parçaları	6	48	29.10.59-Başka yerde sınıflandırılmamış özel amaçlı motorlu kara taşıtları	3

DENİZLİ İLİ MAKİNE SEKTÖRÜ-STRATEJİK YOL HARİTASI

14	28.22.20-Kovalar, kepçeler, kürekler, kısıkaçlar ve kancalar (vinç, ekskavatör ve benzerleri için)	3	49	29.20.10-Motorlu kara taşıtlarının karoserleri (kaporta)	2
15	28.24.11-Elektromekanik aletler (el ile kullanılan, elektrik motoru üstünde olanlar)	1	50	29.20.21-Konteynerler, bir veya daha fazla taşıma şekline göre özel olarak tasarlanmış olanlar	2
16	28.25.11-Isı değiştirici birimler (eşanjörler) ve hava veya diğer gazların sıvılaştırılmasında kullanılan makineler	1	51	29.20.23-Diğer treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork)	1
17	28.25.13-Soğutma ve dondurma ekipmanları ve ısıtma pompaları (ev tipi olanlar hariç)	2	52	29.20.30-Treyler (römork), yarı treyler (yarı römork) ve diğer araçların parçaları, mekanik hareket ettirici tertibatı olmayanlar	2
18	28.25.20-Vantilatörler (masa, zemin, duvar, pencere, tavan veya çatı için olanlar hariç)	1	53	29.32.30-Motorlu kara taşıtları için başka yerde sınıflandırılmamış parça ve aksesuarlar	3
19	28.29.12-Filtreleme veya arıtma makineleri ve cihazları, sıvılar için	1	54	25.21.11-Merkezi ısıtma radyatörleri, elektrikle ısıtılmayanlar, demirden veya çelikten	2
20	28.29.13-Yağ filtreleri, yakıt filtreleri ve hava filtreleri, içten yanmalı motorlar için	1	55	25.21.12-Merkezi ısıtma kazanları (boyler), sıcak su veya alçak basınçlı buhar üretmek için (kombiler dahil)	3
21	28.29.39-Diğer tartma ve ölçüm makineleri	1	56	25.29.11-Rezervuarlar, tanklar, fiçılar ve benzeri konteynerler (sıkıştırılmış veya sıvılaştırılmış gazlar için olanlar hariç), demirden, çelikten veya alüminyumdan, kapasitesi > 300 litre olanlar (mekanik veya termal ekipmanlı olanlar hariç)	3
22	28.30.23-Traktörler, motor gücü > 59 kW olanlar	1	57	25.30.11-Buhar üretim kazanları; kızgın su kazanları (boyler)	4
23	28.30.31-Pulluklar	1	58	25.30.13-Buhar jeneratörlerinin parçaları	2
24	28.30.39-Diğer toprak makineleri	3	59	25.62.10-Metal parçaların tornalanması hizmetleri	2
25	28.30.92-Toprak makinelerinin parçaları	1	60	25.61.11-Metallerin metalik kaplanması hizmetleri	1
26	28.41.31-Makineler, metalleri bükme, katlama ve düzleştirme için olanlar	3	61	25.91.11-Tanklar, variller, fiçılar, teneke kutular, kutular ve benzeri muhafazalar, herhangi bir madde için (gaz için olanlar hariç), demir veya çelikten, kapasitesi >= 50 litre ile <= 300 litre arasında (mekanik veya termal ekipmanlı olanlar hariç)	2
27	28.49.11-Takım tezgahları, taş, seramik, beton veya benzeri mineral malzemeleri işlemek veya camı soğuk işlemek için olanlar	4	62	27.11.10-Gücü <= 37,5 W olan motorlar; diğer doğru akım (DC) motorları; doğru akım (DC) jeneratörleri	1
28	28.49.12-Takım tezgahları, ahşap, mantar, kemik, sert kauçuk, sert plastik veya benzeri sert malzemeleri işlemek için olanlar; elektro kaplama makineleri	1	63	27.12.40-Elektrik dağıtım veya kontrol cihazlarının parçaları	7

29	28.91.11-Konvertörler (metalürji), döküm kepçeleri, kütük (ingot) kalıpları ve döküm makineleri; metal haddeleme makineleri	2	64	27.12.32-Elektrikli anahtarlama (tevzi panoları) veya koruyucu cihazlarla donatılmış panolar ve diğer mesnetler, voltaj >1000 V için olanlar	3
30	28.91.12-Metalürji makinelerinin parçaları; metal haddeleme makinelerinin parçaları	2	65	7.51.11-Buzdolapları ve dondurucular, ev tipi	1
31	28.92.26-Kendinden hareketli mekanik kepçeler, ekskavatörler ve kepçeli yükleyiciler, üst kısmı 360 derece dönebilenler (önden kepçeli yükleyiciler hariç)	1	66	27.52.12-Diğer ev cihazları, gaz yakıtlı veya hem gaz hem de diğer yakıtlı, sıvı veya katı yakıtlı	1
32	28.92.28-Buldozer veya angledozer bıçakları	1	67	27.52.14-Su ısıtıcıları, anında veya depolu, elektriksiz	1
33	28.93.12-Süt ürünleri makineleri	2	68	27.52.20-Fırın, ocak, tabak ısıtıcı ve benzeri elektrikli olmayan ev aletlerinin parçaları	1
34	28.93.13-Başka yerde sınıflandırılmamış makineler, hububat veya kurutulmuş sebzelerin işlenmesi veya öğütülmesi için	1	69	30.91.12-Motosikletler, içten yanmalı ileri geri hareketli piston motorlu, silindir kapasitesi> 50 cm ³ olanlar	1
35	28.93.15-Elektrikli olmayan fırınlar, ekmek ve diğer unlu mamuller için; ev tipi olmayan pişirme veya ısıtma cihazları	1	70	30.92.10-Bisikletler ve diğer motorsuz tekerlekli taşıtlar	1

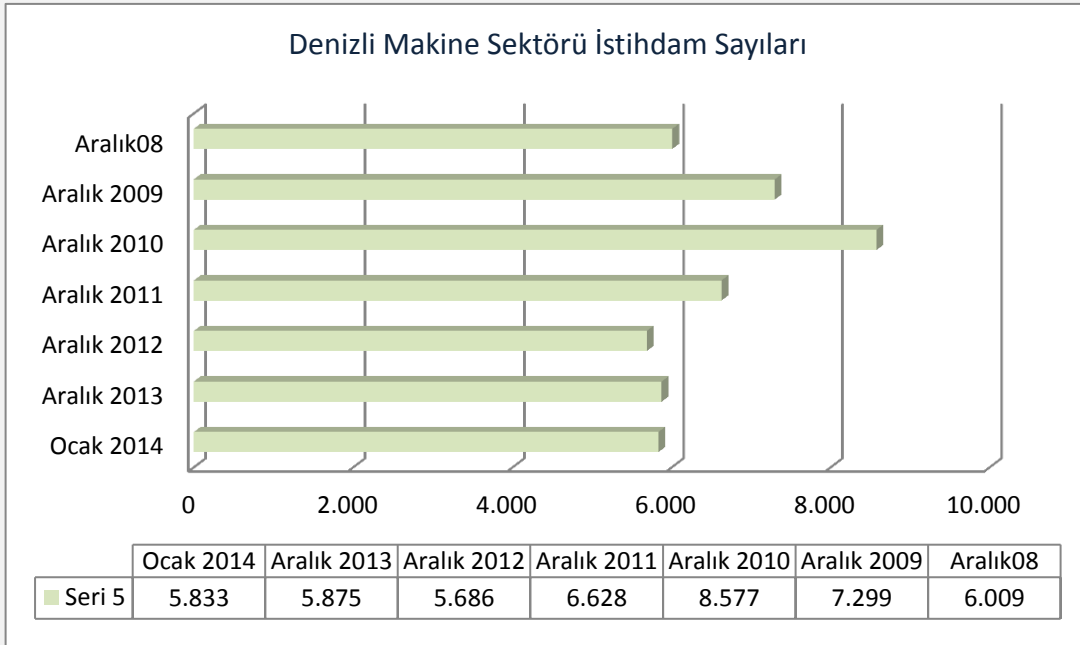
İstihdam

Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) kayıtlarına göre 2014 Ocak ayı itibarı ile Denizli Makine sektöründe 5.833 kişi çalışmaktadır. Bu sayı Denizli' deki toplam (hizmet akdi ile çalışan) istihdamın (178.417) %3,3'üne tekabül etmektedir.

TEPAV'ın çalışmasında Denizli'de bulunan ve SGK kayıtlarına göre örneklem olarak belirlenmiş 54 makine üreticisi firmanın 15'i iklimlendirme makinelerinin üretiminde, 14

tanesi motorlu el aletlerinin üretiminde ve 7 tanesi de pompa ve kompresör üretimi alanında faaliyet göstermektedir. Buradan hareketle en çok sayıda çalışana sahip makine alt sektörü motorlu el aletleri üretimi olduğu söylenebilir.²⁰

Sektörde çalışan sayısı son iki yıldır aynı seviyelerdedir.²¹

Grafik 8-Denizli Makine Sektörü İstihdam Sayıları

²⁰ (TEPAV)

²¹ Denizli SGK İl Müdürlüğü

Dış Ticaret

2011 yılında Türkiye'nin toplam ihracatının % 2'si Denizli ilindeki üreticiler tarafından yapılmıştır. Diğer yıllarda ise Denizli'nin yaptığı ihracat Türkiye'nin toplam ihracatının % 1,6'sı ile % 1,9'u arasında gerçekleşmiştir.

İlin ithalatı ise Türkiye'nin toplam ithalatının % 1'ine ancak 2012'de ulaşmıştır .Bu özellikleriyle Denizli'nin ihracatçı ve ithalatta dışa bağımlılığı nispeten düşük olan bir il olduğunu söylemek mümkündür.

İhracat

TÜİK verilerine göre, Denizli makine sektörü 2013 yılında 67 ülkeye 26.934.290 \$ ihracat gerçekleştirmiştir. (Farklı kurumlardan alınan rakamların farklılık gösterdiği gözlenmiştir. Örn. DSO rakamları DENİB rakamlarından fazladır. Çünkü DSO rakamları, DENİB'in rakamlarının aksine Denizli üretimi olan fakat başka illere kayıtlı firmalarca ihraç edilen ürünleri de içermektedir.) Başlıca ihracat yapılan ülkelerin içinde İran, Azerbaycan, Irak, Mısır, Suudi Arabistan, Romanya, ABD ve Pakistan ilk sekiz ülkeyi oluşturmaktadır.

Aynı dönemde Denizli'nin gerçekleştirdiği makine ve ekipmanı ithalatı ise 112.879.707 \$'dır.²².

Tablo 10-Denizli Makine Sektörü İhracatı

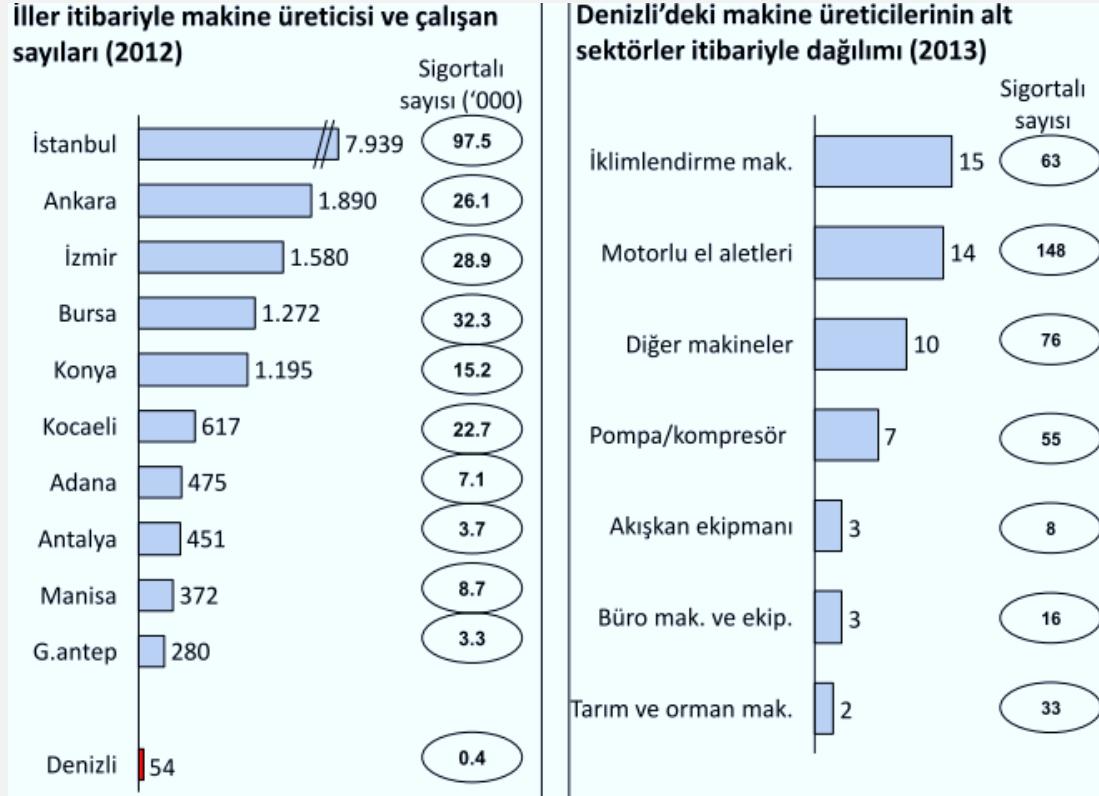
DENİZLİ MAKİNE SEKTÖRÜ İHRACAT RAKAMLARI (\$) -YILLAR İTİBARIYLA -(Kaynak: DSO Kayıtları)					
	2009	2010	2011	2012	2013
MAKİNE AKSAMLARI	30.243.461	24.495.652	36.367.761	36.883.000	30.843
TAŞIT ARAÇLARI VE YAN SANAYİ	6.361.190	6.519.323	7.769.980	8.416.000	7208
GEMİ VE YAT		186.168	1.241	17.000	3

²² (TEPAV)

Tablo 11-Denizli' den Makine İhracatı Yapılan Ülkeler (Kaynak: TÜİK)

Ülke Adı	Tutar (\$)	Oran
İran	4.880.262	% 18,12
Azerbaycan	2.498.527	% 9,28
İrak	2.362.145	% 8,77
Mısır	2.292.897	% 8,51
Suudi Arabistan	1.551.131	% 5,76
Romanya	1.216.062	% 4,51
ABD	1.168.879	% 4,34
Pakistan	1.000.277	% 3,71
İtalya	846.467	% 3,14
BAE	795.214	% 2,95
Rusya Federasyonu	744.919	% 2,77
Gürcistan	634.669	% 2,36
Tunus	558.340	% 2,07
İspanya	526.496	% 1,95
Ürdün	496.268	% 1,84
Yunanistan	416.449	% 1,55
Cezayir	403.140	% 1,50
Fas	399.608	% 1,48
Almanya	386.798	% 1,44
İsrail	312.451	% 1,16
Diğerleri	3.443.291	% 12,78
Toplam	26.934.290	% 100,00

Grafik 9-İller itibariyle Makine Üreticisi ve Çalışan Sayıları (2012) ve Denizli'deki Makine Üreticilerinin Alt Sektörler itibariyle Dağılımı²³

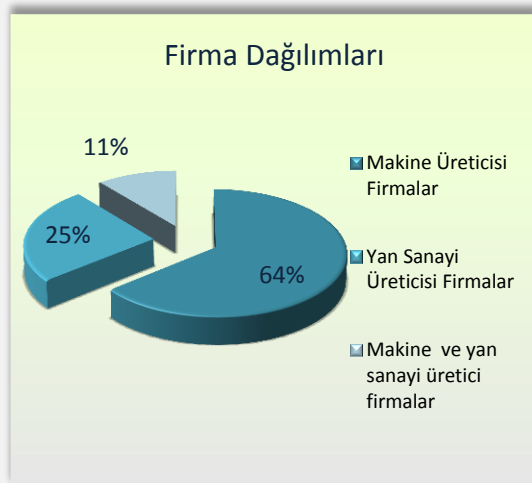
²³ (TEPAV)

2.4.3. DENİZLİ MAKİNE SEKTÖRÜ ENVANTERİ

Denizli Sanayi Odası (DSO), yüksek katma değere sahip olması, teknoloji üretimini zorunlu kılması, geniş bir yan sanayi ağı oluşturması, yatırım maliyetlerini düşürmesi, nitelikli personele yönelik istihdam alanı oluşturması, ihracat potansiyelinin yüksek olması, dışa bağımlılığı ve dış ticaret açığını azaltması dolayısıyla makine sektörünün gelişmesine önem vermektedir. DSO, sektörde yer alan 100 firma üzerinde gerçekleştirdiği bu çalışmada Güney Ege Kalkınma Ajansı'nın finansal ve teknik desteğiyle Denizli makine sektörünün fotoğrafını çekerek, sektöre ilişkin bir envanter ortaya koymaktadır.

2.4.3.1. Genel

Çalışmamız Denizli'de makine sektörünü temsil edebilecek 100 firma ile sınırlıdır. Bu firmaların 58 adedi nihai ürün bakımından makine üreticisi iken 32 adedi makine üreticilerine parça üreten yan sanayici

Grafik 10-Ankete Katılan Firmaların Dağılımı

konumundadır. 10 firma ise ürün yelpazesi bakımından bir taraftan yan sanayici

statüsünde iken diğer taraftan nihai ürün olarak da makine imalatı yapabilmektedir

2.4.3.2. Tedarikçisi Olduğu Sektörler

Denizli Makine Sektörü ağırlıklı olarak yine kendi sektörünün makine ihtiyacını karşılamakla birlikte Ana metal ve Metal eşya sanayii, Tekstil sanayii ve gıda sanayine yönelik ihtiyaçları karşılama noktasında kendisini geliştirmektedir.

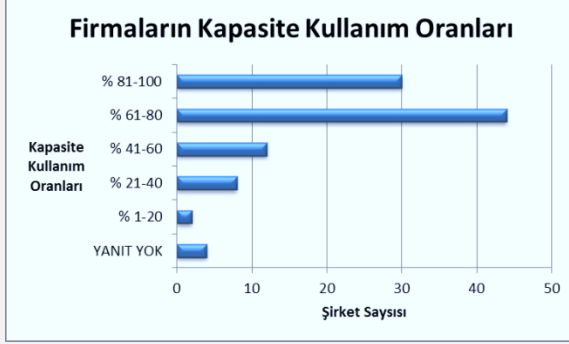
Tablo 12-Denizli Makine Sektörünün Hitap Ettiği Sektörler

Denizli Makine Sektörünün Hitap Ettiği Sektörler	
Makine ve Teçhizat İmalatı	13,88%
Metal Eşya Sanayii (Makine ve Teçhizatı Hariç)	11,96%
Ana Metal Sanayii (Haddahane vb.)	11,48%
Gıda Ürünleri Ve İçecek İmalatı	9,09%
Tekstil Ürünleri İmalatı	8,13%
İnşaat	8,13%
Elektrikli Makine Ve Cihazların İmalatı (Kablo, Ev Ürn. vb .)	7,18%
Madencilik Ve Taşocakçılığı	5,74%
Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünlerin İmalatı (Mermer Vb)	4,78%
Tarım, Avcılık Ve Ormancılık	3,83%
Giyim Eşyası İmalatı; KürkÜN İşlenmesi Ve Boyanması	3,35%
Kimyasal Madde Ve Ürünlerin İmalatı	2,39%
Mobilya İmalatı; B.Y.S. Diğer İmalat	2,39%
Plastik Ve Kauçuk Ürünleri İmalatı	1,91%
Derinin Tabaklanması, İşlenmesi; Ayakkabı İmalatı	0,48%
Diğer	5,26%

2.4.3.3. Kapasite Kullanım Oranları

Denizli Makine Sektörü'nde yer alan firmaların kapasite kullanım oranları Türkiye ortalaması seviyesindedir. Ortalama Kapasite Kullanımı % 72 dir. %60 ve üzerinde kapasite kullanımına

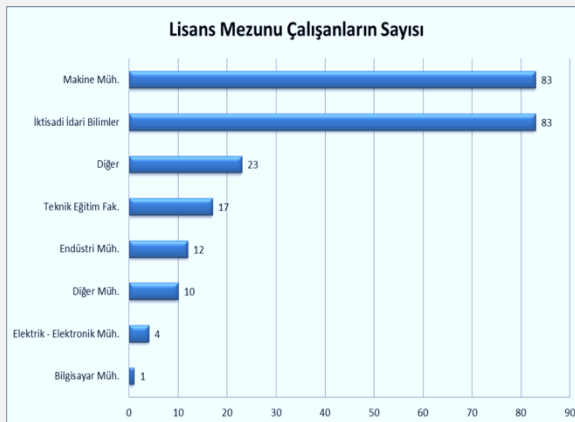
sahip olan firmaların oranı %75'i aşmaktadır. Firmaların sadece %10'luk bölümünün %40 ve altı kapasite kullanım oranında kaldığı tesbit edilmiştir.

Grafik 11-Firmaların Kapasite Kullanım Oranları

2.4.3.4. İnsan Kaynakları

Envanter çalışmasına katılan 100 firmanın lisans mezunu çalışanlarının toplam sayısı 233'tür. Çalışanlar arasında 'Makine Mühendisliği' ve 'İktisadi İdari Bilimler' bölümünden mezun olanlar 83'er kişi ile birinci sırayı paylaşmaktadır. Bu iki bölümün sektörde çalışan lisans mezunları arasındaki toplam payı %70'i aşmaktadır.

Grafik 12-Lisans Mezunu Çalışanların Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Sektörde çalışan sirkülasyonunun yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Bulunduğu firmada on yılı aşkın süredir çalışanların oranı sadece %10 düzeyindedir. Sektörde çalışanların üçte ikisinin çalışmakta oldukları firmada deneyimlerinin 5 yılın altında olduğu görülmektedir.

Sektörde çalışma şartlarının çok da hafif olmadığı da göze alındığında, kadın istihdamı oranının azımsanmayacak düzeyde olduğu görülmektedir. Beyaz yakalı çalışanların arasında %27' ye kadar yükselen kadın istihdamı oranı sektör genelinde %9 dolayındadır.

37

Tablo 13-Sektörde Çalışanların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Sektörde Çalışanların Kadın - Erkek Dağılımı

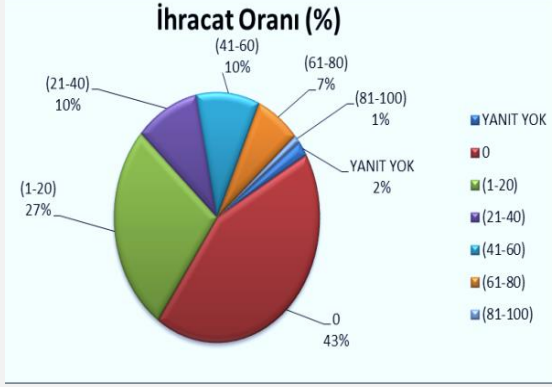
	Kadın	Erkek
Mavi Yakalı Çalışanlar	% 26,61	% 73,39
Beyaz Yakalı Çalışanlar	% 3,77	% 96,23
Genel	% 8,59	% 91,41

Sektörde kalifiye çalışan ihtiyacı en çok dillendirilen ihtiyaçlardandır. Sektörde kaynakçı ve torna operatörleri en çok ihtiyaç duyulan meslekler arasında ilk iki sırada yer almaktadır. Bu meslekleri döküm işçisi ve pres ustası izlemektedir. Makine mühendisleri ise ihtiyaç duyulan mühendislik bölümleri arasında ilk sıradadır.

2.4.3.5. İhracat ve Pazarlama :

Denizli makine sektöründe yer alan firmaların yarısından fazlası (%55) ihracat yapmaktadır. Ancak ihracatın toplam ciro içindeki payının düşük kalmaktadır. Öyle ki; sektörde yer alan firmaların sadece %8'inin toplam satışları içinde yurtdışı satışların oranı %60'ı

geçmektedir. İhracatın toplam ciro içinde %1-%40 aralığında pay aldığı firmaların oranı ise %37'dir. Cirolarının ağırlıklı kısmı yurtiçi satışlardan kaynaklanmaktadır.

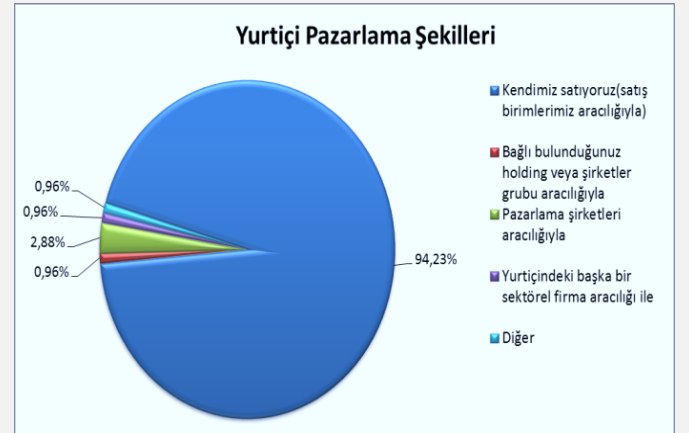
Grafik 13*Sektördeki Firmaların Toplam Satışlarının içinde İhracat Cirosu Payı

Tablo 14' de görüleceği üzere ihracat yapan firmaların neredeyse üçte ikisi ürünlerinin yurtdışı pazarlamasını kendi satış birimleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Bu noktada Denizli' de tekstil sektörünün dünyaya açılmasıyla edinilen deneyimlerden diğer sektörlerin de faydalandığı sonucuna varılabilir. Fuarlar ve ziyaretler yoluyla kişisel temaslara ihracat gerçekleştirenlerin oranı ise %22'yi bulmaktadır.

Yurtiçi satışlarda ise firmaların neredeyse tamamı pazarlamasını kendi yapmaktadır.. Bağlı bulunduğu şirketler grubuna ait ya da başka bir pazarlama veya sektörel firma aracılığı ile ürünlerini satanların oranı sadece %5 dolaylarındadır.

Tablo 14- Sektör Firmalarının Yurtdışı Pazarlama Yöntemleri

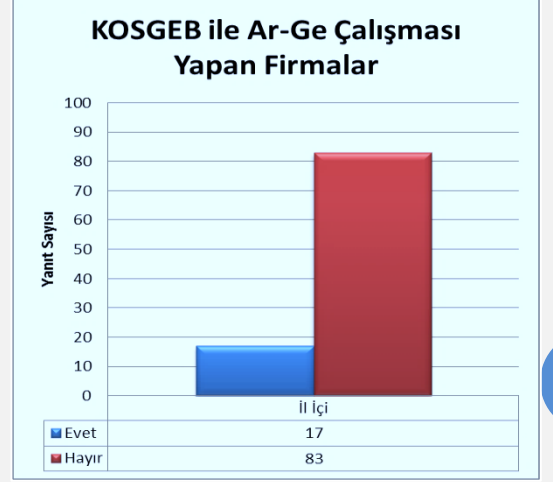
Kendimiz satıyoruz (satış birimlerimiz aracılığıyla)	% 59,55
Fuarlarda müşteri ile anlaşarak	% 11,24
Kişisel temaslara/ziyaretlerle	% 10,11
Bağlı bulunduğumuz holding veya şirketler grubu aracılığıyla	% 5,62
Yerli Dış Ticaret Şirketi aracılığıyla	% 4,49
Yabancı Dış Ticaret Şirketi aracılığıyla	% 2,25
Yurtdışında Türklerin yönettiği Dış Ticaret Şirketi aracılığıyla	% 2,25
Toptancılar yoluyla	% 2,25
E-ticaret yöntemiyle	% 2,25

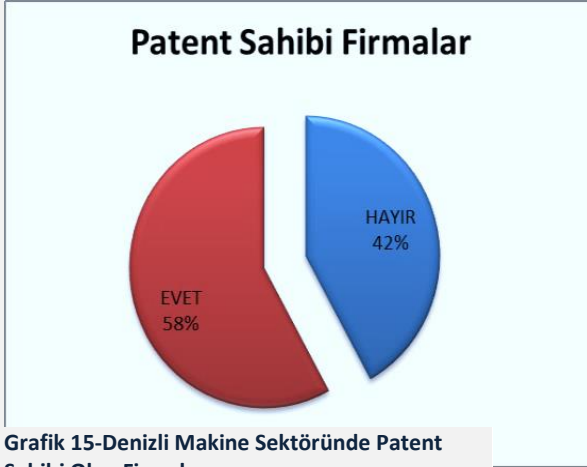
Grafik 14-Sektördeki Firmaların Yurtdışı Pazarlama Yöntemleri

2.4.3.6. Fikri Mülkiyet ve ARGE

Denizli Makine Sektöründe yer alan firmaların %58'i patent sahibi olduğunu ifade etmişlerdir. Kendi bünyesinde bir ARGE bölümü bulunanların oranı ise %32 gibi göz ardı edilemeyecek düzeydedir. Ancak bu departmanlaşma mevzuatın tanımladığı ARGE bölümüne göre daha sınırlıdır.. ARGE çalışması yapılırken destek alınan kurumların başında KOSGEB gelirken, firmaların üniversite ve kalkınma ajansı ile birlikte çalışmadığı göze çarpmaktadır. Firmaların %17'si KOSGEB destekleri ile ARGE çalışması yaptığını belirtirken, Güney Ege Kalkınma Ajansı ve Üniversite ile birlikte ARGE çalışması yürüttüğünü belirtenlerin oranı ise sadece %1 oranındadır

Grafik 16-KOSGEB ile ARGE Çalışması Yapan Sektör Firmaları

Grafik 15-Denizli Makine Sektöründe Patent Sahibi Olan Firmalar

2.4.3.7. Sektörün Makine Envanteri

CNC Makineler :

Anketlerle alınan bilgilere göre sektörün makine parkında çeşitli eksen ve modellerde olmak üzere 136 CNC makine bulunmaktadır.

Tablo 16-Sektörün Sahip Olduğu CNC Makine Sayıları

TEZGAH	ADET
CNC torna tezgahı (2 eksen)	11
CNC torna tezgahı (3 eksen)	42
CNC torna tezgahı (3 eksen)(Robotlu)	1
CNC torna tezgahı (4 eksen)	1
CNC torna tezgahı (5 eksen)	4
CNC torna tezgahı (8 Eksen)	1
CNC Yatay işleme merkezi	10
CNC Dik işleme merkezi	37
CNC pres ve zımbalı deliciler	5
CNC lazer kesim makineleri	13
Kaynak Robotu	7
CNC Punch Pres	4
CNC Boru Bükme	1
CNC Portal Freze	1
CNC Abkant Kırırma	1

Sektörün kullanımında olan pres dağılımı aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

Presler :

Tablo 17-Sektörün Sahip Olduğu Pres Sayıları

Eksantrik presler		Eksantrik pres çift kollu	
TONAJ	ADET	TONAJ	ADET
300	2	300	1
160	4	125	1
150	1	120	2
140	2	100	15
100	4	80	2
90	1	40	1
80	9	35	1
60	17	30	13
50	1	25	5
40	13	20	2
30	3	15	1
25	3	10	2
15	1	5	4

TOPLAM	61	TOPLAM	50
--------	----	--------	----

Sektör 154 adet muhtelif tonaj kapasitesinde hidrolik, eksantrik , friksiyon ve abkant preslere Sahiptir.

Tablo 18-Sektörün Sahip Olduğu Pres Cins ve Sayıları

Hidrolik Presler		Hidrolik pres veya eksantrik pres çift veya çok tesirli	
TONAJ	ADET	TONAJ	ADET
600	1		
500	2	400	1
450	1	200	1
400	2	125	1
300	2	TOPLAM	3
280	1		
250	4		
200	3		
		Friksiyon pres	
190	1	TONAJ	ADET
160	1	400	2
150	8	250	1
135	4	100	1
125	2	80	3
120	6	1	1
100	15	TOPLAM	8
95	3		
80	11		
75	2		
		Abkant pres	
70	1	TONAJ	ADET
60	7	450	1
50	20	300	6
40	3	240	1
30	4	200	3
25	1	180	1
20	5	160	1
15	4	120	3
10	2	100	3
8	1	90	3
5	2	1,5	2
TOPLAM	119	TOPLAM	24

Diğer tezgah, freze ve teçhizatlar ise Tablo 21 – Tablo 26’ de gösterildiği cins ve sayılarda sektörün mülkiyetinde bulunmaktadır

Torna Tezgahları

Tablo 19-Sektörün Sahip Olduğu Torna Tezgahları ve Cinsleri

TORNA TEZGAHI	ADET
Otomat tezgahı	8
Revolver torna	7
Üniversal torna P.A. 0,80 M' ye kadar	18
Üniversal torna P.A. 0,81-150 M. arası	34
Üniversal torna P.A. 1,51-3,000 M. arası	98
Üniversal torna P.A. 3,01-6,000 M. arası	84
Üniversal torna P.A. 6,01 M.'den büyük	7
Dik torna	4
Alın torna	2

Freze Tezgahları

Tablo 20-Sektörün Sahip Olduğu Freze Tezgahları ve Cinsleri

FREZE TEZGAHI	ADET
Yatay delme ve frezeleme (borlama Tez.)	11
Azdırma freze ve diğer dişli çark, sonsuz vida ve benzeri diğer imal tezgahları	10
Üniversal freze	48
Basit freze	3
Kalıpçı frezesi veya pantogfaf	19
Kanal açma frezesi	1
Anahtar dişi açma frezesi	1

Saç Şekillendirme Silindirleri

Tablo 21-Sektörün Sahip Olduğu Saç Şekillendirme Silindirleri ve Sayıları

SİLİNDİR	ADET
Saç yuvarlama silindiri, motorlu, dört toplu, genişliği 1,50 M' ye kadar	2
Saç yuvarlama silindiri, motorlu, dört toplu, genişliği 1,51-2,50 M. arası	9
Saç yuvarlama silindiri, motorlu, dört toplu, 2,51 M'den büyük	1
Saç yuvarlama silindiri, motorlu, üç toplu, genişliği 1,50 M'ye kadar	7
Saç yuvarlama silindiri, motorlu, üç toplu, genişliği 1,51-2,50 M. arası	8
Saç yuvarlama silindiri, motorlu, üç toplu, genişliği 2,51'den büyük	4
Saç yuvarlama silindiri (el ile)	1

Kesme Tezgahları

Tablo 22-Sektörün Sahip Olduğu Kesme Tezgahları ve Sayıları

TEZGAH	ADET
Arabalı aevli kesme tezgahı	5
Otomatik daire makası, motorlu	2
Otomatik giyotin makas, kesme boyu 1,50 M'ye kadar	8
Otomatik giyotin makas, kesme boyu 1,51-2,50 M arası	12
Otomatik giyotin makas, kesme boyu 2,51-3,50 M arası	29
Otomatik giyotin makas, kesme boyu, 3,51 M'den büyük	3
Adi giyotin makas (ayak pedallı)	5
Adi giyotin makas (el ile müteharrik)	3
Makaralı saç dilme makası (el ile)	3
Plazma kesme tezgahı	25
Lazer kesme tezgahı	1

Kaynak Makineleri

Tablo 23-Sektörün Sahip Olduğu Kaynak Makineleri ve Sayıları

KAYNAK MAKİNESİ	ADET
Toz altı kaynak makinesi	14
Koruyucu gazlı kaynak makinesi	511
Elektrik kaynak makinesi (motor-jeneratör)	89
Elektrik kaynak transformatörü	51
Punta kaynak makinesi	24
Dikiş kaynak makinesi	2
Oksijen kaynak takımı	13
Plazma Kaynak Makinesi	5
İndüksiyon Kaynağı	1

Planya ve Vargel Tezgahları**Tablo 24-Sektörün Sahip Olduğu Planya ve Vargel Tezgah Cinsleri ve Sayıları**

PLANYA	ADET
Planya, kursu 500 mm.'ye kadar	14
Planya kursu 501 mm.'den büyük	23
VARGEL	ADET
Vargel, kursu 200 cm.'e kadar	1
Vargel, kursu 201-400 cm arası	2
Vargel, kursu 401-600 cm arası	1
Vargel, kursu 601 cm.'den büyük	5

2.4.4. DENİZLİ MAKİNE SEKTÖRÜNÜN ANALİZİ

Sektörün Denizli’deki durumunu incelemek amacıyla, bu tür çalışmalarda başvurulan birbirinden farklı, çeşitli analiz yöntemleri kullanılmıştır. Bu yöntemler ve değerlendirmeler aşağıdaki bölümlerde paylaşılmıştır.

2.4.4.1. BEŞ GÜÇ ANALİZİ

Harvard Üniversitesi profesörlerinden Michael Porter tarafından geliştirilen “Beş Güç Analizi, bir sektördeki rekabet şartlarını anlamak için kullanılan önemli analiz araçlarından biridir. Porter İşletme stratejilerinin belirlenebilmesi için sektördeki rekabet şartlarının rolünü iyi anlamak gerektiğini, çünkü bu şartların işletme stratejileri üzerinde önemli bir rolü olduğunu vurgular. Bu nedenle bir sektörün rekabet yapısını belirleyebilmek için ayrıntılı Beş Güç Analizi yapılması gerektiğini belirtir.

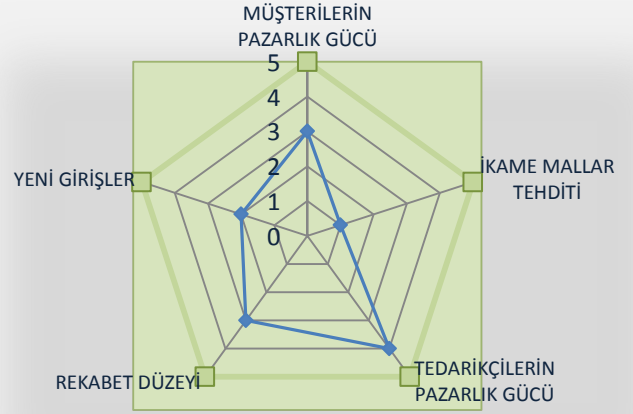
Denizli Makine Sektörü için yapılan Beş Güç Analizi incelendiğinde, sektördeki tedarikçi gücünün ve müşterilerin pazarlık gücünün sektöre kıyasla orta, ikame ürünlerin tehdidinin düşük, yeni girişlerin tehdidi ise zayıf olarak değerlendirilmektedir. Tüm faktörler bir arada değerlendirildiğinde Denizli Makine Sektörünün genel rekabet düzeyi orta olarak nitelendirilebilir.

Müşterilerin Pazarlık Gücü

Sektördeki üreticilerin Denizli’de sayıca tek veya az olması Denizli ve yakın çevredeki müşteriler açısından pazarlık gücünü

kırmaktadır. Ancak global anlamda bakıldığında Çin Ürünleri her müşteriye ulaşabilecek durumdadır. Bu nedenle müşteriler sıkı pazarlık yapabilmektedirler.

Pazarlık esnasında alıcılar tarafından üzerinde durulan dört önemli kriter bulunmaktadır. Bunlar; kapasite, teslimat, fiyat ve kalitedir. Bu kriterlerin önem sırası her alıcının kendi piyasasına/pazarına göre değişiklik gösterebilmektedir.

Grafik 17-Denizli Makine Sektörü Beşgüç Analizi

Sektörle ilgili genel alıcı gücü orta – yüksek aralığındadır.

Tedarikçilerin Pazarlık Gücü

Sektörün ana tedarikçileri demir-çelik üreticileri ve endüstriyel ekipman sektörüdür. Sektör firmalarının birkısmı demir-çeliği Ereğli Demir-Çelik San.A.Ş’nden bir kısmı ise Denizli, yakın çevre veya İstanbul’dan aldığını belirtmişlerdir. Endüstriyel ekipman ise firmanın üretim konusuna göre Denizli, Türkiye ve Yurtdışı kaynaklı tedarik edilebilmektedir. Araştırma konusu firmalar faaliyet alanları açısından birbirinden çok farklı olduklarından tedarik kaynakları da değişmektedir.

Ancak ana hammadde olan demir-çelik fiyatlarındaki dalgalanmalar, satış fiyatlarını doğrudan etkilediği gibi firmaların karlılığını da etkilemektedir. Ayrıca bu firmalar çok güçlü olduklarından kendi şartlarını sektöre kabul ettirebilmektedirler.

Üretici firmalar, kendi odak işleri ile ilgili olmayan boya, plastik kaplamalar, motor, pnömatik sistemler gibi bazı unsurları ise alt tedarikçilerden temin etmektedirler. Bu alanda bir kısım firmalar standardizasyonun olmaması nedeniyle üretimde sıkıntılar yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Sektörle ilgili genel tedarikçi gücü orta – yüksek aralıktadır.

Yeni Girişlerin Tehdidi

Sektöre giriş uzun yıllara dayanan bilgi birikimi gerektirdiğinden, yeni bir işletmenin sektöre girmesi kolay değildir. Ayrıca iş sadece yatırımla bitmemekte, üretim tesislerini oluşturmak için gerekli olan işletme ve süreç mühendisliklerini geliştirmeyi, diğerlerinin sahip oldukları ağ bağlantılarına erişmeyi ve mevcut firmaların sunmuş oldukları avantajlara benzer hizmetler sunmayı gerektirmektedir. Ayrıca sektöre girişte yüksek yatırım maliyeti söz konusudur. Bu nedenlerden dolayı sektöre yeni girişlerin tehdit seviyesi zayıf olarak gözükmemektedir. .

İkame Malların Tehdidi

Sektörde ikame ürün tehdidi zayıf seviyededir. Çünkü Denizli’ de seri üretim yapan makine işletmesi sayıca oldukça az olup, makine sektörü müşterilerin talepleri doğrultusunda özelleştirilmiş ürün arzına doğru kaymaktadır.

Rekabet Düzeyi

Denizli’ de makine sektöründeki firma sayısı fazla değildir. Hatta bazı faaliyet alanlarında tek üretici firma mevcuttur. Sektörde üretim deseni birbirinden çok farklıdır.

Firmaların Pazar payları ülke ölçeğinde önemli bir büyüklüğe ulaşmadığından endüstri yoğunluğu düşüktür.

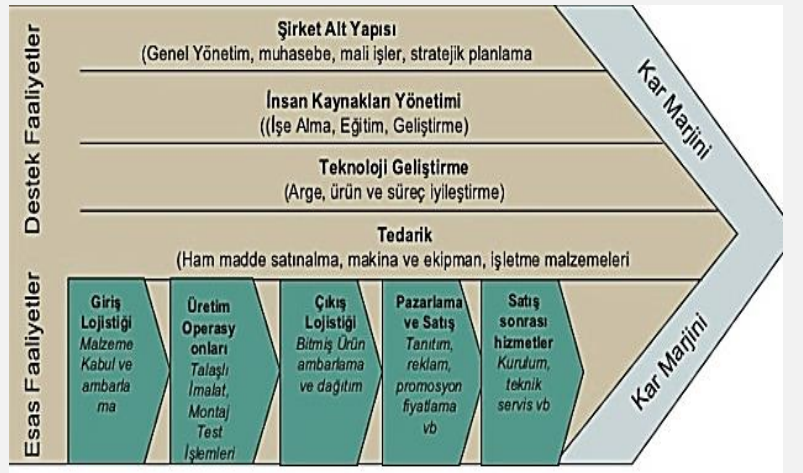
Ancak ikinci el makine ithalatı, Çin’in fiyat odaklı rekabet politikası sektörü kısmen olumsuz etkilemektedir.

Sektörün gerek Denizli’ de ve gerekse Türkiye’ de büyüme hızı yüksek olduğundan rekabet düzeyi orta-güçlü seviyesindedir

2.4.4.2. DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ

Değer zinciri analizi, bir organizasyonun sunduğu hizmet veya ürünlere yönelik olarak belirli bir sırayla uyguladığı operasyonları, bu sırayı bir değer zinciri olarak gören ve zincirdeki güçlü ve zayıf yönleri sistematik olarak belirlemek ve değerlendirmek için kullanılan analiz yöntemidir.²⁴

Bu itibarla model, bir firmanın ana yetkinlik alanlarının tanımlanması ve rekabet üstünlüğü kazanmada etkili olan operasyonların

Şekil 3-Değer Zinciri (Stratejik yönetim/Stratejik Planlama, 2012)

²⁴ (wikipedia.org)

tespitinde yararlı bir analiz aracı olarak kullanılmaktadır.

Esas Faaliyetler:

Giriş Lojistiği: Hammadde, malzeme, parça vb ürün bileşenlerinin kabul edilmesi, stoklanması ve ürün hatlarına sevk edilmesi ile ilgili malzeme elleçleme, ambarlama, stok kontrol, araç çizelgeleme, tedarikçi iade işlemleri gibi alt faaliyetleri kapsar.²⁵

Birebir saha görüşmelerinden elde edilen bilgilere göre Denizli Makine Sektöründe hammadde temininde, hammaddelerin nakliyesinde ve parça temini ile ürün hatlarına sevkte sıkıntılar şu şekilde sıralanabilir;

- 1) Döküm parçalar Denizli' de temin edilememektedir.
- 2) Yedek parça ve makineleri tamamlayıcı diğer aksamaların çoğunlukla il dışından temin edildiği tesbit edilmiştir. Bu durum ilde sektörün henüz birbirini tamamlayacak şekilde üretim zinciri oluşturamadıklarını göstermektedir.
- 3) Yurtiçinden temin edilen yedek parçalarda da istenilen kalite düzeyini tutturamama sorunu ile karşılaşılmaktadır.

Bir diğer sıkıntı da arsa maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle Fabrika veya üretim alanlarında geniş ve düzgün stoklamaya imkan verecek alan büyüklüğü çoğunlukla mevcut değildir. Bu durum geniş mekanlara ihtiyaç duyan sektörün büyümesi önünde ciddi bir engel olarak görünmektedir.

Üretim veya Operasyon: Ürün girdilerinin, nihai ürüne dönüştürülmesi ile ilgili talaşlı imalat, montaj, test ve ambalajlama gibi alt faaliyetleri kapsar.²⁶

Denizli'de makine sektörü işletmeleri görüşmelerde makine parkı açısından geliştirilebilir durumda olduklarını ancak bunun için yeterli teşvikin olmadığını belirtmişlerdir. Yine ileri test merkezi gibi oluşumların sektöre katkısı olacağını belirtmişlerdir. Ayrıca Denizli' de bir ileri metal laboratuvarının olmaması bir eksiklik olarak nitelendirilmiştir. Yine yurtdışında yapılan CE vb. belge akreditasyonunun bölgede yapılabilmesinin maliyetler üzerinde pozitif bir etkisi olacağını belirtmişlerdir.

Çıkış Lojistiği: Üretilen nihai ürünün, stoklanması ve müşteriye ulaştırılması ile ilgili, elleçleme, nihai ürün ambarlanması, siparişlerin alınması ve teslimat sevk planlaması, araç çizelgeleme işlemleri gibi alt faaliyetleri kapsar.²⁷

Denizli Makine sektöründeki firmalar İzmir limanına uzaklığın ve demiryolu taşımacılığının henüz etkin olmamasının maliyetlerini arttırıcı bir rol oynadığını belirtmektedirler.

Bir kısım üreticiler ise makine ambalaj ve yükleme-indirmecilerin makinenin değerini ve hassasiyetini dikkate almadıklarından yakınmışlar, bu sürecin makinelere zarar verebildiğini belirtmişlerdir.

Öte yandan Denizli ve yakın çevresine satış yapan, Kablo, Mermer ve Tekstil Üreticilerine makine satan firmalar müşterilerin yakın lokasyonlarda olmasının avantajını belirtmişlerdir.

Pazarlama ve Satış: Alıcıların ürünlere talep olmasıyla ilgili ortamları ve yöntemleri oluşturma faaliyetleri; alıcıları cezbetmeye yönelik reklam ve promosyon faaliyetleri, satış teşkilatı, teklif verme, satış kanallarının oluşturulması, ürün fiyatlaması gibi faaliyetleri kapsar.²⁸

²⁵ (Stratejik yönetim/Stratejik Planlama, 2012)

²⁶ (Stratejik yönetim/Stratejik Planlama, 2012)

²⁷ (Stratejik yönetim/Stratejik Planlama, 2012)

²⁸ (Stratejik yönetim/Stratejik Planlama, 2012)

Sektör B2B pazarlama yapmaktadır. Alıcıların özel talepleri, çoğunlukla her makinenin neredeyse her seferinde farklı üretimini gerektirmektedir. Seri üretim yapan makine üreticileri sayısı son derece azdır. Bu nedenle müşteriler taleplerinde daha komplike olabilmektedir.

Denizli Makine sektörü yeni Pazar kanalları oluşturma konusunda kendi çabalarıyla birşeyler yapma çabasındadırlar. Sektörde yıllardır ihracat yapan birkaç firma dışında diğerleri ihracatı henüz denemektedirler. Ancak yapılan görüşmelerde özellikle yurtdışı pazarlar için bir rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Yine yapılan görüşmelerde pazarlama konusunun satış ile sıkça karıştırıldığı, stratejik anlamda bir pazarlama yönetiminin genelde olmadığı tespiti yapılmıştır.

Satış Sonrası Hizmetleri: Ürünün değerini muhafaza etmek ve arttırmak ile ilgili ürün kurulum, arıza giderme, yedek parça, eğitim gibi faaliyetlerdir.²⁹

Satış sonrası hizmetler konusunda Denizli Makine Sektörü henüz başlangıç aşamasında olduğu görülmüştür. Bu konu pazar büyüklüğüne bağlı olarak yaygın bir destek organizasyonunu gerektirmektedir. Denizlili Firmalar henüz bölge dışına hizmet verebilecek yaygın bir destek organizasyonu örgütlenmesine gitmemişlerdir. İhracat yapan firmalar için ise satış sonrası destek hizmetleri vize problemi nedeni ile daha sıkıntılı bir süreç olarak tanımlanmaktadır.

Destek Faaliyetler

Tedarik: Bu faaliyet şirketin değer zincirinde kullandığı girdilerin satın alınması işlevi ile

ilgilidir. Satın alınan girdiler ürünün içeriğine doğrudan giren hammadde ve parçalar olabildiği gibi, ürün bileşimine girmeyen ancak ürünün üretilmesi için gerekli olan levazımat, makine ve teçhizat, bina vb. yatırım malları ve malzemeleri de olabilir. Satın alınan girdiler üretime yönelik faaliyetinin yanı sıra diğer esas faaliyetler ve destek faaliyetler için de girdi olabilir. Örneğin teknoloji geliştirme destek faaliyeti için test ekipmanları ve laboratuvar malzemeleri gerekli olabilir. Tedarik faaliyeti, tedarikçi prosedürleri, tedarikçilerin seçilmesi ve kalifikasyonu ve bilgi sistemleri gibi teknolojilerin kullanımını gerektirebilir.³⁰

Hammadde, yedek parça ve yatırım malları tedarik sürecinde, döküm ürün dışında zorlanmayan Denizli Makine Sektörü Firmaları, işyerlerini büyütme amaçlı arsa alımlarında zorlanmaktadır. Arsa maliyetlerinin yüksekliği genişlemeleri sınırladığı gibi yeni yatırımları da güçleştirmektedir.

Makine üreticileri de kendi üretimlerinde kullandıkları makinelerin Denizli’ de hatta Türkiye’ de üretilmediğinden şikayetçidirler. Özelleştirilmiş makine üreticilerinin desteklenmesi konusunda sektör hemen hemen hemfikiridir.

Teknoloji Geliştirilmesi: Değer yaratmaya yönelik her faaliyet, know-how, prosedürler, üretim ekipmanları vb. bir teknolojiyi bünyesinde barındırır. Teknoloji Geliştirilmesi faaliyeti ürün ve proseslerin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi için gerekli her türlü çabayı kapsar. ARGE faaliyetinden daha kapsamlı ve geniş bir faaliyete işaret eder. Örneğin ofis otomasyonu, siparişlerin alınması ve işlenmesi için gerekli bilgi teknolojileri, muhasebe sistemleri vb. bu kapsamda ele alınabilecek konulardır. Keza teknoloji geliştirilmesi

²⁹ (Stratejik yönetim/Stratejik Planlama, 2012)

³⁰ (Stratejik yönetim/Stratejik Planlama, 2012)

faaliyeti, temel araştırmalar, üretim süreçlerinin tasarımı ve seçilmesi, medya araştırmaları, servis hizmetleri prosedürleri vb gibi birçok alt faaliyeti de kapsayabilir.³¹

Bu faaliyete ilişkin olarak Denizli Makine Sektörü'nün kendi içinde, kendi imkanları ile çalışmaları mevcuttur. Ancak bu çalışmaları daha kurumsal yapabilmek mevcut birçok işletme için henüz temenni aşamasındadır.

İşletmeler, üniversiteler, danışmanlık şirketleri vb destek kurumlara karşı çekingen durmaktadır. Bu kurumlarla işbirliği geliştirme konusunda yeterli destek alamadıklarından şikayetçilerdir.

İnsan Kaynakları Yönetimi: İKY, işe alma, eğitim, ücretlendirme, terfi takdir mekanizmaları vb alt faaliyetleri kapsar. Gerekli yeterlikler, becerilerle donatılmış insan kaynağı çoğu kez şirketlerin ana rekabetçi avantajını oluşturmaktadır. Şirketlerin uyguladıkları insan kaynakları politikaları (ücretlendirme, eğitim, geliştirme vb) şirketlerin kendilerini rakiplerine göre farklılaştırmalarında önemli bir katkı sağlamaktadır.

Denizli' de sektörü oluşturan firmaların hemen hepsi KOBİ' dir. Şirketlerin henüz kurumsallaşma sürecinde yeterli bir yol kat etmemeleri nedeniyle İKY'nde oldukça yetersizdirler. Bu durum çalışan sirkülasyonunun yüksekliğinden de anlaşılmaktadır.

Şirket Alt Yapısı: Bu kapsamda genel yönetim, planlama, finansman, muhasebe, hukuk işleri, dış ilişkiler, kalite güvence ve yönetimi gibi faaliyetler kastedilmektedir.

Denizli' de sektör işletmelerinin çoğunun aile işletmesi olması nedeniyle genel yönetim ve finansman aile bireylerinin sorumluluğundadır. Bu konuda dışarıdan bir profesyonelin görevlendirilmesi nadir rastlanılan bir durumdur.

Şirketlerin bir kısmında süreçleri dokümente eden ve kontrol altına alan ISO 9000 gibi kalite yönetim sistemleri mevcuttur. Ancak maalesef önemli bir kısmında bu çalışmaların kağıt üzerinde var olduğu tespit edilmiştir. Şirketlerin büyük bir kısmı bu belgelerin gereksiz maliyet yüklediğini düşünmektedir.

Değer zinciri analizine göre; Denizli Makine Sektörü'nün en önemli ihtiyaçları; nitelikli işgücü, insan kaynakları yönetimi, stratejik pazarlama yönetimi ve nitelikli işbirlikleri olarak görülmektedir.

³¹ (Stratejik yönetim/Stratejik Planlama, 2012)

2.4.4.3. GZFT ANALİZİ

Sektörün güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehditleri aşağıdaki şekilde özetlenmiştir;

GÜÇLÜ YÖNLER

- KOBİ-ESNEK-HIZLI
- HAMMADDENİN BÜYÜK BİR KISMININ TR DEN ELDE EDİLMESİ
- GİRİŞİMCİLİK
- DÜNYA PAZARLARINA AŞINALIK
- ÜRÜN GELİŞTİRME YETENEĞİ
- GÜVENE DAYALI MÜŞTERİ İLİŞKİLERİ KURABİLME YETKİNLİĞİ
- SİPARİŞLERE HIZLI YANIT VEREBİLME
- MAKİNE GELİŞTİRME KAPASİTESİ

ZAYIF YÖNLER

- KALİFİYE ELEMAN YETERSİZLİĞİ
- ELDE ELEMAN TUTAMAMA
- FİNANSAL GÜÇ YETERSİZLİĞİ
- KURUMSALLAŞMA KONUSUNDA İSTEKSİZLİK
- ÇOĞUNLUKLA FİYATIN ANA REKABET UNSURU OLMASI
- ÜNİVERSİTE İLE ÇALIŞMA ALTYAPISININ OLUŞMAMASI
- MAMUL NAKLİYE MALİYETLERİ
- YÜKSEK TEKNOLOJİ İNOVASYON YETKİNLİĞİNİN EKSİKLİĞİ
- PERSONEL EĞİTİMİNE DANIŞMANLIK HİZMETİNE GEREK DUYULMAMASI
- ÖLÇEK EKONOMİSİNE GÖRE FİRMALARIN KÜÇÜK OLMASI
- KÜRESEL AÇIDAN DÜŞÜK VEYA ORTA KALİTE (GENELLEME YAPILIRSA)
- HİBE DESTEK VE FONLARDAN YETERİNCE FAYDALANAMAMA
- ÖRGÜTSEL YAPI VE YÖNETİM SİSTEMİ İLE İLGİLİ EKSİKLİKLER
- STRATEJİK PAZARLAMA YÖNETİMİNİN UYGULANMAMASI
- İKY SİSTEMLERİNİN UYGULANMAMASI

FIRSATLAR

- GÜÇLÜ İMAJ
- İÇ PAZARIN BÜYÜME POTANSİYELİ
- KOMŞU VE YAKIN ÜLKELERE İHRACAT İMKANI
- AB ÜLKELERİNE DÜŞÜK-ORTA TEKNOLOJİLİ ÜRÜN İHRACATI İMKANI
- ORTADOĞU ÜLKELERİNDEKİ TÜRK MALININ GÜÇLÜ İMAJI
- TKDK DESTEKLERİ
- GEKA DESTEKLERİ
- KAKLIK LOJİSTİK MERKEZİ
- BÖLGENİN TARIMSAL ÜRETİMDEKİ ROLÜ
- BÖLGEDEKİ TEKSTİL VE MERMER SEKTÖRÜNÜN GELİŞMİŞ ROLÜ
- TR DE MAKİNE SEKTÖRÜNÜN GELECEĞİ ÇOK AÇIK
- DENİZLİ' DE 36 YILLIK BİR MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİNİN OLMASI
- SEKTÖRDE BİLGİ BİRİKİMİ VAR
- ABD VE AVRUPA ÜLKELERİNDE İMALAT PAHALI
- DENİZLİ' DE İŞ DÜNYASI,STK VE KAMU BİRLİKTELİĞİ
- EGE BÖLGESİNDEKİ EN İYİ ROBOT – OTOMOSYON BÖLÜMÜNÜN DENİZLİ DE OLMASI (EML)

TEHDİTLER

- KALİFİYE ELEMAN YETERSİZLİĞİ
- ÇİN VE DİĞER UZAK DOĞU ÜLKELERİNİN REKABETİ
- YATIRIM İÇİN ARSA FİYATLARININ YÜKSEKLİĞİ
- DEVLET TEŞVİKLERİNİN BÖLGEYE VERİLMEMESİ
- YENİ KURALLARLA ÜLKELER ARASI TİCARETİN KISITLANMA DURUMU
- TEKNOLOJİNİN ÇOK HIZLI YENİLENMESİ

2.4.4.4. ANSOFF MATRİSİ

Igor Ansoff tarafından geliştirilen büyüme için birbirinden farklı dört seçeneğin değerlendirildiği, basit fakat oldukça etkili bir modeldir. Bir şirketin tamamı veya iş birimleri için uygulanacak bu yöntemin yaşam eğrisinde birbirinden çok farklı yerlerde bulunan yine birbirinden çok farklı faaliyet alanlarına sahip işletmelerin oluşturduğu bir sektör

- arttıracak pazarlama yöntemleri hakkında bilgilenmelerini sağlamak
- Yurt dışında farklı hedef pazarların bulunması konusunda danışmanlık verilmesini temin etmek

2. Adım: Sektörün ikinci bölüme geçmesini sağlamak için, mevcut ürünler geliştirilmesi, teslimat sürelerinin kısaltılması, satış sonrası hizmetler ya da kalitenin

Tablo 25-Ansoff Matrisi		t	Yeni Ürün / Hizmet
		- Düşük	2. Ürün / Hizmet geliştirme stratejileri – Orta seviyede risk
Mevcut Pazar	<ul style="list-style-type: none"> Mevcut pazara yönelik satışların artırılması, ya da pazar nüfuzunun güçlendirilmesi, ürün / hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik stratejidir. 		<ul style="list-style-type: none"> Mevcut pazar için yeni ürün / hizmet geliştirmeye yönelik stratejidir.
Yeni Pazar	<p>3. Pazar geliştirme stratejileri - Orta seviyede risk</p> <ul style="list-style-type: none"> Mevcut ürün / hizmetin yeni pazarlara satılmasına yönelik stratejidir. 		<p>4. Çeşitlendirme stratejileri - Yüksek risk</p> <ul style="list-style-type: none"> Tamamen yeni ürün / hizmetin tamamen yeni pazarlara sunulmasına yönelik tam çeşitlendirme stratejisidir. Bir ürün / hizmetin önceki aşaması ile ilgili geriye doğru çeşitlendirme ya da entegrasyon stratejisidir. Bir ürün / hizmetin sonraki aşaması ile ilgili ileriye doğru ya da entegrasyon stratejisidir.

için uygulanması oldukça zordur.

Ancak sektörle ve pazarla ilgili mevcut veriler birlikte değerlendirildiğinde Denizli Makine Sektörünün stratejilerinin aşağıdaki detayları içermesi gerekliliği sonucuna varılmaktadır;

1. Adım: Sektörde işletmelerin çoğunluğu birinci bölgededir. Bu şirketlere 1. bölgeden 3. bölgeye geçirecek rekabetçi güç kazandırılmalıdır.

- Sektör oyuncularının bu geçişi gerçekleştirmesini başarması için; satışlarını

iyileştirilmesi gibi yeni inovasyon yatırımlarının yapılmasında danışmanlık/rehberlik hizmetlerine ulaşımı sağlamak

3. Adım: Sektörü çeşitlendirmek için yeni ürünlerin üretilmesini teşvik etmek. Örneğin savunma sanayi yatırımlarını teşvik gibi.

2.4.4.5. YOĞUNLAŞMA KATSAYISI

Bir coğrafyadaki stratejik ve anahtar sektörlerin belirlenmesinde kullanılan değişkenlerden en bilineni, Yoğunlaşma Katsayısı (YK) (Location Quotients/ Balassa Index)dır. YK genelde bir sektörün belli bir bölgedeki yığılmasını ulusal referansla ölçmeye yaramaktadır. Bir sektörün YK

değerinin 1'den büyük çıkması sektörün yerelde tüketilenden daha fazla ürettiğini ve bölge dışına ürettiği mal ve hizmetleri ihraç ettiği anlamına gelmektedir. Öte yandan bir sektördeki yoğunlaşma katsayısının zaman içerisindeki değişimine bakılarak sektörün yoğunlaşmasının azaldığı veya arttığı gözlemlenebilir. Ayrıca bu değişime bakılarak daha önce bölgede yoğunlaşma göstermemesine ancak zaman içerisinde yoğunlaşan sektörlerle özel önem verilebilir.

$YK_i = (a_i/a_t) / (A_i/A_t)$ Burada;

- a_i = Bölgenin i sektöründe yaptığı ihracat
- a_t = Bölgenin yaptığı toplam ihracat
- A_i = Ülkenin i sektöründe yaptığı ihracat
- A_t = Ülkenin yaptığı toplam ihracat'ı temsil etmektedir.³²

Denizli Makine Sektörünün Yoğunlaşma Katsayısını 2013 yılı için hesaplayacak olursak;

- a_i = Denizli'nin Makine sektöründe yaptığı ihracat tutarı : 26.934.290 \$ (Kaynak DSO)
- a_t = Denizli'nin yaptığı toplam ihracatı 3 456 000 000 \$ (Kaynak : DSO)
- A_i = Ülkenin Makine sektöründe yaptığı ihracat 41 549 141.000 \$ (Kaynak: DENİB-TİM sektörel)
- A_t = Ülkenin yaptığı toplam ihracat 151 796 483 759 \$ (Kaynak: DENİB)

Denizli' de Makine Sektörü için yoğunlaşma katsayısı: 0,03' dür. Yani sektör henüz gelişme evresinin başlarında olup, büyütülmesi ve katma değerinin artırılması gerekmektedir. Bunun için sektöre ayrı bir özen gösterilmesi şarttır. Stratejiler de sektöre yeni girişlerin

özendirilmesi ve büyütülmesi üzerine kurulmalıdır.

2.4.5. ÖNCELİKLİ SORUN ALANLARI

GZFT analizlerinde, paydaş görüşmelerinde ve çalıştayda belirtilen sorunlar gruplandırılarak 5 kısımda incelenmiştir;

1. MEVZUAT VE BÜROKRASI

- Kayıt dışı ekonomi ve merdiven altı üretimi
- Kamu alımlarında yerli malına uygulanan avantajın ihtiyarılığı
- Piyasa Gözetimi Denetiminde yaşanan sıkıntılar
- Genel vergi yükü ve SSK primi yüksekliği
- CE işareti kullanımında, zorunlu belgelendirme kapsamında bulunan makineler için yerli akredite bir kuruluşun olmaması
- Fikri Mülkiyet Haklarının korunmasına ilişkin düzenlemelerin yetersizliği
- İhracatta KDV iadesi sürecinin çok uzun olması ve bunun firmaların nakit akışını zorlaması
- Merdiven altı firmalarla rekabet etmek zorunda kalmak

2. FİNANSMAN VE DEVLET TEŞVİKLERİ

- KOBİ'lere destek veren kurumların her birinin mevzuatının ve destek şartlarının farklı olması nedeniyle takip etmekte zorluk yaşanması
- Eximbank kredilerinden alınan payın yetersizliği
- Devlet yardımlarından yeterince faydalanmak için gerekli prosedürü uygulamada zorluk çekilmesi
- Sermaye birikimi ve risk sermayesi, başlangıç sermayesi gibi girişimcileri

³² (Mevlana Kalkınma Ajansı, 2012)

destekler nitelikteki mekanizmaların yetersizliği

- Firmaların nakit akışı konusunda yeterince bilgili olmamaları
- Firmaların birçoğunun özsermaye yetersizliği içinde bulunması
- Makine Yatırım Maliyetlerinin yüksek olması
- Arsa maliyetlerinin yüksek olması
- İşletmelerde kullanılan makine ve teçhizatın kredi kuruluşlarında teminat olarak kabul edilmemesi

3. NİTELİKLİ İNSAN KAYNAKLARI

- Firmaların Kurumsallaşma konusundaki isteksizliği
- Ara eleman sıkıntısı, çalışan becerisi-şirket ihtiyacı uyumsuzluğu
- Genç nüfusun sanayi sektörünün ihtiyaçları doğrultusunda mesleki eğitimlerinin sağlanamaması
- Eğitim sisteminden kaynaklı olarak araştırmacılık ve yaratıcılığın teşvik edilememesi
- İleri teknoloji üretme konusunda uzmanlaşmama
- Firmaların, özellikle kalite ve tasarım geliştirme konusunda yetişmiş teknik eleman istihdamına yeteri kadar önem vermemesi,
- Mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarının güncel teknolojik donanımlarının eski olması
- Mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarına giren öğrencilerin niteliğinin gerekli düzeyde olmaması
- Mesleki teknik okullara giren öğrencilerin mesleğe isteksiz olması
- Mesleki teknik okullardaki öğretmenlerin kendilerini geliştirme imkanlarının kısıtlı olması
- Üniversitelerde verilen eğitim ile sanayinin ihtiyaçlarının örtüşmemesi,

- Mühendislerin sahada değil yönetici konumda yer alacak donanımla yetiştiriliyor olması
- Fabrikaların öğrencileri staj dönemlerinde angarya işlerde kullanması
- İşyerlerinde çalışma şartlarının kısmen ağır olması
- Meslek Okulu Mezunlarının sektörde çalışmaya istekli olmaması
- Üniversite ve meslek okulları müfredatının sektörün ihtiyaçlarına yönelik olmaması
- Firmaların personeline yönelik eğitim almak için çok istekli olmamaları

4. İŞBİRLİKLERİ VE PAZARLAMA

- Yetersiz yurtdışı tanıtım ve pazarlama
- Üniversite-sanayi işbirliği yetersizliği
- Üniversite döner sermaye sisteminin öğretim üyelerini sanayide çalışmaya teşvik eder nitelikte olmaması
- Firmaların ölçek ekonomisine geçiş yapamamaları nedeniyle kapasite, tedarik, pazarlama ve üretim yönetimi açısından dünya pazarlarında dezavantajlı konumda olması.
- Pazar çeşitliliğinin oluşturulmaması ve gelişme potansiyeli olan pazarlara ulaşılamaması
- Dış pazarlara ulaşma yollarının bilinmemesi
- İhracat için gerekli sistem ve ürün sertifikalandırma (CE, ISO vb.) maliyetlerinin yüksek bulunması
- İç pazardaki talebin yeterli görülmesi
- Hem üretilen makineyi hem de pazarlama yöntemlerini bilen personelin zor bulunması
- Vize sorunu nedeniyle dış pazarlarda sorunların çözülmesinde sıkıntılar yaşanması

- Firmalar arası işbirliğinin sağladığı yararların görmezden gelinmesi

5. TEKNOLOJİ VE ARGE ALTYAPISI

- Firmaların kendilerine destek olacak ilgili Üniversite birim veya öğretim üyelerine ulaşma konusunda rehberliğe ihtiyaç duyması
- Firmalar ile Üniversitenin işbirliği yaklaşımına bakış açılarının farklı olması
- Üniversitelerde yürütülen ARGE çalışmaları veya tezlerden sanayicinin haberinin olmaması
- Birçok firmanın ARGE Teşviklerini alacak ve uygulayacak kurumsal yapısının olmaması
- Teknokentlerde ofis kiralama giderlerinin yüksek olması
- Fikri mülkiyet haklarının korunamaması makinelerin kopyalanarak imal edilmesi
- Üniversite ile çalışma konusuna isteksizlik/ilgisizlik/güvensizlik
- İleri teknoloji üretme konusunda uzmanlaşmama
- İmalatta kullanılan eski ve düşük verimli makinelerin yenilenemeyişi
- Firmaların, özellikle kalite ve tasarım geliştirme konusunda yetişmiş teknik eleman istihdamına yeteri kadar önem vermemesi

**DENİZLİ İLİ
MAKİNE SEKTÖRÜ STRATEJİK YOL
HARİTASI**

3. GELECEĞE BAKIŞ

3.GELECEĞE BAKIŞ

3.1. GENEL

07 Mayıs 2014 tarihinde yapılan çalıştayda gerçekleştirilen vizyon çalışmasında Denizli Makine Sektörünün Vizyonunda mutlaka olması gereken kelime ve ifadeler belirlenmiştir. Çalışmada yöntem olarak önce grupların önerilerinin oluşturulması ardından grupların önerdiği ifadelerin katılımcılar tarafından oylanarak en güçlü ifadelerin seçilmesi benimsenmiştir. (Bakınız Ek 5.)

Ortak akıl ile saptanan ve vizyonun kapsamı istenen ifadeler aşağıda belirtildiği gibidir;

- Önce insan – (uzmanlaşma)
- Teknoloji ihraç eden
- Hayal ve tasarım
- Enerji, verimli temiz enerji, yenilebilir enerji
- Tekstil, gıda, kablo ve mermer makinelerinde dünya üretim üssü
- İnovasyon odaklı,
- Savunma sanayii ürünleri üretmek
- Katma değeri yüksek ürünler üretmek
- Her firmanın en az bir patenti olması
- Kendi kendine yetebilen sektör,
- Marka- ürün çıkarabilen

Çalıştay katılımcıların tümünün hemfikir olduğu iki konu aşağıda verilmiştir;

Katma değeri yüksek ürünler üretmek: Denizli, mermer, tekstil ve kablo sektöründe Türkiye’ de söz sahibi olan önemli illerden birisidir. Denizli Makine Sektörü’nün gerek bu sektörlerde ve gerekse Savunma Sanayi gibi Denizli için yeni olan sektörlerde makine üretimi ve ihracatı konusunda katma değerli ürünler geliştirmesi gerektiği belirtilmiştir. Farklılaşmayı sağlayacak ürün ve hizmetler ile yaratılan katma değer artırılması gerekmektedir.

Markalaşmak: Çalıştay katılımcıları, Denizli makine sektörünün markalaşma gücüne sahip, teknoloji ihraç edebilen uluslararası alanda tanınan ve tercih edilen firmalar çıkarması gerektiğini belirtmişlerdir.

Çalıştayda moderatör tarafından yukarıdaki ifadeler ışığında belirlenen vizyon cümlesi; “İnsan odaklı, hayalden tasarıma, tasarımdan üretime inovatif yaklaşımlarla teknoloji ihraç etme yetkinliğine sahip, verimli ve temiz enerji kullanan şirketlerimizle gıda, kablo, tekstil ve mermer sektörlerinde dünya çapında, savunma sanayi gibi yeni sektörlerde ise markalı makineleri üretmektir.” şeklinde toplanmıştır.

Daha sonra yapılan çalışmalarda katılımcıların ifadeleri ile vizyon sadeleştirilmiş, sektörün temel değerleri ve mottosu da oluşturulmuştur.

3.2. VİZYON

“Makine Sektöründe teknoloji ihraç edebilen şirketlerimiz ile dünya çapında markalar oluşturmak” sektörümüzün vizyonudur.

3.3. MOTTO

Motto varılmak istenen amacı özetleyen veciz söz anlamına gelmektedir. Slogan olarak ta adlandırılabilir.

Hayalden Tasarıma, Tasarımdan Üretime

3.4. **DEĞERLERİMİZ**

Değerlerimiz gerek stratejilerimizin belirlenmesi ve gerekse eylemlerimizin yapılması sırasında asla taviz vermeyeceğimiz her koşulda sahip çıkacağımız ilkelerdir.

- İNSAN ODAKLI ÇALIŞIRIZ
- EĞİTİME ÖNEM VERİRİZ
- GİRİŞİMCİ VE ARAŞTIRMACI RUHU DESTEKLERİZ
- ENERJİYİ VERİMLİ KULLANIRIZ
- TEMİZ ENERJİYİ DESTEKLERİZ

3.5. STRATEJİLER

Sektörün mevcut durumu analiz edilerek, vizyona ulaştırılacak stratejiler aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

● STRATEJİK AMAÇ 1: SEKTÖRÜN ALTYAPISINI GÜÇLENDİRMEK

Yapılan durum analizi çalışmalarının sonucunda sektör şirketlerinin başta insan kaynakları olmak üzere, kurumsallaşma ve marka oluşturabilme konularında gelişime ihtiyaçlarının olduğu tesbit edilmiştir. Öte yandan fiziksel altyapı konusunda da mevcut teknolojilerini yenilemek için makine-donanım altyapısı, tesisleri geliştirebilmek için İhtisas OSB gibi teşvik sistemleri de sektörün altyapısının geliştirilmesinde DSO'nun çeşitli roller üstleneceği stratejik unsurlardır.

● STRATEJİK AMAÇ 2: SEKTÖRÜN KATMA DEĞERİ YÜKSEK ÜRÜN ÜRETİMİNE GEÇİŞİNİ SAĞLAMAK

Sektörün Denizli'de çok farklı alanlarda faaliyet göstermesi, yoğunlaşma katsayısının düşük olması, dağınık bir yapı arz etmesi, dikey ve yatayda birbirini tamamlayıcı şekilde gelişmemesi rekabet gücünü azaltmaktadır. Bu durumda fiyat esaslı rekabet yerine ürün esaslı rekabete geçmek gerekmektedir. Bu ise halen üretilen ürünlerin katma değerinin artırılması veya bugüne kadar üretilmeyen katma değeri yüksek yeni bir ürünün üretilmesi ile mümkündür. Bu amaçla bugüne kadar kendi imkanları ile makine tasarımı ve ARGE yapan şirketlerin ARGE altyapılarının geliştirilmesi için nitelikli işbirlikleri kurmaları desteklenmelidir. Ayrıca teşvik mevzuatları ve hukuki mevzuat da destekleyici bir yapıda bu süreci kolaylaştırmalıdır. DSO lobi gücü ve rehberlik desteği ile firmalarda dönüşümü sağlayacak bu stratejide anahtar rol oynayacaktır.

● STRATEJİK AMAÇ 3: SEKTÖRÜN REKABET GÜCÜNÜN VE PAZAR PAYININ ARTTIRILMASINI SAĞLAMAK

Sektörde inovasyonun yanısıra markalaşma konusunda firmalara yol göstermek ve bu çalışmaların desteklenmesini sağlamak gerekmektedir. Çünkü Türk Makine Sanayi ürünleri genel yapısı ile Avrupa Birliği ile Uzakdoğu (özellikle Çin) üretimi makineler arasında konumlandırılmaktadır. Oysa Türkiye'nin Çin'in (özellikle işçilik maliyetleri açısından) rekabet avantajlarına sahip olma durumu yoktur. Avrupa Ülkeleri arasında konumlandırılması için ise markalaşmayı başarabilmesi gerekmektedir.

Öte yandan gerek markalaşmayı başardığı ve gerekse başaramadığı tüm ürünlerde pazarı genişleterek büyüme stratejisini de ihmal etmemelidir.

DSO, Denizli Makine Üreticilerine bu anlamda yardımcı olacak stratejiler üretmek durumundadır.

STRATEJİK AMAÇ 1: SEKTÖRÜN ALTYAPISINI GÜÇLENDİRMEK**ALT AMAÇ 1. 1:SEKTÖRÜN İNSAN KAYNAĞI İHTİYACININ KARŞILANMASINI SAĞLAMAK****HEDEF 1.1.1: MESLEK LİSELERİ ÖĞRENCİLERİNİN KAPASİTESİNİN ARTTIRILMASI**

EYLEM ADI	DÖNEM	SORUMLU BİRİM	İŞBİRLİĞİ KURULUŞU
BAŞARILI ÖĞRENCİLER İÇİN BURS MEKANİZMASI OLUŞTURMASI	2014 - 2015	DSO,MAKSİAD	MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK TAM VEYA YARI ZAMANLI STAJ İMKANLARI İÇİN POLİTİKALAR ÜRETİLMESİ	2014-2015	DSO	MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
MESLEK LİSESİNİN TEKNİK DONANIMLARININ MEVCUT TEKNOLOJİ İLE UYUMLU HALE GETİRİLMESİ İÇİN PROJELER HAZIRLANMASININ SAĞLANMASI	2014- 2018	DSO, MAKİNE MÜH.ODASI	MESLEK LİSESİ MÜDÜRLÜKLERİ GEKA ABİGEM
MESLEK LİSELERİNDE KARIYER GÜNLERİ DÜZENLENMESİ	2014 - 2018	DSO,MAKSİAD	MESLEK LİSESİ MÜDÜRLÜKLERİ, MAKİNE FİRMALARI
MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİLERİ İLE TEKNİK GEZİ –FUAR DÜZENLENMESİ	2014 - 2018	MESLEK LİSELERİ	DSO, MAKSİAD

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	PERFORMANS HEDEFLERİ				
	2014	2015	2016	2017	2018
BURS ALAN ÖĞRENCİ SAYISI		5	20	20	20
STAJ İÇİN YAPILAN GİRİŞİM SAYISI		5			
EML'LERE ALINAN YENİ MAKİNE – TEÇHİZAT SAYISI		4	4	4	4
DÜZENLENEN KARIYER GÜNLERİ ETKİNLİĞİ SAYISI	1	1	1	1	1
TEKNİK GEZİYE – FUARA KATILAN ÖĞRENCİ SAYISI	50	50	50	50	50

STRATEJİK AMAÇ 1: SEKTÖRÜN ALTYAPISINI GÜÇLENDİRMEK**ALT AMAÇ 1. 2: MESLEK LİSELERİNİN SANAYİ İHTİYAÇLARINA CEVAP VERİR NİTELİĞE KAVUŞTURULMASI****HEDEF 1.2.1: MESLEK LİSESİ MÜFREDATININ SANAYİNİN İHTİYAÇLARINA UYGUN HALE GETİRİLMESİ**

61

EYLEM ADI	DÖNEM	SORUMLU BİRİM	İŞBİRLİĞİ KURULUŞU
MÜFREDAT İÇERİKLERİ İÇİN BİR ADET ÖRNEK ÇALIŞMA YAPILMASI	2015	DSO, MESLEK LİSELERİ	MEM
MESLEK LİSESİ ÖĞRETMENLERİNİN YENİ TEKNOLOJİYİ TAKİP ETMELERİ İÇİN PROJELER HAZIRLANMASI	2015 - 2018	DSO, MEM, MAKSİAD	MESLEK LİSESİ MÜDÜRLÜKLERİ

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	PERFORMANS HEDEFLERİ				
	2014	2015	2016	2017	2018
BİR ADET ÖRNEK MÜFREDAT ÇALIŞMASI		1			
MÜFREDAT İÇERİKLERİNE İLİŞKİN TOPLANTI SAYISI	4	3	1	1	
HAZIRLANAN PROJE SAYISI		1	1	1	1

STRATEJİK AMAÇ 1:SEKTÖRÜN ALTYAPISINI GÜÇLENDİRMEK**ALT AMAÇ 1.3.:ŞİRKETLERİN KURUMSALLAŞMALARININ TEŞVİK EDİLMESİ****HEDEF 1.3.1.: ÇALIŞAN SİRKÜLASYONUN AZALTILMASINI SAĞLAMAK**

EYLEM ADI	DÖNEM	SORUMLU BİRİM	İŞBİRLİĞİ KURULUŞU
SEKTÖRDE İŞÇİ SİRKÜLASYONUNUN KÖK NEDENLERİNİN BULUNMASI İÇİN BİR ARAŞTIRMA PROJESİ YAPILMASI	2014	DSO,MAKSİAD	ABİGEM, GEKA
İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ EĞİTİMİ DÜZENLENMESİ	2014,2015	DSO	ABİGEM
AİLE ŞİRKETLERİNİN KURUMSALLAŞMASI EĞİTİM VE DANIŞMANLIK HİZMETİ İÇİN FARKINDALIK OLUŞTURULMASI	2015-2018	DSO	ABİGEM,PAÜ
LİDERLİK EĞİTİMİ DÜZENLENMESİ	2015-2018	DSO	ABİGEM,PAÜ
PERSONEL MOTİVASYON VE İŞ TATMİNİ KONUSUNDA FARKINDALIK SAĞLANMASI	2015-2018	DSO	ABİGEM,PAÜ
ÇALIŞAN MEMNUNİYETİ AÇISINDAN ÖRNEK İŞYERLERİNE GEZİ DÜZENLENMESİ	2015	DSO	

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	PERFORMANS HEDEFLERİ				
	2014	2015	2016	2017	2018
İŞGÜCÜ SİRKÜLASYON NEDENLERİ RAPORUNUN KENDİSİ		1			
İKY EĞİTİMİNE KATILAN KİŞİ SAYISI	25	35			
KURUMSALLAŞMA DANIŞMANLIĞI ALAN ŞİRKET SAYISI		1	3	3	5
PERSONEL MEMNUNİYETİNİ ÖLÇEN SEKTÖR ŞİRKETİ SAYISI		4	10	10	15
LİDERLİK EĞİTİMİNE KATILAN PATRON SAYISI		15			
ÖRNEK İŞYERLERİ ZİYARET PROGRAMINA KATILAN FİRMA SAYISI		15	20	20	20

STRATEJİK AMAÇ 1: SEKTÖRÜN ALTYAPISINI GÜÇLENDİRMEK**ALT AMAÇ 1.4:ŞİRKETLERİN FİZİKSEL ALTYAPILARININ GÜÇLENDİRİLMESİ****HEDEF 1.4.1: BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNİN SANAYİ BÖLGELERİNE TOPLU TAŞIMA PROBLEMİNİN ÇÖZÜLMESİ**

EYLEM ADI	DÖNEM	SORUMLU BİRİM	İŞBİRLİĞİ KURULUŞU
DENİZLİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NİN OSB ve İZMİR ASFALTI SANAYİ BÖLGESİNE OTOBÜS SEFERLERİ KOYMASI İÇİN LOBİ YAPILMASI	2014 - 2018	DSO	DENİZLİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
HAFİF RAYLI SİSTEMİN OSB VE İZMİR ASFALTINA ULAŞMASI İÇİN LOBİ YAPILMASI	2016	DSO,DENİZLİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	PERFORMANS HEDEFLERİ				
	2014	2015	2016	2017	2018
LOBİ FAALİYETLERİ		2	2		
KOYULAN YENİ OTOBÜS SEFERLERİ SAYISI	2	5			
HAFİF RAYLI SİSTEMİN KENDİSİ			1		

STRATEJİK AMAÇ 1: SEKTÖRÜN ALTYAPISINI GÜÇLENDİRMEK**ALT AMAÇ 1.5: YASAL MEVZUAT VE TEŞVİK SİSTEMLERİNİN SEKTÖR GELİŞMESİNE KATKISININ ARTTIRILMASI****HEDEF 1.5.1: YASAL MEVZUAT VE TEŞVİK SİSTEMLERİNİN SEKTÖR GELİŞMESİNE KATKISININ ARTTIRILMASI**

EYLEM ADI	DÖNEM	SORUMLU BİRİM	İŞBİRLİĞİ KURULUŞU
YATIRIM TEŞVİK MEVZUATINDA MAKİNE SEKTÖRÜNÜN ÖNCELİKLİ SEKTÖR OLARAK ELE ALINMASI İÇİN BAKANLIKLAR NEZDİNDE LOBİ YAPILMASI	2014-2018	DSO	EKONOMİ BAKANLIĞI
YURTDIŞINDAN İKİNCİ EL MAKİNE İTHALİNİ SINIRLAMAK	2015-2018	DSO	TOBB, DENİZLİ MİLLETVEKİLLERİ, EKONOMİ BAKANLIĞI
FİRMALARIN KENDİ PERSONELİNİ YETİŞTİRİLMESİNİN TEŞVİK EDİLMESİ İÇİN LOBİ YAPILMASI	2015-2018	DSO	TOBB

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	PERFORMANS HEDEFLERİ				
	2014	2015	2016	2017	2018
LOBİ FAALİYETİ SAYISI	2	5	5	5	5
			1		

STRATEJİK AMAÇ 2: SEKTÖRÜN KATMA DEĞERİ YÜKSEK ÜRÜN DESENİNE GEÇİŞİNİ SAĞLAMAK

ALT AMAÇ 2. 1: FİRMALARIN YENİLİKÇİLİK VE ARGE ALTYAPILARINI GÜÇLENDİRMEK

HEDEF 2.1.1: ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİNİ ARTTIRMAK

EYLEM ADI	DÖNEM	SORUMLU BİRİM	İŞBİRLİĞİ KURULUŞU
PAÜ-DENİZLİ MAKİNE SEKTÖRÜ STRATEJİK HARİTASININ BELİRLENMESİ	2015	DSO,PAÜ	ABİGEM, GEKA
PAÜ TEKNOKENT BÜNYESİNDE KURULMASININ DESTEKLENMESİ	2015	DSO, PAMUKKALE TEKNOKENT	PAÜ
SEKTÖRDE MÜHENDİSLERİN YÜKSEK ÇALIŞAN LİSANS YAPMALARININ SAĞLANMASI	2015	DSO,PAÜ	YÖK
YENİLİKÇİ SANAYİYE AKTARILMASININ KOLAYLAŞTIRILMASI İÇİN MEKANİZMALAR OLUŞTURULMASI	2015	DSO,PAMUKKALE TEKNOKENT	PAÜ
MAKİNE MÜHENDİSLİĞİ, VE ÖĞRENCİLERİNİN SEÇMELİ DERSLERİNİN SEKTÖRÜN İHTİYAÇLARINA DÜZENLENMESİNİN SAĞLANMASI	2015	DSO, PAÜ	YÖK

SEKTÖR İLE İLGİLİ YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA TEZLERİNİN SANAYİCİYE TANITILMASI İÇİN PAÜ İLE ORTAK TANITIM TOPLANTILARI YAPMAK VE WEB BAĞLANTISI KURMAK	2014-2018	DSO, PAÜ	TEKNOKENT
YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA TEZ KONULARININ SEKTÖRÜN İHTİYACINA YÖNELİK HAZIRLANMASI İÇİN ÜNİVERSİTEYE İLE İŞBİRLİĞİ YAPILMASI	2014-2018	DSO, PAÜ	TEKNOKENT
AKADEMİSYENLERİN ÖZEL SEKTÖRE KATKISININ ARTTIRILMASINI SAĞLAYACAK MEKANİZMALARIN KURULMASI	2015-2018	DSO,PAÜ	TEKNOKENT

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	PERFORMANS HEDEFLERİ				
	2014	2015	2016	2017	2018
İŞBİRLİĞİ STRATEJİK YOL HARİTASININ KENDİSİ		1			
TTO'NUN KURULMASI		1			
SANAYİ VE TTO İLİŞKİ SAYISI		20	30	40	50
SEKTÖRDE ÇALIŞAN VE YÜKSEK LİSANS YAPAN MÜHENDİS SAYISINDA ARTIŞ ORANI		%5	%5	%5	%5
DÜZENLENEN PROJE PAZARI ETKİNLİK SAYISI		1	1	1	1
DÜZENLENEN ASANSÖR YARIŞMASI SAYISI		1	1	1	1
SANAYİYE AKTARILAN YENİLİKÇİ PROJE SAYISI			1	3	3
SEÇMELİ DERS TESBİTİ İÇİN YAPILAN TOPLANTI SAYISI		5	7	7	7
SEKTÖRÜN ÖNERİSİ İLE DÜZENLENEN SEÇMELİ DERS SAYISI			1	3	3
SEKTÖRÜN ÖNERİSİ İLE YAPILMIŞ TEZ ADEDİ		2	4	6	8
SEKTÖRDE FAYDALANILAN TEZ SAYISI		3	3	3	3

STRATEJİK AMAÇ 2: SEKTÖRÜN KATMA DEĞERİ YÜKSEK ÜRÜN ÜRETİMİNE GEÇİŞİNİ SAĞLAMAK

ALT AMAÇ 2. 1: FİRMALARIN YENİLİKÇİLİK VE ARGE ALTYAPILARINI GÜÇLENDİRMEK

HEDEF 2.1.2 FİRMALARIN YENİLİKÇİLİK VE ARGE ALTYAPILARINI GÜÇLENDİRMEK

EYLEM ADI	DÖNEM	SORUMLU BİRİM	İŞBİRLİĞİ KURULUŞU
FİKRİ VE SİNAİ MÜLKİYET HAKLARI KANUNU'NUN, HAK SAHİBİNİ KORUYUCU DÜZENLEMELERE AĞIRLIK VERMESİNİ SAĞLAMAK İÇİN LOBİ FAALİYETLERİ YAPMAK	2015	DSO	GEKA, BİLİM VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
ŞİRKETLERİ FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI KONUSUNDA BİLGİLENDİRMEK	2015-2018	DSO	
İŞLETMELERİN ORTAK KULLANABİLECEKLERİ MAKİNE EKİPMAN, TEST LABORATUVARI VB.ALTYAPI HARCAMALARININ DESTEKLENMESİ İÇİN PROJELER GELİŞTİRMEK	2015	DSO,	ABİGEM, GEKA, BİLİM VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI,
ŞİRKETLERİ YENİLİKÇİ TEKNOLOJİ KONULU FUAR ZİYARETLERİNİ TEŞVİK ETMEK	2015-2018	DSO,	KOSGEB,GEKA
ŞİRKETLERİN MAKİNE-DONANIM ALTYAPILARINI TEKNOLOJİYE UYGUN GELİŞTİRMELERİNİ	2015-2018	DSO	PAÜ, GEKA

SAĞLAMAK İÇİN HİBE KONUSUNDA LOBİ YAPMAK					
ŞİRKETLERİN UYGUN FİNANSMANA 2015 ERİŞİMLERİ İÇİN BANKALARLA LOBİ YAPMAK			DSO		BANKALAR
ŞİRKETLERİN UYGUN ARSA TEMİNİ İÇİN İHTİSAS OSB KURULMASINI SAĞLAMAK		2015	DSO		BİLİM,TEKNOLOJİ VE SANAYİ BAKANLIĞI

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	PERFORMANS HEDEFLERİ				
	2014	2015	2016	2017	2018
FSHK İÇİN YAPILAN LOBİ FAALİYET SAYISI	2	2			
FSHK BİLGİLENDİRME TOPLANTILARI SAYISI		1	1	1	1
ORTAK KULLANIM ATÖLYESİ/LABORATUVARI İÇİN YAPILAN PROJE SAYISI	*	1		1	
TEKNOLOJİ FUARI ZİYARETLERİNE KATILAN MAKİNE ÜRETİCİSİ ÜYE SAYISI		20	30	40	50
MAKİNE TEKNOLOJİ YENİLEME HİBE ÇAĞRISI		1			
BANKALARLA YAPILAN TOPLANTI SAYISI		5			
MAKİNE İHTİSAS OSB KURULMASI İÇİN YAPILAN FAALİYET SAYISI	5	5			

STRATEJİK AMAÇ 2: SEKTÖRÜN KATMA DEĞERİ YÜKSEK ÜRÜNÜRETİMİNE GEÇİŞİNİ SAĞLAMAK**ALT AMAÇ 2. 2: YENİ TEKNOLOJİ FİRMALARININ KURULMASINI KOLAYLAŞTIRMAK****HEDEF 2.2.1: TEKNOLOJİ TABANLI START-UP LARI TEŞVİK ETMEK**

EYLEM ADI	DÖNEM	SORUMLU BİRİM	İŞBİRLİĞİ KURULUŞU
TEKNOKENTİN KULUÇKA HİZMETLERİNİN YAYGINLAŞMASINI SAĞLAMAK	2015-2018	DSO , PAMUKKALE TEKNOKENT	PAÜ, GEKA
GİRİŞİMCİLERİ MELEK YATIRIMCILARLA BİRARAYA GETİRECEK ORGANİZASYONLAR DÜZENLEMEK	2015-2018	DSO	GEKA
SANAYİ BAKANLIĞI, KOSGEB VE TUBİTAK GİBİ KURUMLARIN İLGİLİ HİBE VE DESTEKLERİNİN BİLİNİRLİĞİNİ ARTIRMAK	2015-2018	DSO	ABİGEM,TEKNOKENT

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	PERFORMANS HEDEFLERİ				
	2014	2015	2016	2017	2018
TEKNOKENTTE KULUÇKA MERKEZLERİNDE ARTIŞ		%20			
MELEK YATIRIMCILARIN KATILIMI İLE DÜZENLENEN ETKİNLİK SAYISI	1	1	1	1	1
MELEK YATIRIMCI TARAFINDAN DESTEKLENEN GİRİŞİMCİ SAYISI		1	1	1	1
GİRİŞİMCİLİK HİBE VE DESTEKLERİNİN TANITIM ETKİNLİKLERİNE KATILIM SAYISI		100	100	100	100

STRATEJİK AMAÇ 2: SEKTÖRÜN KATMA DEĞERİ YÜKSEK ÜRÜN ÜRETİMİNE GEÇİŞİNİ SAĞLAMAK**ALT AMAÇ 2. 3: ORTA VE İLERİ TEKNOLOJİLİ ÜRÜNLERİN ÜRETİMİNE YÖNELİK DESTEK SAĞLAMAK****HEDEF 2.3.1.: DENİZLİ'DE SEKTÖRÜN YAPI DEĞİŞTİRMESİNE ÖNCÜLÜK ETMEK**

EYLEM ADI	DÖNEM	SORUMLU BİRİM	İŞBİRLİĞİ KURULUŞU
DENİZLİ'DE ORTA VE İLERİ TEKNOLOJİ ÜRETİLEBİLECEK ALANLARIN TESBİT EDİLMESİ İÇİN BİR ARAŞTIRMA PROJESİ YAPILMASI	2015	DSO	GEKA, ABİGEM
DAHA ÖNCE BAŞLATILAN SAVUNMA SANAYİİ ALTYAPI OLUŞTURMA ÇALIŞMALARINI İÇİN BİR FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI YAPTIRMAK	2015	DSO	GEKA, ABİGEM
KATMA DEĞERİ YÜKSEK BÜYÜK SANAYİ YATIRIMLARININ BÖLGEYE ÇEKİLMESİ İÇİN LOBİ FAALİYETLERİ YAPMAK	2015- 2018	DSO	GEKA, DENİZLİ PALTFORMU
DENİZLİ' DE MAKİNE ÜRETİCİLERİ, TEKSTİL, MERMER VE KABLO GİBİ SEKTÖRLERDE ÇALIŞAN ÜRETİCİ ŞİRKETLER VE ÜNİVERSİTENİN BİRARAYA GELECEĞİ TEKNOLOJİ GELİŞTİRME ODAKLI ÇALIŞMA GRUPLARI OLUŞTURMAK	2015- 2018	DSO,PAÜ	

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	PERFORMANS HEDEFLERİ				
	2014	2015	2016	2017	2018
ARAŞTIRMA PROJESİNİN KENDİSİ		1			
FİZİBİLİTE ÇALIŞMASININ KENDİSİ		1			
KATMA DEĞERİ YÜKSEK YATIRIMLAR İÇİN YAPILAN LOBİ ÇALIŞMALARI SAYISI		5	3	3	3
KURULAN ÇALIŞMA GRUBU SAYISI		1	1	2	1

STRATEJİK AMAÇ 3: SEKTÖRÜN REKABET GÜCÜNÜN VE PAZAR PAYININ ARTIRILMASINI SAĞLAMAK

ALT AMAÇ 2. 4: SEKTÖRÜN REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI

HEDEF 2.3.1.: SEKTÖRÜN REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI

EYLEM ADI	DÖNEM	SORUMLU BİRİM	İŞBİRLİĞİ KURULUŞU
MAKİNE SEKTÖRÜ İÇİN UYGULANAN EKONOMİ BAKANLIĞI URGE PROJESİNİN TAMAMLANMASI	2015	DSO	EKONOMİ BAKANLIĞI, TEPAV
SEKTÖRÜN MARKALAŞMA DESTEKLERİNE İLİŞKİN BİLGİLENDİRİLMESİ	2014 - 2018	DSO	DENİB
İHRACATTA ZORUNLU TUTULAN BELGELERİN SAĞLANDIĞI AKREDİTASYON KURUMLARININ TÜRKİYE' DE AÇILMASI İÇİN LOBİ YAPILMASI	2014,2015	DSO ,DENİB	EKONOMİ BAKANLIĞI
ISO, CE VB.GİBİ KALİTE BELGELERİNİN FİNANSMANI İÇİN VERİLEN HİBE VE DESTEKLER KONUSUNDA FARKINDALIK SAĞLANMASI	2014 - 2018	DSO	ABİGEM
İHRACATTA KDV İADE SÜRECİNİN HIZLANDIRILMASI İÇİN LOBİ FAALİYETLERİ YAPILMASI	2014,2015	DSO, DENİB	

**MERDİVENALTI
FİRMALARLA
MÜCADELEDE ETKİN BİR
ROL OYNANMASI**

SÜREKLİ

DENİZLİ PLATFORMU

**SEKTÖRÜN ORTAK
KULLANABİLECEĞİ ARGE
MERKEZİ VE BİR METAL
LABRATUVARININ
KURULMASI**

2014-2015

DSO

GEKA

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	PERFORMANS HEDEFLERİ				
	2014	2015	2016	2017	2018
URGE PROJESİNİN TAMAMLANMASI		1			
MARKALAŞMA DESTEKLERİ EĞİTİMİ	1	1	1	1	1
TURQUALİTY DESTEKLERİ KONUSUNDA BİLGİLENDİRME TOPLANTISI	1		1		1
HİBE VE DESTEKLER KONUSUNDA BİLGİLENDİRME TOPLANTISINA KATILIMCI SAYISI	1	1	1	1	1
LOBİ FAALİYETLERİ SAYISI	5	5	5	5	5
METAL LABRATUVARININ KURULMASI FİZİBİLİTESİ	1				
ARGE MERKEZİ VE METAL LABORATUVARININ KENDİSİ		1			

STRATEJİK AMAÇ 3: SEKTÖRÜN REKABET GÜCÜNÜN VE PAZAR PAYININ ARTIRILMASINI SAĞLAMAK
HEDEF 2.4.1.: ŞİRKETLERİN PAZARLAMA KAPASİTESİNİN ARTIRILMASI

EYLEM ADI	DÖNEM	SORUMLU BİRİM	İŞBİRLİĞİ KURULUŞU
DENİZLİ' DEN BİR SEKTÖR İŞLETMESİNİN TURKQUALİTY PROGRAMINA KATILMASI İÇİN TANITIMLAR YAPILMASI	2015	DSO	GEKA, ABİGEM
SEKTÖRDE PAZARLAMA PERSONELİ YETİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ÜNİVERSİTE İLE SERTİFİKA PROGRAMLARI DÜZENLEMEK	2015	DSO, MAKİNE MÜH.ODASI	PAÜ
SEKTÖRÜ MARKALAŞMA DESTEKLERİNE İLİŞKİN OLARAK BİLGİLENDİRMEK	2014-2018	DSO,DENİB	
ŞİRKETLERİN YÖNLENDİRİLECEĞİ YENİ PAZARLAR İÇİN PAZAR ARAŞTIRMASI YAPTIRILMASI	2015- 2018	DSO,DENİB	ABİGEM
FUAR KATILIMLARI İÇİN SEKTÖRÜN ÜRETTİĞİ ÜRÜNLERİN HACMİNİ DİKKATE ALAN DÜZENLEMELER YAPILMASI İÇİN LOBİ YAPILMASI	2015,2016	DSO, DENİB	EKONOMİ BAKANLIĞI
İHRACATTA ZORUNLU TUTULAN CE BELGESİ	2015	DSO,DENİB	

**GİBİ AKREDİTASYON
KURUMLARININ
TÜRKİYE' DE AÇILMASI
İÇİN LOBİ YAPILMASI**

İHRACATTA KDV İADE SÜRECİNİN HIZLANDIRILMASI İÇİN LOBİ FAALİYETLERİ YAPILMASI	2014	DSO	DENİZLİ PLATFORMU
--	------	-----	----------------------

76

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	PERFORMANS HEDEFLERİ				
	2014	2015	2016	2017	2018
YAPILAN BİLGİLENDİRME TOPLANTILARINA KATILIM SAYISI		100	50	100	50
PAZARLAMA SERTİFİKA PROGRAMININ AÇILMASI		1			
HAZIRLANAN PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU		1	1	1	1
YAPILAN LOBİ FAALİYETLERİ GİRİŞİM SAYISI		5	3	2	2

3.6. UYGULAMA, İZLEME VE KOORDİNASYON MEKANİZMASI

Denizli Makine Sektörünün vizyonuna ulaşması ve hedeflerini gerçekleştirebilmesi, doğru politikaların tasarlanmış ve karara bağlanmış olması kadar, etkin uygulama ve izleme süreçlerinin mevcudiyetine de bağlıdır. Bu açıdan uygulama kapsamındaki takip ve tedbirlerin etkinliğini sürekli olarak izleyen, değişiklik gereksinimlerini zamanında saptayıp düzeltmeler önerebilen bir mekanizmanın kurulması gerekmektedir. Bu noktadan hareketle, stratejinin uygulanması ve izlenmesi amacıyla, DSO Yönetim Kurulu tarafından atanan bir DSO personeli koordinesinde toplanacak, DSO Makine Sektörü Komitesi üyelerinin kendi içinden seçeceği 4 kişiden oluşan bir “İzleme ve Yönlendirme Komitesi” kurulacaktır.

“İzleme ve Yönlendirme Komitesi”nin tüm sekretarya faaliyetleri DSO tarafından gerçekleştirilecektir.

Strateji belgesindeki eylemlere ilişkin durum değerlendirmesi yapmak üzere, sekretarya tarafından altı aylık aralıklarla bir izleme/değerlendirme raporu hazırlanacaktır. Hazırlanan bu raporlar, İzleme ve Yönlendirme Komitesine sunulacaktır.

Denizli Makine Sektörü stratejisinin etkinliğinin sağlanabilmesi için kamu ve özel sektör işbirliğinin de üst düzeyde kurulması önemlidir. Bu noktada Denizli Platformundan faydalanılacaktır. İzleme ve Yönlendirme Komitesi tarafından platformda görüşülmesi talep edilen konular DSO Yönetim Kurulu Başkanı aracılığıyla Denizli Platformuna taşınacaktır. Böylece, sanayi stratejilerinin doğası gereği, farklı aktörler arasında gerçekleştirilmesi gereken koordinasyon sağlanarak, politika sahiplenmesinde karşılaşılan sıkıntılar aşılmış ve mevcut

stratejinin proaktif bir takip mekanizması ile işbirliği ve devamlılığı temin edilmiş olacaktır.

Tüm bu çalışmaların yanısıra, İzleme ve Yönlendirme Komitesi de, üyeleri aracılığıyla özel sektör ile kamu kesimi arasında kurulan çeşitli diyalog mekanizmaları ile işbirliği halinde olacaktır. Gerekli hallerde, özel sektör ile kamu sektörünün işbirliği içerisinde olduğu çeşitli platformların gündeminde yer alan konular da İzleme ve Yönlendirme Komitesi’ne taşınabilecektir. Bu çerçevede, sanayi stratejisine ilişkin tüm konular İzleme ve Yönlendirme Komitesinde görüşülecektir.

Her 6 ayda bir kamu ve özel sektörde İzleme ve Yönlendirme Komitesi’nde değerlendirilen konular gerektiğinde DSO Yönetim Kurulu başkanı tarafından Platform aracılığı gerektiğinde ise bizzat kendisi tarafından ilgili bakanlıklara taşınarak, karar alıcı siyasi iradenin bilgilendirilmesi ve harekete geçirilmesi sağlanacaktır. Bu boyutuyla, sanayi stratejisinin uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi DSO koordinasyonunda, özel sektör- kamu işbirliği halinde gerçekleştirilmiş olacaktır.

3.7. HEDEF, STRATEJİ VE FAALİYETLERİN ULUSAL PLAN VE STRATEJİLER İLE UYUMU

Bu çalışma ile tanımlanan Denizli Makine Sektörü Stratejik Yol Haritası, Ulusal düzeyde hazırlanan kalkınma ve sanayi odaklı makro planların neredeyse il ölçeğinde detaylandırılmış mikro boyutu olarak nitelendirilebilir. Aşağıdaki bölümde özetlenen makro planlar gözden geçirildiğinde ulusal düzeyde saptanan plan ve stratejilerle uyum görülebilecektir. Bu nedenle belirlenen stratejilerin ulusal düzeyde de destekleneceği beklenmektedir.

3.7.1. ONUNCU KALKINMA PLANI (2014-2018)

2013 yılında açıklanan 10.Kalkınma Planı; “Yenilikçi Üretim, İstikrarlı Yüksek Büyüme “ başlığı altında “Ekonomi genelinde verimlilik artışları iki ana kanaldan gerçekleşmektedir. Birinci kanal her bir iktisadi sektörün daha verimli hale gelmesi, diğer bir deyişle sektör içi verimlilik düzeyinin artmasıdır. İkinci kanal ise daha yüksek verimlilik düzeyine sahip sektörlerin istihdam paylarının artması, işgücünün daha büyük bir bölümünün bu sektörlerle kaymasıdır. Her iki açıdan da imalat sanayii özel bir öneme sahiptir” şeklinde sanayinin gelişimine ilişkin iki stratejiyi vurgulamaktadır. Bunlardan ilki; mevcut sektörlerde verimlilik artışı, ikincisi ise; katma değeri yüksek sektörlerde istihdam yaratıcı yatırımların artırılmasıdır.

Plan, “Verimlilik artışı ve sanayileşmenin hızlandırılması yoluyla ihracata dayalı, özel sektör öncülüğünde rekabetçi üretim yapısının geliştirilmesi ” amacı ile “Yüksek ve İstikrarlı Büyüme” yi hedeflemektedir.

3.7.2. TÜRKİYE SANAYİ STRATEJİ BELGESİ (2011 - 2014)

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın öncülüğünde Türkiye'nin sanayi vizyonunu belirlemek amacıyla yapılan “Türkiye Sanayi Strateji Belgesi” nde uzun dönemli vizyon “Orta ve yüksek teknoloji ürünlerde Avrasya'nın üretim üssü olmak” olarak belirlenmiştir. 2011 – 2014 yıllarını kapsayan Türkiye Sanayi Stratejisi'nin genel amacı, “Türk Sanayisinin rekabet edebilirliğinin ve verimliliğinin yükseltilerek, dünya ihracatından daha fazla pay alan, ağırlıklı olarak yüksek katma değerli ve ileri teknoloji ürünlerin üretildiği, nitelikli

işgücüne sahip ve aynı zamanda çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüşümü hızlandırmak” olarak tanımlanmıştır.

Bu vizyon ve genel amaca yönelik aşağıda belirtilen stratejik hedefler belirlenmiştir;

- Orta ve yüksek teknoloji sektörlerin üretim ve ihracat içindeki payının artırılması,
- Düşük teknoloji sektörlerde katma değeri yüksek ürünlere geçişin sağlanması,
- Becerilerini sürekli geliştirebilen şirketlerin ekonomideki ağırlığının artırılması

3.7.3. 2023 TÜRKİYE İHRACAT STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI

Bilindiği üzere Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin Dış Ticaret Müsteşarlığı ile koordineli biçimde hazırladığı "2023 Türkiye İhracat Stratejisi" belgesi ile 2023'te toplam 500 milyar dolarlık ihracat hedefi konulmuştur. Çalışma ile 2023 yılında ihracatçı 24 sektörden hangisinin ne kadar ihracat yapacağı açıklanmıştır. Ulusal ihracat stratejisi belgesinde, birinci adımda makro ölçekte ülkenin ihracat stratejisinin uygulamaya aktarılması öngörülmüş, ikinci adımda ise sektörel kırılım yapılarak, ülke ölçeğinde 18 stratejik hedef, 72 ölçüt ve 24 sektörde strateji haritaları belirlenmiştir.

2023 Türkiye İhracat Strateji ve Eylem Planı'nda belirtildiği gibi Cumhuriyetin 100. yılında 500 milyar dolar ihracat hedefini gerçekleştirmek ancak tüm kurum ve kuruluşların bölge ve il düzeylerine kadar aynı hedef doğrultusunda yönlendirilmeleri ile mümkün olacaktır. Denizli Makine Sektörü de bu anlamda planı destekler stratejileri ile üzerine düşen görevi yerine getirme sorumluluğunu üstlenmiş durumdadır.

3.7.4. GİRDİ TEDARİK STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI (2013 - 2015)

Ekonomi Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanan GİTES ve Eylem Planı'nın vizyonu; "Girdi tedarikini güvence altına almış, ara malı üretiminde yetkinliğini artırmış bir ekonomi" olarak belirlenmiştir. Planın genel amacı ise; sanayinin ihtiyaç duyduğu ve yeni ürün üretimi ile teknolojik gelişmenin gerektireceği girdilerin tedarikinde süreklilik ve güvenliğin sağlanması, etkinliğin ve verimliliğin artırılması, ihracatta sürdürülebilir küresel rekabet gücü artışının temini, daha fazla katma değerini Türkiye'de bırakılması ve ara malı ithalat bağımlılığının azaltılmasıdır

Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) çalışmaları ile esas itibarıyla halihazırda ithal edilen girdilerin ülkeden temininin sağlanarak, girdi maliyetlerinin düşürülmesi ve böylece ihracata doğrudan rekabet gücü kazandırması hedeflenmiştir.

3.7.5. TÜRKİYE MAKİNE SEKTÖRÜ STRATEJİ BELGESİ VE EYLEM PLANI (2011-2014)

T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan 2011-2014 Türkiye Makine Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nda, Genel Amaç aşağıdaki şekilde belirtilmiştir; "Makine Sektörünün Geliştirilmesi ve Yüksek Teknolojili Ürünlerin İmal Edilmesinin Sağlanması"

Hedefler ise ;

- "Katma Değeri" ve "Marka Değeri" yüksek makine sanayine dönüşümü sağlayıcı hukuki düzenlemeleri ve yapısal tedbirleri hayata geçirmek.

- Yurtiçi ve yurtdışında sürdürülebilir büyümeyi ve ölçek ekonomisinin avantajlarını yakalamak amacıyla sektöre yönelik sağlıklı finansal çözümler sağlamak.
- Sürdürülebilir, yetkinliğini kazanmış, yüksek performansa sahip, teknoloji odaklı, öğrenmeye ve değişime açık her düzeyde insan kaynağı sağlamak.
- Türk Makine Sektörünün kalite, güven ve teknoloji unsurlarını ön plana çıkararak, yurt içinde ve dışında etkin bir tanıtım yapmak ve ihracatı arttırmak.
- Global düzeyde rekabet edebilen, katma değerleri yüksek ürünler üretebilmek için AR-GE ve inovasyon yapmak"³³.

Olarak sıralanmıştır.

Denizli Makine Sektörü Yol Haritası çalışmasında vizyon, "Makine Sektöründe teknoloji ihraç edebilen şirketlerimiz ile dünya çapında markalar oluşturmak" şeklinde tanımlanmıştır. Görüldüğü üzere; vizyon yukarıda belirtilen makro politikalar ile uyumludur. Sektörün altyapısını güçlendirmek, Sektörün katma değeri yüksek ürün üretimine geçmesini sağlamak, Sektörün rekabet gücünün ve Pazar payının arttırılmasını sağlamak şeklinde belirlenen stratejik amaçlar ise ulusal politikalara katkıda bulunacak niteliktedir.

3.8. SONUÇ

Denizli, 1980'li yıllarda, uygulanan teşvik politikaları ile büyük bir ivme kazanan sanayi yatırımlarından sonra ihracatla tanışmıştır. Tekstil sektöründe odaklanan ve büyük başarı kazanan Denizlili ihracatçılar, ilin dışarıya açılmasında önemli bir rol oynamıştır. Ancak bu

³³ (T.C.SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI, SANAYİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, 2011)

başarıya rağmen ihracatın odaklandığı tekstil sektörünün düşük teknoloji sınıfında olmasından dolayı, yarattığı katma değer sarf edilen emek ile doğru orantılı gelişmemiştir. Bu nedenle Denizli sanayisinin orta ve uzun dönemde niteliğini yükseltecek yapısal bir dönüşüme ihtiyacı vardır.

Aksi takdirde düşük teknolojili sanayi ile fakirleşerek büyüme sürecine girilmesi söz konusu olacaktır ki; bu da ilin sosyo- ekonomik gelişmesinde negatif yönlü bir baskı oluşturacaktır.

Makine sanayii, ülkelerin gelişmesinde anahtar rol oynayan, tüm sektörleri etkileyecek lokomotif gücü olan ve yüksek katma değer yaratan bir sektördür. Anadolu'nun sanayileşmiş şehirlerinden olan Denizli'de de bu sektörün gelişmesi için girişimcilik yeteneği, dış dünyaya açıklık ve sanayi tecrübesi gibi

birçok itici unsur ile gelişmiş tekstil, mermer ve kablo sanayii gibi çekici unsurlar bulunmaktadır.

Hemen hemen hepsi KOBİ ölçeğinde olan makine sektörü firmaları aile işletmesi niteliğinde olup, yönlendirme desteğine ihtiyaç duymaktadırlar. Ölçek ekonomisi açısından dezavantajlı durumda olan bu şirketlerin sürdürülebilir başarısı orta ve ileri teknoloji şirketleri olmalarına bağlı görünmektedir. Çünkü Çin başta olmak üzere Uzak Doğu ülkeleri fiyat bazlı rekabet etmektedirler. Oysa bir Avrupa Birliği ülkesi olmayı hedefleyen ülkemizde Çin'in özellikle istihdam koşullarında üretim yapmak mümkün değildir. Bu nedenle kalite ve/veya teknoloji seviyesi yüksek üretim , etkin pazarlama, katma değeri yüksek ürünler ve markalaşma, sektörün büyümesi için üzerinde odaklanılması gereken konulardır.

**DENİZLİ İLİ
MAKİNE SEKTÖRÜ STRATEJİK YOL
HARİTASI**

4. EKLER

EK.1

ANKET ÇALIŞMASINA KATILAN SEKTÖR FİRMALARI

SIRA NO.	FİRMA ÜNVANI
1	ABH MAKİNA VE DİŞLİ SANAYİ
2	AĞAÇLAR MOBİLYA
3	AKAN KARDEŞLER MAKİNE LTD. ŞTİ.
4	AKIN DAMPER
5	AKİ ÇELİK SAN. TİC.
6	AKİ-AS TEKNİKEL ALETLERİ SAN. TİC.
7	AKSEON DEMİR-ÇELİK
8	ALTINEL MAKİNE
9	AR DÖKÜM MERDANE SAN.
10	AYHA ASANSÖR
11	AYKURT TORNA SAN. TİC.
12	AYSAN DEKORATİF RAF. SİSTEMLERİ
13	AZİM JANT
14	BAYRAM CANDAN
15	BAY-SU ARITMA SİSTEMLERİ SATIŞ VE DAĞITIM
16	BOZDEMİR MAK
17	BSM BAHÇELİ MAKİNA SAN. TİC.
18	BTM BİRLİK TORNA MAK SAN. TİC.
19	BURSALIOĞLU MAKİNE LTD. SAN. ŞTİ.
20	BUZSAN BUZDOLABI KULUÇKA MAK.İM.SAN.
21	CAFER BAKİ (ŞAN-İŞ TORNA)
22	CANSU METAL İŞLEME SAN TİC LTD STİ
23	CEYLAN ÇELİK SAN. TİC.
24	CİRİT ASANSÖR ELEKTRİK MAKİNE
25	CÜNEYT DALYANOĞLU OTO HÜR
26	ÇAĞLA DEKOR MADEN TEKSTİL SAN. LTD. ŞTİ.
27	ÇALIŞKAN ISI CİHAZLARI SAN.
28	ÇRZ KURUYEMİŞ MAK. GIDA TAR. VE HAYV. SAN. TİC.
29	ÇÜMEN HİDROLİK İŞ MAKİNELERİ TEKSTİL SAN.TİC.
30	DENİZLİ ÇELİK KAPI İTH.-İHR. SAN. TİC.
31	DENİZLİ FERFORJE
32	DENİZLİ GÜNNUR OTO.TEKSKONF.ELEK.PET.ÜR.GIDA
33	DENİZLİ GÜNNUR OTO.YEKS.KONF.ELEKT.PET.ÜR.GIDA
34	DENİZLİ ÖZSTAR KURUYEMİŞ MAKİNA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
35	DİMAN MAK. MÜH. DEKORATİF DEM. SAN. TİC.
36	DMS DENİZLİ DÖKÜM SAN. TİC. A.Ş.
37	DNZ MURAT TORNA METAL MAK. SAN.
38	DOĞAN İNŞ. MAL. HARF. NAKL. İŞ MAK. SAN. TİC.
39	DOĞAN VİNÇ SAN. TİC. A.Ş.

SIRA NO.	FİRMA ÜNVANI
41	DOĞRAR METAL SAN.LTD.ŞTİ.
42	EKE METAL GRUP
43	EKİZOĞLU MAK. MERMER TEKS. SAN. TİC.
44	EKİZOĞLU MAK. MERMER TEKS. SAN. TİC.
45	EK-MAK METAL İŞLEME MAK. SAN. TİC
46	ELTEKSMAK ELEKTRİK ELEKTRONİK MAK.SAN.TİC.
47	ENŞAH ENERJİ MAK.
48	ERTAŞ İNŞ. PET. ÜR. TİC. SAN. HONAZ ŞUBESİ
49	ES-BA MAKİNE
50	FATİH PROFİL SAN. VE TİC. A.Ş.
51	FNT AHŞAP İŞLEME MAKİNELERİ SAN. TİC.LTD.ŞTİ
52	FREKANS MAKİNE SAN. TİC.
53	GERMETAL
54	GÖKDELEN İSKELE-KALIP SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
55	GÜÇSAN MAKİNE SAN. TİC.
56	GÜNALP MAKİNA OTOMASYON
57	GÜRDAL DEMİRAY
58	HAKAN GÜMÜŞ (GÜMÜŞ YILDIZ MAKİNA VE FER.)
59	HD KAÇUK SAN. TİC.
60	HIZIR TORNA DEKORATİF DEMİR SAN. TİC.
61	HİDRO-TEKNİK FAB. MALZ. SAN. TİC.
62	ISISAN ELEKTRİKLİ ALETLER SAN. TİC
63	İŞİK DÖKÜM
64	İMMAK
65	KAMAK KALIP MAKİNE SAN. TİC.
66	KARAASLAN HURDACILIK LTD. ŞTİ
67	KARASU
68	KİBAROĞLU DÖKÜM OTOMATİV NAKLİYE İNŞ.
69	KONMAK KONYALILAR MAKİNE İML.
70	KROM MUTFAK SANAYİ
71	KURTULUŞ İRFAN MANCAR MANCARLAR REVOLVE
72	KURTULUŞ İRFAN MANCAR MANCARLAR REVOLVE
73	KÜÇÜKER MAKİNA SAN. TİC. A.Ş.
74	MAKSAL TORNA AHMET DOĞRU
75	MEGO FAN METAL MAKİNE SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
76	MEHMET BAYKARA
77	OR-PAN MÜHENDİSLİK
78	OTO YILDIZ SAN. TİC
79	ÖZEN MAKİNA
80	ÖZKAN DEKORATİF RAF SİSTEMLERİ MOBİLYA SAN.
81	ÖZKAN MAKİNE
82	Özlem ÖZTÜRK (ONUR FERFORJE MAK.VE NAKLİYE)

SIRA NO.	FİRMA ÜNVANI
84	PAMUKKALE KURUYEMİŞ MAK. SAN. TİC. LTD. ŞTİ
85	PETFORM LTD. ŞTİ.
86	RAMAZAN ÇIPLAN-BAYRAM KUZEY
87	RTİ MÜHENDİSLİK İNŞAAT TESİSAT GIDA SAN. TİC. LTD.ŞTİ
88	SAADET YILDIRIM (YILFER METAL)
89	SAFALILAR HURDA
90	SİNYOL BORU EKLEME MAKİNALARI SAN. TİC.
91	ŞAHBANLAR DEMİR
92	ŞEVVAL KURUYEMİŞ MAK.İML.GIDA SAN.TİC.
93	TUNCAY DANK ABG KALIP MAKİNE İML.TORNA
94	TÜMASAN MAKİNE İMALATI, ISIL SİSTEMLERİ, ÜR. PAZ.LTD. ŞTİ.
95	TÜRKEİRAY
96	UYGAR MAKİNA SAN. TİC.
97	UYGUN KONTEYNER MAL.İMLİ.İÇ DIŞ TİC.
98	YAŞAM JEOTERMAL CAM MÜH. MAD. SAN. TİC.
99	YAZICILAR TARIM ALETLERİ SAN. TİC.
100	ZİMEK MAKİNE MERMER SAN. TİC.

EK.2

BİREBİR GÖRÜŞMELERE KATILAN FİRMALAR

SIRA NO.	FİRMA ADI
1	ARDÖKÜM MERDANE SAN
2	ASKON DEMİR-ÇELİK SAN. VE TİC.
3	AYHA ASANSÖR MAK.İML.SAN.TİC.
4	AYKURT TORNA SAN.TC.
5	AYSAN DEKORATİF RAF SİS.İML.
6	BMS BAHÇELİ MAKİNE SAN.TİC.
7	BTM-BİRLİK TORNA MAKİNE SAN.TİC.
8	BURSALIOĞLU MAKİNE SAN.
9	CANSU METAL İŞLEME SAN.TİC.
10	CÜNEYT DALYANOĞLU OTO HÜR
11	ÇALIŞKAN ISI CİHAZLARI SAN.
12	DENİZLİ ÖZSTAR KURUYEMİŞ MAK.SAN.VETİC.
13	DNZ MURAT TORNA METAL MAK. SAN.
14	DOĞAN İNŞ.MAL.HAFR.NAKL.İŞ MAK.SAN.TİC.
15	DOĞRAR METAL SAN.LTD.ŞTİ.
16	EKE METAL GROUP
17	ELTEKSMAK ELEKTRİK ELEKTRONİK MAKSAN.TİC.
18	FATİH PROFİL SAN.TİC A.Ş.
19	FNT AHŞAP İŞL.MAKİNA.SAN.TİC.(ORGANİZE)
20	FREKANS MAKİNE SAN.TİC.
21	GERMETAL MAKİNE SAN.MÜH.TİC.
22	GÖKDELEN İSKELE KALIP SAN.
23	HD KAUÇUK SAN.TİC.
24	HİSAR ELEKTRİK, ELEKTRONİK, MÜHENDİSLİK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
25	İMTAŞ AKARYAKIT DEMİR, ÇELİK, NAKLİYAT YAPI MALZEMELERİ MADENCİLİK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
26	İZMİRLİOĞLU RULMAN SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
27	KONMAK KONYALILAR MAKİNE İML.
28	KURTULUŞ İRFAN MANCAR MANCARLAR REVOLVE
29	MEGO FAN.METAL MAKİNE SAN.TİC.

30	MEHMET BAYKARA(AKMETAL FERFORJE İML.TİC.)
31	OTÇU RULMAN
32	POLO OTOMASYON ELEKTRİK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
33	PROTON OTOMASYON ELEKTRİK MAKİNA İNŞAAT TAAHHÜT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
34	SİNYOL BORU EKLEME PARÇALARI SAN.TİC.
35	ŞAHLAN HİDROLİK MAK. SAN.TİC.
36	ŞEVVAL KURUYEMİŞ MAK.İML.GIDA SAN.TİC.
37	TUNCAY DANK ABG KALIP MAKİNE İML.TORNA
38	UYGAR MAKİNE SAN.TİC.
39	YAŞAM JEOTERMAL CAM MÜH.DOĞALGAZ MİM.İNŞ
40	ZİMEK MAKİNE MERMER SAN.TİC.

EK.3

BİREBİR PAYDAŞ GÖRÜŞMELERİNE KATILAN SEKTÖRÜN PAYDAŞ KURUMLARI

1	DENİZLİ VALİLİĞİ
2	GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI (GEKA)
3	MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
4	PAÜ, MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DEKANLIĞI
5	DENİZLİ KOSGEB İL MÜDÜRLÜĞÜ
6	DENİZLİ İŞKUR İL MÜDÜRLÜĞÜ
7	MAKİNE SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ (MAKSİAD)
8	PAMUKKALE TEKNOKENT A.Ş.
9	ORHAN ABALIOĞLU ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ
10	ATATÜRK ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ
11	TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU (TKDK)

EK.4. DENİZLİ MAKİNE SEKTÖRÜ STRATEJİK YOL HARİTASI ÇALIŞTAYI KATILIMCILARI

S.NO	KATILIMCI ADI VE SOYADI	FİRMA/KURUM ÜNVANI
1	ENİS ERDAL	DENİZLİ ABİGEM
2	MUSTAFA ÖZTÜRK	DENİZLİ ABİGEM
3	SIDIKA ARIKAN	DENİZLİ ABİGEM
4	ABDULLAH BAKİ YAŞI	ATATÜRK ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ
5	İLKER EFE	ATATÜRK ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ
6	MESUT MORGÜL	ATATÜRK ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ
7	SÜLEYMAN BÜBER	ATATÜRK ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ
8	HÜSSEM KAYHAN	AYHA ASANSÖR MAK.İML.SAN.TİC.
9	ARİF BAĞÇELİ	BMS BAĞÇELİ MAKİNE SAN.TİC.
10	CİHAN DELİGÖZ	DENİZLİ SANAYİ ODASI
11	ERHAN ASLAN	DENİZLİ SANAYİ ODASI
12	GÜLTEKİN OKAY SALGAR	DENİZLİ SANAYİ ODASI
13	İSMAİL TİLLEM	DENİZLİ SANAYİ ODASI
14	MEHMET TOSUNOĞLU	DENİZLİ SANAYİ ODASI
15	ZEREN GERELİOĞLU	DENİZLİ SANAYİ ODASI
16	EMRAH POSLU	ELTEKSMAK ELEKTRİK ELEKTRONİK
17	ALİ FİLİZ	FATİH PROFİL SAN.TİC A.Ş.
18	AHMET TOKAT	FREKANS MAKİNE SAN.TİC.
19	İSMAİL HAKKI GERELİOĞLU	GERMETAL MAKİNE SAN.MÜH.TİC.
20	BERRİN ÖZBAŞ	GÖKDELEN İSKELE KALIP SAN.
21	BARIŞ KIYAK	GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI
22	EMRAH ÇELİK	GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI
23	İRFAN SEZGİN	GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI
24	ÖZGÜR AKDOĞAN	GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI
25	SÜLEYMAN ALATA	GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI
26	EKREM ATEŞ	HD KAUCUK SAN. TİC.
27	ÖZGÜR BAŞARAN	HİSAR ELEKT., ELEKTRONİK, MÜH.SAN.VE TİC.LTD ŞTİ
28	FATMA GÜLER	KONMAK KONYALILAR MAKİNE İML.
29	ORHAN ÖZÖLÇER	KONMAK KONYALILAR MAKİNE İML.
30	HARUN KEMAL ÖZTÜRK	MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
31	NEZAHAT TÜRKÖZ	NT EĞİTİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ
32	RAMAZAN CEYLAN	ORHAN ABALIOĞLU ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ
33	VAKKAS SOLMAZ	ORHAN ABALIOĞLU ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ
34	Prof.Dr. HASALETTİN DELİGÖZ	PAMUKKALE TEKNOKENT A.Ş.
35	Prof.Dr.MUZAFFER TOPCU	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ
36	ECE BİROĞLU	POLO OTOMOSYON
37	FARUK ALYAZ	ŞAHLAN HİDROLİK MAK. SAN.TİC.
38	ENGİN BOYACI	ŞEVVAL KURUYEMİŞ MAK.İML.GIDA SAN.TİC.
39	ÜMİT DAĞDEVİREN	TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU
40	TUNCAY DANK	TUNCAY DANK ABG KALIP MAKİNE İML.TORNA
41	FİKRET EFE	UYGAR MAKİNE SAN.TİC.

EK.5

VİZYONER İBARELER	PUAN
ÖNCE İNSAN - (UZMANLAŞMA)	13
TEKNOLOJİ İHRAÇ EDEN	10
HAYAL VE TASARIM	8
ENERJİ- VERİMLİ TEMİZ ENERJİ-YENİLEBİLİR ENERJİ	6
İNOVASYON	4
TEKSTİL,GIDA,KABLO VE MERMER MAKİNELERİNDE DÜNYA ÜRETİM ÜSSÜ	4
SAVUNMA SANAYİ ÜRÜNLERİ ÜRETMEK	4
KATMA DEĞERİ YÜKSEK	3
HER FİRMANIN EN AZ 1 PATENTİ OLAN	2
KENDİ KENDİNE YETEBİLEN	1
MARKA-ÜRÜN	1
ÇEVRE	0
DEĞİŞİM	0
NORMLARI BELİRLEYEN	0
ANAHTAR TESLİM TESİS ÜRETEEN	0
KÜMELENMESİNİ TAMAMLAMIŞ	0
NANOTEKNOLOJİ DÜZEYİNDE	0
İNSANSIZ TEKNOLOJİ İLE ULAŞIM	0
FARKLI MATERYAL ÜRETEBİLME	0

GRUP HEDEF 2023

EKİP ÜYELERİ

FİRMA/KURUM	KATILIMCI ADI VE SOYADI
GERMETAL MAKİNE SAN.MÜH.TİC.	İSMAİL HAKKI GERELİOĞLU
GÖKDELEN İSKELE KALIP SAN.	BERRİN ÖZBAŞ
UYGAR MAKİNE SAN.TİC.	FİKRET EFE
GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI	ÖZGÜR AKDOĞAN
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ	PROF.DR.MUZAFFER TOPCU
DENİZLİ SANAYİ ODASI	CİHAN DELİGÖZ

ÇALIŞMA ALANI :

Finansal Teşvikler ve Mevzuat

STRATEJİ ÖNERİSİ

STRATEJİ ALANI :Finansal Teşvikler ve Mevzuat					PERFORMANS HEDEFİ (BAŞLAMA - BİTİŞ TARİHİ)			MALİYET (TL)		
HEDEF	EYLEM	ALT STRATEJİ	SORUMLU KURUM	PERF.GÖSTERGELERİ	KISA VADELİ (ERTELEME KAPALI)	ORTA VADELİ	UZUN VADELİ	KISA VADELİ (ERTELEME KAPALI)	ORTA VADELİ	UZUN VADELİ
İnşaat Teşvik Mevzuatında Makine Sektörünün Öncelikli İhtiyaçları Olarak Alınması	Bu konular için bakanlıklar nezdinde lobi faaliyetleri yapmak.		Denizli Platformu							
Belediye ve TOKİ'nin Uzun ve Kısa Sanayi Siteleri ve Bölgelerinin Yapılmasının Sağlanması.	Bakanlıklar ve belediye nezdinde ilgili lobi faaliyetlerinin yapılması		Denizli Platformu							
Firmaların kendi bünyesinde çalıştırdığı kalifiye eleman yetiştirilmesine destek mekanizmasının oluşturulması	Bu konuda lobi faaliyetlerinin başlatılarak ilgili kurumlar arası sonuç yönlük işbirliğini artırmak.		Denizli Platformu							
İnşaat teşvik mevzuatında,makine imalatında yurt içinden 2.el makine alınmasına destek kapsamına alınması için lobi faaliyetleri yapmak.	Lobi faaliyetlerinin yapılması		Denizli Platformu							
Savunma sanayinin denizlide oluşturulması için gerekli girişimlerin başlatılması.	1-) Denizlide savunma sanayi ile ilgili çatı organizasyonunun(şirket,demek) kurulması.2-)Savunma sanayinin tepe noktasında çalışmış bir veya iki uzman personelin istihdamı.3-)Uzman personelin denizli makine sanayisinin yapabileceği işleri belirlemesi.4-)Devlet tarafından yapılacak yatırımların denizliye yapılmasının yönlendirilmesi.		Denizli Platformu							
Belediyenin sanayi bölgelerine toplu taşıma probleminin çözülmesini sağlanması	Denizli belediyesine lobi faaliyetinde bulunulması.		Denizli Platformu	İlk 6 ayda organize ve İzmir asfaltına belediye otobüs hatlarının kurulması.Sonraki 2 yıl içinde hafif raylı sistemin organize ve İzmir asfaltına ulaşması.						

DENİZLİ İLİ MAKİNE SEKTÖRÜ-STRATEJİK YOL HARİTASI

Strateji Alanı:					Performans Hedefi (Başlama ve Bitiş Tarihi)						Maliyet (TL)			
Hedef	Eylem	Alt Strateji	Sorumlu Kurum	Perf. Göstergesi	Kısa vadeli		Orta vadeli		Uzun Vadeli		Kısa vadeli		Orta vadeli	Uzun Vadeli
1 Eğitim Kurumlarının altyapısının güçlendirilmesi	Meslek Liselerinin ortaokul kısmının açılması		MEB											
2	AB projelerinden faydalanılması		Okullar											
3	KOSGEB GEKA Projelerinden faydalanılması		Okullar											
4	30 firma sponsorluk ziyareti		Okullar											
5	Döner sermayenin çalışmalarının yapılması		MEB											
	Öğrencilerin Sigorta yapılması		SGK ve MEB											

Strateji Alanı:					Performans Hedefi (Başlama ve Bitiş Tarihi)						Maliyet (TL)			
Hedef	Eylem	Alt Strateji	Sorumlu Kurum	Perf. Göstergesi	Kısa vadeli		Orta vadeli		Uzun Vadeli		Kısa vadeli		Orta vadeli	Uzun Vadeli
1 İnovasyon ile ilgili teşvik projelerinin geliştirilmesi	İnovasyon yapan öğrenci ve öğretmenlerin desteklenmesi		DTO, DSO, Sanayi bak., Kosgeb, MEB, İşkur		1		2		3					
2	Sanayi inovasyon beklentileri havuzu oluşturulması		DSO, DTO				x							

DENİZLİ İLİ MAKİNE SEKTÖRÜ-STRATEJİK YOL HARİTASI

Strateji Alanı:					Performans Hedefi (Başlama ve Bitiş Tarihi)			Maliyet (TL)		
Hedef	Eylem	Alt Strateji	Sorumlu Kurum	Perf. Göstergesi	Kısa vadeli	Orta vadeli	Uzun Vadeli	Kısa vadeli	Orta vadeli	Uzun Vadeli
1	MYO'na geçen öğrencilerin ilde tutulması ve istihdamının sağlanması		MEB							
2	İkinci öğretimin açılması ve öğrencilerin teşviki		YÖK							
3	Bursun ağırlıklı olarak yerel öğrencilere verilmesi		DSO, DTO, MEB							
4	burs karşılığı iş garantisi sağlanması		Firmalar ve İşkur							
5										

Strateji Alanı:					Performans Hedefi (Başlama ve Bitiş Tarihi)			Maliyet (TL)		
Hedef	Eylem	Alt Strateji	Sorumlu Kurum	Perf. Göstergesi	Kısa vadeli	Orta vadeli	Uzun Vadeli	Kısa vadeli	Orta vadeli	Uzun Vadeli
1	Öğrencilerin Kendi mezun oldukları alanda çalışmalarının teşvik edilmesi		ÇSGB		1	2	3			
2	Devlet özel sektör maaşlarının dengelenmesi		ÇSGB			x				
3	SGK Sübvansyonunu		ÇSGB							
4	mezun olduğu iş kolunda 5 yıl çalışma zorunluluğu		ÇSGB							
5	İstihdam garantisi ile ilgili düzenlemeler		DSO, DTO, ÇSGB, Okullar, Sanayi							

GRUP YAPSAT

EKİP ÜYELERİ

AYHA ASANSÖR MAK.İML.SAN.TİC.	HÜSSEM KAYHAN
BMS BAHÇELİ MAKİNE SAN.TİC.	ARİF BAĞÇELİ
GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI	İRFAN SEZGİN
GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI	EMRAH ÇELİK
ATATÜRK ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ	SÜLEYMAN BÜBER
ORHAN ABALIOĞLU ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ	RAMAZAN CEYLAN
DENİZLİ SANAYİ ODASI	İSMAİL TİLLEM

ÇALIŞMA ALANI :

İlişkiler ve Pazarlama

STRATEJİ ÖNERİSİ

STRATEJİ ALANI : İŞBİRLİKLERİ VE PAZARLAMA					PERFORMANS HEDEFİ (BAŞLAMA - BİTİŞ TARİHİ)			MALİYET (TL)		
HEDEF	EYLEM	ALT STRATEJİ	SORUMLU KURUM	PERF.GÖSTERGELERİ	KISA VADE (BİR YIL İÇİNDE)	ORTA VADEDE	UZUN VADEDE	KISA VADE (BİR YIL İÇİNDE)	ORTA VADEDE	UZUN VADEDE
VİZYON ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÜRETİMİN PAZARLANABİLİMLİĞİ İÇİN NİTELİKLİ İSTİHDAM VE İŞ GÜCÜNÜ OLUŞTURMAK	1)PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİNDE KURULABİLECEK PAZARLAMA BÖLÜMÜYLE GEREKLİ NİTELİKLERİN KAZANDIRILMASI, 2)ÖĞRENCİLERİN STAJLARININ DAHA VERİMLİ GERÇEKLEŞTİRİLMESİ		PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ, İLGİLİ KURUMLAR	ÇALIŞMAYA BAŞLAYAN ÖĞRENCİ SAYISI	2014	2020				
DENİZLİDEKİ FİRMALARDA PAZARLAMA STRATEJİLERİ GELİŞTİRMEK	1) FİRMALARIN BİLİNCLENDİRİLMESİ 2)İMALAT VE PAZARLAMANIN AYRIŞTIRILMASI		ODALAR, YEREL MERCİLER	KURULAN DEPARTMAN SAYISI	2014	2020				
İHRACAT YAPMAK İSTEYEN FİRMALARIN DESTEK ALMASI	1)İHRACAT PROSEDÜRLERİ VE BİLGİSİ HAKKINDA DANIŞMANLIK HİZMETİ VERİLMESİ, 2)BÜROKRATİK İŞLEMLERİN HIZLANDIRILMASI		ODALAR, YEREL MERCİLER	İHRACATA BAŞLAYAN FİRMA SAYISI	2014	2020				

Kaynakça

- (TOBB), n. t. (tarih yok). www.TOBB.org.tr. Mayıs 05, 2014 tarihinde alındı
- Doç.Dr.Hüseyin TAŞTAN, M. A. (tarih yok). *Türkiye İmalat Sanayiinde Bölgesel ve Sektörel Ücret Eşitsizliği*. Mayıs 09, 2014 tarihinde dergipark.ulakbim.gov.tr/iuifm/article/download/.../1023020502:file:///C:/Users/user/Desktop/L%C4%B0TERAT%C3%9CR%20%C3%87ALI%C5%9EMASI/21803-47458-1-SM.pdf adresinden alındı
- DSO. (tarih yok). *İstatistikler*. Mayıs 12, 2014 tarihinde www.dso.org.tr: <http://www.dso.org.tr/images/file/istatistik/2009/d03.pdf> adresinden alındı
- ERKEK, S. (2009). *Makine İmalat Sanayi Sektör Analizi*. Konya: Konya Ticaret Odası.
- GEKA. (tarih yok). www.geka.org.tr. mayıs 05, 2014 tarihinde Ekonomik Bülten, TR32 Bölge Planı Özel Sayısı/2013: <http://geka.org.tr/yukleme/planlama/geka%20b%C3%BCiten%20aral%C4%B1k%202013.pdf> adresinden alındı
- GÜNAY, D. (tarih yok). *Sanayi ve Sanayi Tarihi*. Mayıs 10, 2014 tarihinde www.durmusgunay.com: <http://www.durmusgunay.com/linkler/9.sanayiVeSabayiTarihi.pdf> adresinden alındı
- İhracat Stratejileri, Analiz. (2013). *Turkishtime*, 8.
- KILIÇ, N. (2013, Aralık). İş ve İnşaat Makineleri Sektörü. *AR& GE BÜLTEN*, 24.
- KODAU, T. (1988). Atatürk Döneminde 1923-1938 Denizli Sanayisi. *PAÜ Eğitim Fakültesi(4)*, 68-73.
- Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği. (tarih yok). *Makinede Dünyanın Yükselen Tercihi*. 1.
- Mevlana Kalkınma Ajansı. (2012). *Bölgesel Araştırma Raporları Serisi 2012*. Mayıs 5, 2014 tarihinde www.mevlana.gov.tr: <http://planlama.mevka.org.tr/attachments/article/22/%C3%84%C2%B0hracatta%20Bolgenin%20Stratejik%20Sektorleri.pdf> adresinden alındı
- SAK, G. (2012, Aralık 26). Çok Alarmlar Belirdi: Türkiye Sanayisizleşiyor. Mayıs 5, 2014 tarihinde www.tepav.org.tr. adresinden alındı
- Sanayi Kapasite Raporu İstatistikleri 2013*. (tarih yok). Mayıs 10, 2014 tarihinde www.tobb.org.tr: <http://sanayi.tobb.org.tr/istatistik2013.php> adresinden alındı
- Stratejik yönetim/Stratejik Planlama*. (2012, Nisan 18). http://strateji-nedir.blogspot.com.tr/2012/04/stratejik-yonetim-stratejik-planlama-ic_18.html adresinden alınmıştır
- T.C. 10.KALKINMA PLANI. (2013, Temmuz 02).

- T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Genel Müdürlüğü. (2014). *Makine Sektörü Raporu 2013/2, Sektörel Raporlar ve Analizler Serisi. 3 20*, 2014 tarihinde www.sanayi.gov.tr adresinden alındı
- T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI. (Ağustos,2012). *KOBİ İŞBİRLİĞİ VE KÜMELENME PROJESİ*. Çorum Tarımsal Gıda İşleme Makineleri Sektörü Strateji Raporu, Ankara.
- T.C.BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI. (2013). *Ara Malı İthalatı. SANAYİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, ANKARA.*
- T.C.SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI, SANAYİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ. (2011, Şubat). *TÜRKİYE MAKİNA SEKTÖRÜ STRATEJİ BELGESİ VE EYLEM PLANI 2011-2014.*
- TC.BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI. (2014). *MAKİNE SEKTÖRÜ RAPORU 2013/2*. Sanayi Genel Müdürlüğü, Ankara.
- TEPAV. (tarih yok). *Makine Sektöründe Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Projesi*. Denizli İhtiyaç Analizi Raporu.
- TİM. (2009). *2023 Türkiye İhracat Stratejisinin Uygulamaya Aktarılması ve Sektörel Kırılım Projesi*.
- TÜRKİYE CUMHURİYETİ. (2013). *Onuncu Kalkınma Planı*.
- wikipedia.org*. (tarih yok). Mayıs 6, 2014 tarihinde http://tr.wikipedia.org/wiki/De%C4%9Fer_zinciri_analizi adresinden alındı

BU ÇALIŞMANIN GERÇEKLEŞTİRİLMESİNE KATKIDA BULUNAN TÜM KURUM/KURULUŞ VE KİŞİLERE SAYGILARIMIZI SUNAR, TEŞEKKÜR EDERİZ.

Denizli İli Makine Sektörü Stratejik Yol Haritası“

T.C. Kalkınma Bakanlığı genel koordinasyonunda; Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen 2013 Yılı Doğrudan Faaliyet Destek Programı hibe desteği ile hazırlanmıştır.

